

TARTU ÜLIKOOL

VÄLISMAJANDUSTEGEVUS

III

Eesti Vabariigi
uued normatiivaktid

TARTU ÜLIKOOL

VÄLISMAJANDUSTEGEVUS

III

Eesti Vabariigi uued normatiivaktid

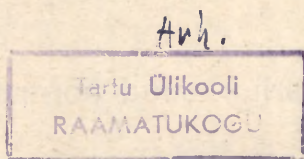
TARTU 1992

Kinnitatud õigusteaduskonna nõukogus 30. jaanuaril 1992. a.

K o o s t a j a d: A. Siibak (normatiivaktid),
J. Korovai ja K. Hell
(terminoloogiasõnastik)

Vastutav toimetaja: H. Pisuke

Kaane kujundanud : J. Korovai

12425

KUSTUTATUD

VÄLISMAJANDUSTEGEVUS III.
Eesti Vabariigi uued normatiivaktid.
Tartu Ülikool.
EE2400 Tartu, Ülikooli 18.
Vastutav toimetaja H. Pisuke.
7.64.7.25.T.138.280.
TÜ trükikoda. EE2400 Tartu, Tiigi 78.

E E S S Ö N A

Eesti Vabariigi riikliku iseseisvuse taastamine ja Eesti Vabariigi rahvusvaheline tunnustamine rahvusvahelise õiguse subjektina on pannud aluse meie vabariigi aktiivse välissuhtluse ja majandusliku koostöö arendamisele teiste riikidega. Eesti Vabariigi Ülemnõukogu on vastu võtnud otsuse Eesti Vabariigi ühinemise kohta rahvusvaheliseks suhtlemiseks esmavajalike lepingutega, Vabariigi Valitsus on sõlminud terve rea kokkuleppeid ja lepinguid kaubanduslik-majandusliku koostöö ja vastastikuste investeringute soodustamise ning kaitse kohta (Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigiga, Poola, Soome ja Islandi Vabariigiga, USA, Taani ja Rootsi Kuningriigiga). Kujunemisjärgus on Eesti kui iseseisva riigi siseriiklik välissuhtlust käsitlev seadusandlus. Vastu on võetud "Eesti Vabariigi välisinvesteeringuseadus", väliskapitaliga ettevõtete maksusoodustusi sätestav "Eesti Vabariigi ettevõtte tulumaksu seadus" jt. normatiivaktid.

Käesolev normatiivaktide kogumik on arvult kolmas Eesti välissuhtlust ja välismajandustegevust käsitlev väljaanne. Kogumikku on koondatud kõige olulisemad seda valdkonda reguleerivad Eesti Vabariigi seadused ja Valitsuse

määrused. Samas on kogumikul ka konkreetne õppeotstarve, kuivõrd väljaande teine osa sisaldab välismajanduse põhimõisteid ja terminoloogiat sõnastiku, eesti, inglise ja vene keeles.

Kogumik on mõeldud nii TÜ õigus- kui ka majandusteaduskonna üliõpilastele ning praktikutele.

Koostajad tänavad majandusteaduskonna välismajanduskabineti vanemteadurit Urmas Varblast väga kasulike täienduste ja paranduste eest.

Normatiivaktid on kehtivad seisuga 20. jaanuar 1992.a.

Koostajad

EESTI VABARIIGI VÄLISINVESTEERINGUSEADUS

Vastu võetud Eesti Vabariigi Ülemnõukogu poolt II. septembril 1991. a. // Riigi Teataja. - 1991. - Nr. 31. - Art. 376.

I. Üldsätted

§ 1. Seaduse ülesanded

Käesolev seadus määrab kindlaks välisinvesteeringute tegemise korra ja õigusliku režiimi, sätestab soodustuste andmise ning kehtestab õiguslikud tagatised välisinvesteeringutele Eesti Vabariigis.

§ 2. Välisinvesteering

Välisinvesteering käesoleva seaduse tähenduses on igat liiki vara ja varalised õigused, sealhulgas intellektuaalne omand, mille välisinvesteeriija on paigutanud Eesti Vabariigis asuvasse ettevõttesse.

§ 3. Välisinvesteeriija

(1) Välisinvesteeriijaks võib olla:

1) välisriigi juriidiline isik;

2) välisriigi kodanik;

3) Eesti Vabariigi kodanik, kelle alaline elukoht on väljaspool Eesti Vabariiki;

4) kodakondsuseta isik;

5) rahvusvaheline organisatsioon.

(2) Välisriigi kodanik ja kodakondsuseta isik võib käesoleva seaduse tähenduses olla välisinvesteeriijaks, kui tema alaline elukoht on väljaspool Eesti Vabariiki.

(3) Välisriigi juriidiliseks isikuks on iga juriidiline isik, kes on registreeritud väljaspool Eesti Vabariiki.

§ 4. Väliskapitaliga ettevõtte

(1) Väliskapitaliga ettevõtteks käesoleva seaduse tähenduses on iga Eesti Vabariigi seadustele vastav ettevõtte, mille vara osaliselt või täielikult kuulub ühele või mitmele välisinvesteeriijale. Selliseks ettevõtteks on ka välisinvesteeriija tütar-ettevõtte või käesoleva seaduse § 6 1. lõikes nimetatud filiaal.

(2) Väliskapitaliga ettevõtte on registreerimise momendist juriidiline isik Eesti Vabariigi seaduse järgi.

§ 5. Välisinvesteeriija ning väliskapitaliga ettevõtte õiguslik seisund

(1) Välisinvesteeriijal on investeeringu tegemisel (ettevõtte asutamisel, sissmaksete tegemisel jne.) võrdsed õigused ja kohustused Eesti Vabariigi juriidiliste isikute ja kodanikega, kui Eesti Vabariigi seaduses või rahvusvahelises lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Välisinvesteeriija õigus omandada ja kasutada maad ning teisi loodusvarasid määratakse kindlaks Eesti Vabariigi seadustega.

(3) Väliskapitaliga ettevõtte on kõik õigused ja kohustused, mis Eesti Vabariigis on kehtestatud ettevõtetele, kui seaduses või rahvusvahelises lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

§ 6. Filiaal ja esindus

(1) Välisriigi juriidiline isik ja rahvusvaheline organisatsioon võib asutada Eesti Vabariigis oma filiaale juriidiliste isikutena, mis käesoleva seaduse tähenduses on väliskapitaliga ettevõtte.

(2) Välisriigi juridiline isik ja rahvusvaheline organisatsioon võivad avada Eesti Vabariigis oma huvide esindamiseks ning kaitsmiseks esindusi. Esinduste avamise ja tegutsemise korra määrab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 7. Kinnisvara omandamine

(1) Väliskapitaliga ettevõtte võib omandada põhikirjaliseks tegevuseks vajalikku kinnisvara samasuguses korras nagu Eesti Vabariigi ettevõtte, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Väliskapitaliga ettevõtte kinnisvara omandamise tehing peab olema notariaalselt tõestatud. Selle nõude rikkumine toob kaasa tehingu kehtetuse.

§ 8. Rahvusvaheline leping

Kui käesolev seadus on vastuolus Eesti Vabariigi poolt sõlmitud ja Eesti Vabariigi kõrgeimas võimuorganis ratifitseeritud rahvusvahelise lepinguga, siis kohaldatakse lepingu eeskirju.

II. Väliskapitaliga ettevõtte asutamine ja selles osalemine

§ 9. Väliskapitaliga ettevõtte asutamise ja selles osalemise tingimused

(1) Väliskapitaliga ettevõtte asutamine ja välisinvesteeri osalemine asutatud ettevõttes toimub vastavalt Eesti Vabariigis kehtivale korrale ilma piiranguteta, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2. ja 3. lõikes sätestatu.

(2) Eesti Vabariigi Valitsus võib määrata kindlaks tegevusalad, kus väliskapitaliga ettevõtte asutamine või välisinvesteeri osalemine asutatud ettevõttes on keelatud või toimub käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud korras saadud välisinvesteeringu litsentsi alusel.

(3) Välisinvesteeri poolt kommertsponga asutamine või selles osalemine toimub Eesti Panga poolt käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud korras väljastatud litsentsi alusel.

(4) Eesti Pank võib keelduda välisinvesteeri jaoks kommertsponga asutamiseks või selles osalemiseks litsentsi andmisest järgmistel põhjustel:

1) välisinvesteeri mitteusaldusväärsus;

2) välisinvesteeri taotlus monopolise seisundi saavutamiseks Eesti Vabariigi panganduses.

§ 10. Välisinvesteeringu litsents

(1) Käesoleva seaduse § 9 2. lõikes nimetatud välisinvesteeringu litsentsi saamiseks tuleb esitada taotlus Eesti Vabariigi Valitsuse poolt määratud riigiorganile ning sama paragrahvi 3. lõikes nimetatud litsentsi saamiseks Eesti Panga nõukogule. Nii vastav riigiorgan kui ka Eesti Panga nõukogu on kohustatud taotluse esitamise päevast 1 kuu jooksul vastu võtma otsuse. Vajalike andmete puudumisel peab litsentsi taotleja esitama täiendavad andmed 1 kuu jooksul, arvates vastava teatise saamise päevast. Otsus tehakse sel juhul 1 kuu jooksul täiendavate andmete esitamise päevast. Kui otsust ei ole tehtud tähtaegselt, loetakse taotletud litsents antuks, mille kohta vastav riigiorgan või Eesti Panga nõukogu peab väljastama taotleja nõude esitamisest 3 päeva jooksul kirjaliku teatise.

(2) Käesoleva seaduse § 9 2. lõikes nimetatud välisinvesteeringu litsentsi taotlemise ja andmise korra määrab Eesti Vabariigi Valitsus. Sama paragrahvi 3. lõikes nimetatud litsentsi puhul kehtestab vastava korra Eesti Panga nõukogu koos Eesti Vabariigi Valitsusega.

(3) Eesti Vabariigi Valitsuse poolt määratud riigiorgani keeldumise korral litsentsi andmisest võib litsentsi taotleja 1 kuu jooksul arvates keeldumisest teadasaamise päevast pöörduda Eesti Vabariigi Valitsuse poole, kes teeb 1 kuu jooksul otsuse. Eesti Vabariigi Valitsuse või Eesti Panga nõukogu keeldumise korral litsentsi andmisest võib litsentsi taotleja sama tähtaja piires pöörduda kohtu poole.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud korras saadud välisinvesteeringu litsents on väliskapitaliga ettevõtte asutamisel asutamisloa taotlemise eelduseks ja asendab ühtlasi tegevuslitsentsi antud valdkonnas.

§ 11. Sissemaksed ettevõtte põhikapitali ning ettevõtte või selle osa omandamine

(1) Välisinvesteeriija teeb sissemakseid ettevõtte põhikapitali välisinvesteeringutena käesoleva seaduse tähenduses.

(2) Väliskapitaliga ettevõtte põhikapitali tehtavad mitterahalised sissemaksed hinnatakse ettevõtte osanike kokkuleppel, arvestades maailmaturul kujunenud hindu nii Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas kui ka välisvaluutas. Osanike sissemaksed arvutatakse ümber Eesti Vabariigis ametlikult kehtivasse valuutasse ettevõtte asutamislepingu allakirjutamise päeval või mõnel muul osanike kokkuleppel määratud tähtajal kehtiva Eesti Panga kursi või noteeringu järgi.

(3) Välisinvesteeriija peab rahalised sissemaksed ettevõtte põhikapitali tegema konverteeritavas valuutas, kui Eesti Vabariigi normatiivaktist või Eesti Vabariigi poolt sõlmitud rahvusvahelisest lepingust ei tulene teisiti. Välisinvesteeringust Eesti Vabariigis saadud kasumit võib välisinvesteeriija reinvesteeriida Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas.

(4) Mitterahaline sissemakse peab olema toodud välisriigist või omandatud konverteeritava valuuta eest Eesti Vabariigis. Nimetatud vara võib olla omandatud Eesti Vabariigis ametlikult kehtiva valuuta eest, kui see on saadud kasumina välisinvesteeringust Eesti Vabariigis või vahetatud konverteeritava valuuta vastu Eesti Vabariigi pangas.

(5) Välisinvesteeriija võib omandada Eesti Vabariigi registreeritud ettevõtte või selle osa, sealhulgas ettevõtte aktsiaid, osatähti konverteeritava valuuta eest või Eesti Vabariigis ametlikult kehtiva valuuta eest, kui see on saadud kasumina välisinvesteeringust Eesti Vabariigis või vahetatud konverteeritava valuuta vastu Eesti Vabariigi pangas. Kui välisinvesteeriija on järginud ettevõtte või selle osa omandamisel eeltoodud nõudeid, on vastav ettevõtte käesoleva seaduse tähenduses väliskapitaliga ettevõtte.

III. Väliskapitaliga ettevõtte ja välisinvesteeriija tegevuse alused

§ 12. Maksustamine ja maksusoodustused

Väliskapitaliga ettevõtte maksustatakse Eesti Vabariigi normatiivaktidega kehtestatud korras, rakendades maksusoodustusi.

§ 13. Tollisoodustused

(1) Tollimaksust vabastatakse vara, mille välisinvesteeriija toob Eesti Vabariiki sissemaksete tegemiseks väliskapitaliga ettevõtte põhikapitali.

(2) Tollimaksust vabastatakse väliskapitaliga ettevõtte poolt oma põhikirjaliseks tegevuseks ja enda vajadusteks Eesti Vabariiki sisseveetav vara.

(3) Tollimaksust vabastatakse vara, mille väliskapitaliga ettevõtte välismaalastest töötajad toovad Eesti Vabariiki isiklikeks vajadusteks.

(4) Tollimaksust vabastatakse väliskapitaliga ettevõtte poolt välja veetav oma toodang, samuti vara, mille välisinvesteeriija viib välja osakuna pärast ettevõtte likvideerimist või muul alusel ettevõtte põhikapitalist oma osa natuuras kättesaamisel.

§ 14. Arvelduste kord

(1) Väliskapitaliga ettevõtte avab Eesti Vabariigis asuvates pankades Eesti Vabariigis ametlikult kehtiva valuuta ja välisvaluuta arveid ning teostab finants-, krediidi- ja arveldusoperatsioone Eesti Vabariigis kehtivas korras.

(2) Välisinvesteeriija võib hoida oma raha välisvaluutas ja Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas Eesti Vabariigi pankades ning kasutada seda Eesti Vabariigis kehtivas korras.

§ 15. Välisvaluuta väljavedu

Välisinvesteeriijal on õigus takistamatult Eesti Vabariigist välja viia välisvaluutat, mille ta on saanud väliskapitaliga ettevõttest kasumina pärast tulumaksu maksmist, väliskapitaliga ettevõtte varast temale kuuluv osa müügist ettevõttes osalemise lõpetamisel või ettevõtte likvideerimisel. Samuti ei piirata välisvaluuta väljaviimist, kui välisinvesteeriija on selle omandanud Eesti Vabariigis ametlikult kehtiva valuuta eest seaduslikul viisil, saanud lepingujärgse tasuna või käesoleva seaduse § 21 4. lõikes ettenähtud kompensatsioonina.

§ 16. Eksport ja import

(1) Väliskapitaliga ettevõtte on õigus ilma litsentsita eksportida oma toodangut (teenuseid), samuti importida kaupu oma põhikirjaliseks tegevuseks. Oma toodangu (teenuste) eristamise korra kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus. Muud toodangut (teenuseid) võib väliskapitaliga ettevõtte eksportida ja importida üldkorras.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud soodustused kehtivad neile väliskapitaliga ettevõtetele, mille põhikapitalis on välisinvesteeriya osa vähemalt 30 %.

§ 17. Hind ja realiseerimine

(1) Väliskapitaliga ettevõtte määrab oma kauba (teenuse) hinna ja otsustab selle realiseerimise kas Eesti Vabariigis või mujal iseseisvalt või kokkuleppel tarbijaga.

(2) Väliskapitaliga ettevõtte tasub kaupade (teenuste) eest Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas või välisvaluutas, kui Eesti Vabariigi normatiivaktis ei ole ette nähtud teisiti.

§ 18. Amortisatsiooninormid

Väliskapitaliga ettevõtetele võidakse Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras anda õiguse kasutada kõrgendatud amortisatsiooni-norme.

§ 19. Töösuhted

(1) Töösuhteid väliskapitaliga ettevõttes reguleeritakse Eesti Vabariigi seaduste ja muude normatiivaktidega.

(2) Välisriigi kodanikust töötaja võib välisvaluutas saadud töötasu Eesti Vabariigist välja viia pärast tulumaksu maksmist, kui rahvusvahelises lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

§ 20. Ravi- ja sotsiaalkindlustus

Väliskapitaliga ettevõtte töötajate ravi- ning sotsiaalkindlustus reguleeritakse Eesti Vabariigi seadustega, kui rahvusvahelises lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

IV. Välisinvesteeringute kaitse

§ 21. Välisinvesteeringute kaitse põhimõtted

(1) Välisinvesteeringute kaitse tagab Eesti Vabariik.

(2) On keelatud väliskapitaliga ettevõtte õiguste piiramine ja temale täiendavate kohustuste panemine, kui see ei tulene käesolevast seadusest.

(3) Eesti Vabariigis ei ole lubatud välisinvesteeringuid natsionaliseerida, rekvideerida ega konfiskeerida, välja arvatud Eesti Vabariigi normatiivaktis ettenähtud alustel ja korras.

(4) Välisinvesteeriiale hüvitatakse natsionaliseerimise või rekvideerimisega tekitatud varaline kahju täies ulatuses valuutas, milles oli tehtud esialgne investeering, või muus välisinvesteeriiale vastuvõetavas valuutas. Kahju peab hüvitama riigiorgan, kes tegi välisinvesteeringu natsionaliseerimise või rekvideerimise otsuse.

(5) Kui käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud kahju hüvitamisel tekib vaidlus, on välisinvesteeriial õigus pöörduda selle lahendamiseks Eesti Vabariigi kohtusse vastavalt kohtualluvusele, kui rahvusvahelises lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

§ 22. Vaidluste lahendamine

Välisinvesteeriijate ja väliskapitaliga ettevõtete vaidlused Eesti Vabariigi juriidiliste isikutega, väliskapitaliga ettevõtte osanike vahelised vaidlused, samuti osanike vaidlused väliskapitaliga ettevõttega lahendatakse Eesti Vabariigi kohtus või poolte kokkuleppel valitud vahekohtus.

V. Erisäted

§ 23. Välisinvesteeringute eritingimused

(1) Välisinvesteeringute tegemise erisusi erimajandustsoonides ja tollivabades tsoonides, samuti muudes Eesti Vabariigi eristaatusega piirkondades reguleeritakse täiendavalt Eesti Vabariigi seaduste ning muude normatiivaktidega.

(2) Kontsessiooni andmine välisinvesteeriiale toimub Eesti Vabariigi seadusega kehtestatud korras.

EESTI VABARIIGI ETTEVÖTTE TULUMAKSU SEADUS

Vastu võetud Eesti Vabariigi Ülemnõukogu
poolt 15.oktoobril 1991.a.//Riigi Teataja.
-1991.-Nr.36.-Art.446.

I. Maksustamise põhimõtted

§ 1. Tulumaksu subjekt

Ettevõtte tulumaksu (edaspidi tulumaks) maksavad vastavalt käesolevale seadusele kõik Eesti Vabariigi territooriumil asuvad ettevõtted ning muud majandustegevusest sissetulekuid saavad organisatsioonid (edaspidi ettevõtted).

§ 2. Tulumaksu objekt

(1) Tulumaksuga maksustatakse käesoleva seaduse § 3 järgi korrigeeritud ettevõtte brutokasum (edaspidi maksustatav kasum).

(2) Ettevõtte brutokasum arvutatakse realiseerimise brutokäibe ja finantstulude summast (edaspidi sissetulekud), realiseeritud toodangule ja teenustele tehtud kulude ja finantskulude (edaspidi väljaminekud) mahaarvamise teel.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud väljaminekute loetelu kinnitab Eesti Vabariigi Rahandusministeerium.

§ 3. Brutokasumi korrigeerimine maksustamisel

(1) Maksustamisel arvatakse brutokasumist maha:

1) eraldised ettevõtte põhivara suurendamise fondi, kuid mitte rohkem kui 25% ettevõtte brutokasumist;

2) annetused Eesti Vabariigis tegutsevatele juriidilistele isikutele, välja arvatud ettevõtted, kuid mitte rohkem kui 15% ettevõtte brutokasumist.

(2) Maksustamisel arvatakse brutokasumile juurde:

1) väljaminekud üksikisikute ja rühmade reisidele, majutamisele, toitlustamisele ja nendele meelelahutusürituste (jahipidamine, kalapüük jms.) korraldamiseks ning transpordi-, side- jms. teenuste osutamiseks ning kingituste tegemiseks;

2) ettevõtte põhivara suurendamise fondi maksuvaba osa kasutamata jääk maksustamisperioodi lõpul.

§ 4. Tulumaksu laekumine

Tulumaksust laekub Eesti Vabariigi riigieelarvesse 65% ja ettevõtte asukohajärgse esmatasandi kohaliku omavalitsusüksuse eelarvesse 35%.

§ 5. Maksustamisperiood

Tulumaksuga maksustamise periood on kalendriaasta. Eesti Vabariigi Rahandusministeerium võib ettevõtte maksustamisperioodiks määrata kalendriaastast erineva majandusaasta.

§ 6. Maksustamine välisvaluutas

(1) Sissetulekud ja väljaminekud välisvaluutas arvestatakse tulumaksu arvutamisel Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas välisvaluutaarvelduse tegemise päeval kehtinud Eesti Panga kursi või noteeringu järgi.

(2) Välisvaluutas saadud sissetulekud, millest on maha arvatud nende saamiseks välisvaluutas tehtud väljaminekud, maksustatakse tulumaksuga välisvaluutas ettevõtte maksustatava kasumi maksumäära järgi.

(3) Välisvaluutas makstud tulumaks arvutatakse ümber Eesti Vabariigis ametlikult kehtivasse valuutasse maksu maksmise päeval kehtinud Eesti Panga kursi või noteeringu järgi ning arvatakse maha Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas valuutas arvutatud tulumaksu summast.

(4) Kui ettevõtte väljaminekud välisvaluuta eest realiseeritavale toodangule (teenustele) on tema kogu realiseerimise brutokäibele tehtud väljaminekutega võrreldes suhteliselt suuremad, vähendatakse ettevõtte välisvaluutas makstavat tulumaksu Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi poolt kehtestatavas korras.

§ 7. Tuludeklaratsioon

(1) Ettevõtte on kohustatud esitama oma asukohajärgsele Eesti Vabariigi Riikliku Maksuameti talitusele tuludeklaratsiooni kolme kuu, kuue kuu ja üheksa kuu kohta kasumiaruande esitamise ja aasta kohta aasta bilansi esitamise tähtajaks. Nimetatud tähtajad määrab Eesti Vabariigi Riiklik Statistikaamet.

Tuludeklaratsiooni vormi ja täitmise korra kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

(2) Eesti Vabariigi Riiklikul Maksuametil on õigus määrata tuludeklaratsiooni esitamata jätnud või selle õigsuse kontrollimisel raamatupidamisdokumentide esitamisest keeldunud ettevõtte maksustatav kasum selle või analoogilise ettevõtte majandustegevuse finantsnäitajate ja muude tema käsituses olevate andmete alusel ning nõuda see varjatud tuluna celarvesse vastavalt Eesti Vabariigi maksukorralduse seadusele.

§ 8. Tulumaksumäärad

(1) Tulumaksuga maksustatav kasum maksustatakse järgmiselt:

Aasta maksustatav kasum	Tulumaksumäär
kuni 500 000 rbl.	15%
500 001—1 000 000 rbl.	75 000 rbl. + 23% summast üle 500 000 rbl.
1 000 001 rbl. ja rohkem	190 000 rbl. + 30% summast üle 1 000 000 rbl.

(2) Eesti Vabariigis registreeritud ettevõtte kasum, kelle majandustegevus ei toimu Eesti Vabariigis, maksustatakse käesoleva seaduse järgi, rakendades tulumaksumäära 10%, sõltumata maksustatava kasumi suuruselt.

II. Tulumaksu arvutamine

§ 9. Sissetulekute ja väljaminekute arvestus

(1) Ettevõtte sissetulekute ja väljaminekute arvestamine peab toimuma raamatupidamise eeskirjade kohaselt. Raamatupidamise eeskirjade kehtestamise korra määrab Eesti Vabariigi Valitsus.

(2) Naturaalsed sissetulekud ja väljaminekud hinnatakse nende saamise või tegemise ajal kehtinud hindades.

(3) Tasuta saadud vara hinnatakse selle üleandja poolt vara omandamisel tehtud kulutuste järgi, arvates sellest maha kulumi.

§ 10. Sissetulek ettevõtte vara müügist

Ettevõtte vara müügist saadud sissetulekuna arvestatakse selle vara müügihinna ja jääkmaksumuse vahe, millest on maha arvatud müügiga seotud väljaminekud.

§ 11. Kindlustusettevõtte maksustamise erisus

Kindlustusettevõtte poolt kindlustusväljamakseteks planeeritud summad arvatakse maksustamisperioodi kestel ettevõtte väljaminekute hulka. Maksustamisperioodi lõpuks välja maksmata planeeritud kindlustusväljamaksete jääk arvatakse maksustamisel ettevõtte sissetulekute hulka.

§ 12. Välisriigis saadud kasumi maksustamine

Kui Eesti Vabariigi ja välisriigi vahel sõlmitud lepingus ei ole ette nähtud teisiti, maksustatakse ettevõtte välisriigis asuvast struktuuriüksusest või korraldatud üritustest saadud kasum, kui seda välisriigis ei maksustata või maksustatakse käesolevas seaduses ettenähtust madalamalt, Eesti Vabariigis, lahutades käesoleva seaduse järgi arvutatud tulumaksust välisriigis makstud maksu.

§ 13. Teisele ettevõttele ülekantud kasumi maksustamine

Uhelt Eesti Vabariigis asuvalt ettevõttelt teisele ettevõttele ülekantud kasum maksustatakse selle saaja kasumina üldises korras.

§ 14. Põhjendamatult vähe brutokasumit saavate ettevõtete maksustamine

(1) Eesti Vabariigis asuva ettevõtte struktuuriüksused ja temale kuuluvad teised ettevõtted, mis ei paikne sama esmatasandi kohaliku omavalitsuse territooriumil ning ei saa brutokasumit või saavad seda põhjendamatult vähe, maksustatakse Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi poolt kehtestatava erikorra järgi.

(2) Väliskapitaliga ettevõtte, kes saab põhjendamatult vähe brutokasumit, või väliskapitaliga ettevõtte struktuuriüksus Eesti Vabariigis, kes ei saa brutokasumit või saab seda põhjendamatult vähe, maksustatakse Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatava erikorra järgi, arvestades Eesti Vabariigi lepinguid vastava välisriigiga.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud erikorda rakendatakse, arvestades ettevõtte toodangu omahinna, põhi- ja käibevara olemit või töötasu kulu suhtes arvutatud rentabiiluse erinevust analoogiliste ettevõtetega.

§ 15. Ettevõtte sissetulekute ja väljaminekute arvestamine ettevõtte likvideerimisel

Ettevõtte likvideerimisperioodi sissetulekud ja väljaminekud arvestatakse brutokasumi suurenemise või vähenemisena, kuid mitte kauem kui kolme aasta jooksul.

§ 16. Maksustamisperioodi kahjumi arvestamine

Maksustamisperioodi kahjumi võib maksumaksja katta kuni kolme järgneva maksustamisperioodi kasumi arvel. Kahjumi katmiseks kasutatud kasum arvatakse maksustatavast kasumist maha.

III. Maksusoodustused

§ 17. Uute ettevõtete maksusoodustused

(1) Uutel ettevõtetel on järgmised tulumaksusoodustused:

1) ettevõtte, kes tegutseb Eesti Vabariigi Valitsuse määratud enamsoodustataval tegevusalal, vabastatakse tulumaksust 2 aastaks, arvates esimese brutokasumi saamise aastast (kaasa arvatud), nendele järgneval 2 aastal vähendatakse tulumaksu 50% võrra;

2) väliskapitaliga ettevõtte, kelle põhikapitalis on välisinvesteeriija osa maksustamisperioodi alguseks ja kogu maksusoodustuse kehtimise aja vältel vähemalt 30%, kuid mitte alla 50 000 USD või selle ekvivalendi mõnes muus konverteeritavas välisvaluutas, vabastatakse tulumaksust 2 aastaks, arvates esimese brutokasumi saamise aastast (kaasa arvatud), nendele järgneval 2 aastal vähendatakse tulumaksu 50% võrra;

3) Eesti Vabariigi Valitsuse määratud enamsoodustataval tegevusalal tegutsev käesoleva paragrahvi 1. lõike 2. alapunktis nimetatud väliskapitaliga ettevõtte vabastatakse tulumaksust 3 aastaks, arvates esimese brutokasumi saamise aastast (kaasa arvatud), nendele järgneval 2 aastal vähendatakse tulumaksu 50% võrra;

4) väliskapitaliga ettevõtte, kelle põhikapitalis on välisinvesteeriija osa maksustamisperioodi alguseks ja kogu maksusoodustuse kehtimise aja vältel vähemalt 50%, kuid mitte alla 1 000 000 USD või selle ekvivalendi mõnes muus konverteeritavas välisvaluutas, vabastatakse tulu-

maksust 3 aastaks, arvates esimese brutokasumi saamise aastast (kaasa arvatud), nendele järgneval 5 aastal vähendatakse tulumaksu 50% võrra.

(2) Ettevõtte loetakse enamsoodustataval tegevusalal tegutsevaks, kui tema realiseerimise brutokäive nimetatud tegevusalal moodustab kogu maksusoodustuse kehtivuse aja jooksul vähemalt 50% kogu ettevõtte maksumisperioodi realiseerimise brutokäibest.

(3) Ettevõtte reorganiseerimist ei loeta käesoleva seaduse mõistes uue ettevõtte asutamiseks.

(4) Ettevõtte likvideerimise korral omanike otsuse alusel või pankrotistumise tagajärjel ajal, mil tema suhtes kehtivad käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud maksusoodustused, on ettevõtte kohustatud maksma tulumaksu tagantjärele kuni viimase 2 aasta eest.

§ 18. Põllumajandusettevõtete maksusoodustused

Vähendada teravilja, kaunvilja, lina, heina, rapsi, loomade, lindude, piima- kartuli, juur- ja köögivilja, munade, mee, villa ning sordi- ja tõuaretustoodangu Eesti Vabariigis realiseerimisest saadud põllumajandusettevõtete tulult Eesti Vabariigi riigieelarvesse makstavat tulumaksu 50% võrra.

§ 19. Invaliidide ühingute tootmisettevõtete maksusoodustused

Invaliidide ühingute tootmisettevõtted, kus vähemalt 50% töötajatest on invaliidid, vähendatakse tulumaksust.

§ 20. Territoriaalsed maksusoodustused

Eesti Vabariigi Valitsus võib kehtestada territoriaalseid maksusoodustusi Eesti Vabariigi riigieelarvesse laekuva tulumaksu osas.

IV. Lõppeätted

§ 21. Tulumaksu maksmise õigsuse kontroll

Tulumaksu arvutamist ja maksmist kontrollitakse Eesti Vabariigi maksukorralduse seaduses ettenähtud korras.

§ 22. Maksumaksja vastutus

Tulumaksu maksmisest kõrvalehoidumise, maksustamisele kuuluva tulu varjamise või vähendamise korral kohaldatakse süüdlasele Eesti Vabariigi maksukorralduse seaduses ettenähtud sanktsioone.

§ 23. Maksuvaidluste lahendamine

(1) Vaidlused Eesti Vabariigi Riikliku Maksuametiga tulumaksu arvutamise ja sissenõutud summade üle lahendab kohus. Hagi esitamine ei peata maksu sissenõudmist, kui seda ei peata asja läbi vaatav kohus.

(2) Eesti Vabariigi Valitsus võib kehtestada maksuvaidluste lahendamiseks teistsuguse korra, mis aga ei võta asjaosalistelt õigust pöörduda kohtu poole.

§ 24. Seaduse rakendamise kord

Käesoleva seaduse rakendamise korra kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 25. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub alates 1992. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva seaduse jõustumise päevast kaotab kehtivuse Eesti Vabariigi 1991. aasta 10. septembri seadus «Maksusoodustustest väliskapitaliga ettevõtetele».

KAUBA SISSE- JA VÄLJAVEO REGULEERIMISE KOHTA

Eesti NSV 26. jaanuari 1990. a. seadus //
ENSV ÜVT. - 1990. - Nr. 3. - Art. 62.

§ 1. Käesolev seadus reguleerib kauba (põllumajandustoodang, tarbekaup, tootmistehnilise otstarbega toodang, mitmesugused tööd ja teenused) sissevedu Eesti NSV-sse teistest liiduvabariikidest ja välisriikidest ning selle väljavedu teistesse liiduvabariikidesse ja välisriikidesse ettevõtete, asutuste, organisatsioonide (edaspidi ettevõtte) või üksikisiku poolt.

§ 2. Kauba Eesti NSV-sse sissevedu ja Eesti NSV-st väljavedu kuulub registreerimisele Eesti NSV Valitsuse poolt kehtestatud korras.

§ 3. Kauba sisse- ja väljaveo registreerimiseks esitatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja.

§ 4. Kauba sisse- ja väljaveo registreerimata jätmise eest maksab ettevõtte või üksikisik Eesti NSV riigielarvesse trahvi 5% registreerimata jäänud kauba maksumusest, kuid mitte vähem kui 100 rubla igalt kauba-saadetiselt.

§ 5. Eesti NSV majandusliku stabiilsuse tagamiseks, loodusvarade ning tootjate ja tarbijate huvide kaitseks reguleerib riik teatud liiki kauba sisse- ja väljavedu kvootide ja litsentside abil.

§ 6. Kvoot käesoleva seaduse mõttes on kauba sisse- või väljaveo mahuline piirang naturaalses, tinglik-naturaalses või rahalises mõõtühikutes.

Kvoodi kehtestamise, muutmise ja tühistamise korra kehtestab Eesti NSV Valitsus.

§ 7. Litsents käesoleva seaduse mõttes on luba teatud kauba sisse- või väljaveoks.

Litsentside alusel toimub nende kaupade sisse- ja väljavedu, millele on kehtestatud kvoot. Litsentse võib välja anda ka Eesti NSV Valitsuse poolt või tema nimel sõlmitud kaubavahetuskokkulepete täitmiseks.

§ 8. Litsentse võib taotleda iga Eesti NSV-s tegutsev ettevõtte või üksikisik, kes tasub lõivu Eesti NSV Valitsuse poolt kehtestatud korras ja suuruses.

Litsentsi kasutamise ainuõigus on ettevõttel või üksikisikul, kellele litsents on kehtestatud korras välja antud.

§ 9. Litsentse antakse üldjuhul tasu eest ning sellest saadud tulu kantakse Eesti NSV riigielarvesse.

Litsentside andmise, muutmise ja tühistamise korra kehtestab Eesti NSV Valitsus.

§ 10. Litsentseeritavate kaupade sisse- ja väljaveo eest ilma litsentsita või suuremas koguses, kui litsentsiga on ette nähtud, maksab ettevõtte või üksikisik litsentsi väljaandja organi esildise põhjal Eesti NSV riigielarvesse ilma litsentsita sisse- või väljaveetud kauba 3-kordse maksumuse ja hüvitab tekitatud kahju.

Kui ettevõttele või üksikisikule välja antud litsents muudetakse või tühistatakse riigi vajadustest lähtudes, hüvitatakse neile tekitatud kahju Eesti NSV riigielarvest.

EESTI VABARIIGI MAJANDUSPIIRI SEADUS

Eesti Vabariigi 22. oktoobri 1990. a. seadus //
Riigi Teataja. - 1990. - Nr. 15. - Art. 167.

I peatükk

Üldsätted

§ 1. Eesti Vabariigi majanduspiir on kontrollpunktide süsteem Eesti siseturu kaitseks.

§ 2. Eesti Vabariigi majanduspiiril kontrollitakse ja reguleeritakse sõidukite ja nendega veetavate kaupade liikumist üle piiri, teostatakse tollikontrolli kaupade, esemete, raha, väärtpaberite ja väärismetallide sisse- ja väljaveo üle, teostatakse karantiinikontrolli ning rakendatakse kuritegevusvastase võitluse abinõusid.

Isikute liikumist üle majanduspiiri kontrollitakse valikuliselt.

Kontrolli Eesti Vabariigi majanduspiiril tagab Eesti Vabariigi Valitsus, lähtudes Eesti Vabariigi ja NSV Liidu, Vene NFSV ning Läti Vabariigi vahelistest kokkulepetest.

Eesti Vabariigi Valitsuse poolt sõlmítavate erikokkulepete alusel määratakse kindlaks Eesti Vabariigi majanduspiiriga piirnevate alade alatiste elanike majanduspiiri ületamise lihtsustatud kord.

NSV Liidu relvajõudude üksuste liikumist üle Eesti Vabariigi majanduspiiri reguleeritakse NSV Liiduga sõlmítavate erikokkulepetega.

§ 3. Kontrolli teostamiseks Eesti Vabariigi majanduspiiril organiseeritakse alalised või ajutised majanduspiiri kontrollpunktid, samuti korraldatakse kontrolli teedel, rongides, raudteejaamades, lennujaamades, sadamates ning vajaduse korral kauba sisse- ja väljaveoga tegelevates ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides.

§ 4. Kontrolli korraldamise korra Eesti Vabariigi majanduspiiril, kontrollpunktide liigi, arvu, asukoha, nende ehitamise korra ja varustuse määrab kindlaks Eesti Vabariigi Valitsus.

Eesti Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud korras võib sulgeda Eesti Vabariigi majanduspiiril alaliselt või ajutiselt osa maanteid ja jalgteid või kehtestada nende piiratud kasutamise režiimi majanduspiiril.

II peatükk

Eesti Vabariigi majanduspiiri ületamise kord

§ 5. Eesti Vabariigi majanduspiiri ületavad isikud on kohustatud kontrolli teostava töötaja nõudmisel esitama isikut tõendava dokumendi.

§ 6. Eesti Vabariigi majanduspiiril kontrollitakse sõidukeid ja nendega veetavate kaupade saatedokumente.

Kontrolliks on sõidukijuhid kohustatud kontrolli teostava töötaja märguandel peatuma, esitama talle sõidudokumendid, kauba saatedokumendid ning muud sõiduki ja kauba dokumendid ning alluma korraldustele.

III peatükk

Tolli-, postisaadetiste ja karantiinikontroll

§ 7. Sisse- ja väljaveetavate kaupade ja esemete koguselised või rahalised piirmäärad kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 8. Tollikontrolli eeskirjad Eesti Vabariigi majanduspiiril kuni Eesti Vabariigi tolliseaduse jõustumiseni kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 9. Tollikontrollist on Eesti Vabariigi majanduspiiril vabastatud Eesti Vabariigi ja teiste riikide parlamentide ja valitsuste liikmed, diplomaadid, a/aliste ja konsulaaresinduste töötajad, samuti piiriäärsete kohalike omavalitsuste töötajad vastavalt erikokkuleppele.

§ 10. Sularaha, väärtpaberite, väärisesemete ning väärismetallide sisse- ja väljaveo eeskirjad kehtestab Eesti Pank.

§ 11. Ajaloolise, kultuuri- ja kunstiväärtusega esemete sisse- ja väljaveo eeskirjad ning postipakkide kontrollimise eeskirjad kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 12. Karantiinikontrolli Eesti Vabariigi majanduspiiril korraldatakse Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

§ 13. Eesti Vabariiki sisseveetavad ja Eesti Vabariigist väljaveetavad kaubad võib maksustada tollimaksuga, mille määrad, rakendamise korra ja tähtajad kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus.

IV peatükk

Kontrollimine Eesti Vabariigi majanduspiiril

§ 14. Eesti Vabariigi majanduspiiril teostavad kontrolli politsei-, piirikaitseteenistuse ja tolliameti töötajad.

§ 15. Eesti Vabariigi majanduspiiril kontrolli teostavad töötajad võrdsustatakse teenistusülesannete täitmisel õiguslikult seisundilt politseiame'nikuga.

§ 16. Eesti Vabariigi majanduspiiril kontrolli teostavate töötajate teenistuse korra, vormirietuse ja eraldusmärkide kirjelduse, samuti erivarustusega varustamise korra kinnitab Eesti Vabariigi Valitsus.

§ 17. Eesti Vabariigi majanduspiiril kontrolli teostavatel töötajatel on järgmised õigused:

1) peatada sõidukeid, nõuda kauba saatedokumentide ja transpordivahendite kuuluvust kinnitavate dokumentide esitamist; teostada kaupade, sõidukite ja muude esemete läbivaatust vastavalt korrale, mille kehtestab Eesti Vabariigi Valitsus;

2) nõuda dokumentide esitamist kaupade kohta, mille sisse- või väljavedu toimub litsentsi alusel;

3) tõkestada kauba sisse- või väljavedu, kui rikutakse kauba sisse- või väljaveo korda;

4) nõuda loa esitamist kaupade, esemete, ainete ja vahendite kohta; mida võib soetada, hoida, kaasas kanda või transportida ainult eriloa olemasolul; mitte lubada toimetada üle majanduspiiri kaupu ja muid esemeid, sealhulgas sõidukeid, ilma nõutavate saate- või muude dokumentidega;

5) avada kontrollimiseks autosid, vaguneid, konteinereid, laadungi-ruume, kauba taarat ja pakendeid;

6) kinni pidada tagaotsitavaid isikuid;

7) keelata Eesti Vabariiki sissesõit või Eesti Vabariigist väljasõit neil isikul, kellel puuduvad kontrollimisel isikut tõendavad dokumendid;

8) koostada protokolle administratiivõiguserikkumiste kohta, mis on seotud majanduspiiri ületamiseks kehtestatud korra rikkumisega.

§ 18. Eesti Vabariigi majanduspiiri kontrollpunkti ülemal on õigus oma tegevuspiirkonnas toimunud majanduspiiri ületamiseks kehtestatud korra rikkumisel läbi vaadata administratiivõiguserikkumise asju ja rakendada vastutuse määrasid vastavalt seadusandlusele.

V peatükk

Vastutus käesoleva seaduse rikkumise eest

§ 19. Eesti Vabariigi majanduspiiri ebaseadusliku ületamise, majanduspiiril sõidukite, kaupade ja esemete kontrolli teostavate töötajate takistamise, plommide ja pitsatite rikkumise eest karistatakse hoiatuse, rahatrahvi või kauba konfiskeerimisega vastavalt kehtivale seadusandlusele.

Majanduspiiril kontrolli teostavate töötajate isiku vastu suunatud tegevuse eest karistatakse kriminaal- või administratiivseadusandluses ettenähtud korras.

§ 20. Majanduspiiri kontrollpunktis kontrolli teostavad töötajad kannavad oma õigusvastase tegevuse eest distsiplinaar-, administratiiv- või kriminaalvastutust seaduses ettenähtud korras.

Majanduspiiri kontrollpunktis kontrolli teostavate töötajate õigusvastase tegevusega tekitatud materiaalne kahju kuulub hüvitamisele seaduses ettenähtud korras.

§ 21. Kaebusi majanduspiiril kontrolli teostavate töötajate tegevuse kohta lahendab vastav kõrgemalseisev riigorgan, kelle otsusega mitte-nõustumisel on kaebajal õigus pöörduda kohtu poole.

§ 22. Tollimaks ning määratud trahvid, samuti konfiskeeritud kauba müügist saadud summad kantakse Eesti Vabariigi eelarvesse.

KAUBA SISSE- JA VÄLJAVEO REGULEERIMISE ABINOODE KOHTA

Eesti NSV Valitsuse 13. veebruaril 1990. a. määrus nr.26//
ENSV ÜVT.-1990.-Nr.7.-Art.108.

Eesti NSV seaduse «Kauba sisse- ja väljaveo reguleerimise kohta» täitmiseks Eesti NSV Valitsus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Kauba sisse- ja väljaveo registreerimise, kvootide ja litsentside kehtestamise (väljaandmise), muutmise ja tühistamise kord».

2. Eesti NSV seaduses «Kauba sisse- ja väljaveo reguleerimise kohta» ettenähtud sanktsioonide alusel riigieelarvesse laekuvate summade sissenõudmine ja litsentsi muutmise või tühistamisega tekitatud kahju riigieelarvest hüvitamine toimub ENSV Rahandusministeeriumi poolt kehtestatud korras.

Kauba sisse- ja väljaveo registreerimise, kvootide ja litsentside kehtestamise (väljaandmise), muutmise ja tühistamise kord

1. Iga ettevõtte, asutus, organisatsioon (edaspidi ettevõtte) või üksikisik, kes saadab Eesti NSV-st välja või toob Eesti NSV-sse sisse kaupu (põllumajandustoodang, tarbekaup, tootmistehnilise otstarbega toodang, mitmesugused tööd ja teenused) on kohustatud pidama selle kohta täpset arvestust naturaalses ja rahalises väljenduses, sõltumata sellest, kas sisse- või väljavedu toimub litsentside alusel või ilma selleta.

Sisse- ja väljaveetud kaupade üldmaksumus ning üksikute kaupade kogused naturaalses ja rahalises väljenduses registreeritakse statistilise aruandluse Eesti NSV Riiklikule Statistikaametile esitamise kaudu.

Registreerimisele kuulub ka kaup, mida paigutatakse ümber ettevõtte erinevate struktuurüksuste vahel, juhul kui üks nendest asub väljaspool Eesti NSV territooriumi.

Registreerimisele ei kuulu üksikisikute poolt isiklikuks tarbeks sisse- ja väljaveetav kaup.

2. Kvootide ja litsentsidega reguleeritava kauba sisse- ja väljaveo korra kinnipidamise kontrollimiseks esitab Eesti Vabariigi Valitsuse kaubavahetuse korraldamise komitee (edaspidi kaubavahetuskomitee) kvoteeritud kaupade nimekirjad Eesti NSV pangaasutustele, kes teostavad nende kaupade osas pangaoperatsioone teiste liiduvabariikidega ainult litsentside alusel ning esitavad üks kord kuus Eesti NSV Riiklikule Litsentsiametile andmed toimunud operatsioonide kohta.

3. Ekspordi ja impordi korras sisse- ja väljaveetavate kaupade osas teostavad kontrolli vastavate litsentside mahtudest kinnipidamise üle Eesti NSV tolliorganid.

4. Kauba sisse- ja väljaveo kvoot kehtestatakse üheks aastaks. Kaubavahetuskomitee kinnitab kvoteeritavate kaupade loetelu, määrab kvoteeritavate kaupade ressursside bilansi koostaja ja kehtestab nende kaupadele kvoodi, mis tehakse teatavaks ajakirjanduses.

Kehtestatud kvoodist võib vajaduse korral olla teatud osa määratud kindlale ettevõttele või üksikisikule. Kindlale ettevõttele või üksikisikule määratud kvoodi osa võib erandjuhul moodustada kvoodi kogumahust 100 protsenti.

5. Kauba sisse- ja väljaveo litsentside saamisest huvitatud ettevõtte või üksikisik esitab taotluse koos põhjendusega Eesti Vabariigi Riiklikule Kaubalitsentsiametile vastavalt tema poolt kinnitatud vormile.

6. Tunnistatud kehtetuks.

7. Eesti Vabariigi Riiklik Kaubalitsentsiamet vaatab taotluse läbi, korraldab vajaduse korral ekspertiisi ning võtab vastu otsuse litsentsi andmise, selle andmisest keeldumise või selle saamiseks konkursi korraldamise kohta 15 päeva jooksul taotluse saamise päevast arvates.

8. Kehtestatud sisse- ja väljaveokvootide arvestust peab ning nende kasutamist korraldab Eesti NSV Riiklik Litsentsiamet.

9. Kvoodi kehtestamisest, muutmisest või tühistamisest huvitatud juriidilised isikud või üksikisikud esitavad oma taotlused kaubavahetuskomitee poolt kehtestatud korras.

10. Kauba sisse- ja väljaveo litsentside väljaandmist korraldab Eesti Vabariigi Riiklik Kaubalitsentsiamet.

11. Ettevõtetele ja üksikisikutele antakse litsentse välja vastava taotluse alusel, millele on lisatud kviitung riigilõivu tasumise kohta.

12. Litsentse võidakse realiseerida konkursi korras (oksjonil, garanteeritud tulukuse järgi või muul viisil) või proportsionaalselt muude kriteeriumide alusel (võrdsustav jaotamine, taotlejate tootmismahitude vastav jaotus jne.), mis tagab ettevõtetele ja üksikisikutele võrdsed võimalused litsentsi taotlemiseks.

13. Otsuse litsentside väljaandmise konkursi korraldamise kohta võtab vastu Eesti Vabariigi Riiklik Kaubalitsentsiamet, kes teatab sellest ajakirjanduse vahendusel.

14. Litsentsi alghinna oksjonil määrab Eesti Vabariigi Riiklik Kaubalitsentsiamet kooskõlastatult Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumiga.

15. Kui litsentsi kasutamine osutub täielikult või osaliselt võimatuks, tagastab valdaja litsentsi Eesti NSV Riiklikule Litsentsiametile.

16. Eesti NSV Riiklik Litsentsiamet võib väljaantud litsentsi muuta või tühistada juhul, kui ettevõtte rikub litsentsi kasutamise korda, väljaantud litsentsi edasine kasutamine tekitab kahju riiklikele huvidele või kui on muudetud kauba kvooti.

17. Eesti Vabariigi Riiklik Kaubalitsentsiamet avaldab ajakirjanduses regulaarselt teavet litsentside andmise tingimuste ja korra kohta.

18. Kaupade väljavedu Eesti Vabariigist vabalt konverteeritava valuuta eest toimub kvoodi- ja litsentsivabalt, kui Eesti Vabariigi Valitsuse otsustes ei ole ette nähtud teisiti.

^x Eesti Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 1990.a. määruse nr.256 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1991.-Nr.1.-Art.5.)

^x p.11 - Eesti Vabariigi Valitsuse 4. aprillil 1991.a. määruse nr.68 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1991.-Nr.14.-Art.197.)

^x p.18 - Eesti Vabariigi Valitsuse 31.oktoobri 1991.a. määruse nr.221 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1991.-Nr.14.-Art.481.)

L i s a

Kauba sisse- ja väljaveo registreerimise,
kvootide ja litsentside kehtestamise
(väljaandmise), muutmise ja tühistamise
korra juurde

LITSENTS nr.

1. Taotleja, tema aadress			6. Taotluse nr.		
2. Reg. nr.			7. Ostja/müüja, tema aadress		
3. Riik, kuhu kaup müüakse			8. Ostja/müüja riik		
4. Riik, kus kaup on toodetud			9. Litsentsi kehtivusaeg		
5. ENSV-sse sisseveo punkt			10. Tehingu iseloom		
ENSV-st väljaveo punkt			11. Maksevaluuta		
12. Kauba nime- tus ja iseloo- mustus	13. Kauba kood	14. Mõõt- ühik	15. Kogus	16. Hanke tähtaeg	17. Maksu- mus
18. Litsentsi taotluse alus			20. Litsentsiamet		
19. Taotleja Nimi Ametikoht Allkiri Pitser			Litsentsi väljaandja nimi Ametikoht Allkiri Pitser		
Kuupäev			Kuupäev		
21. Litsentsi eritingimused					

**"EESTI VABARIIGIST KAUPADE VÄLJAVEO
KORRALDAMISE JA KONTROLLIMISE JUHEN-
DI" KINNITAMISE KOHTA**

**Eesti Vabariigi Valitsuse 31. oktoob-
ri 1990. a. määrus nr. 218 // Riigi
Teataja. - 1990. - Nr. 16. - Art.186.**

Eesti Vabariigi majanduspiiri seaduse täitmiseks Eesti Vabariigi Valit-
sus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Eesti Vabariigist kaupade väljaveo kor-
raldamise ja kontrollimise juhend».

2. Eesti Vabariigi Riiklikul Tolliametil:

1) määrata koos Eesti Vabariigi Transpordiministeeriumiga kindlaks
ekspeditsiooniettevõtte, kellele antakse kaupade deklareerimise õigus,
ja avaldada nende nimekiri ajakirjanduses;

2) töötada välja kaupade deklareerimise ja ekspeditsiooniettevõtte-
tele selle õiguse andmise kord.

3. Kinnitada üksikisiku poolt Eesti Vabariigist litsentsivabalt välja
võetud kaupade piirnormid järgmiselt:

tarbekaupu — 200 rubla väärtuses;

sealhulgas toidukaupu — 50 rubla väärtuses;

alkohoolseid jooke — 1 liiter;

tubakatooteid — 10 pakki sigarette või paberosse või 100 grammi
tubakat.

Eesti Vabariigi Valitsuse kaubavahetuse korraldamise komiteel on
õigus teha muudatusi kaupade nimekirjas ja nende piirnormides.^X

4. Käesoleva määruse täitmise kontrolli koordineerimine panna Eesti
Vabariigi materiaalsete ressursside ministri A. Sikkalile.

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
31. oktoobri 1990. a. määrusega nr. 218

**Eesti Vabariigist kaupade väljaveo
korraldamise ja kontrollimise
juhend**

1. Käesolev juhend määrab kindlaks Eesti Vabariigist kaupade
väljaveo ja läbi Eesti Vabariigi territooriumi toimuva transiitveo kor-
raldamise ja kontrollimise korra.

2. Järiidiliste isikute ja üksikisikute (edaspidi kaubasaatjad) kau-
pade väljavedu Eesti Vabariigist toimub ainult ekspeditsiooniettevõtete
vahendusel, olenemata transpordiliigist, käesoleva juhendi kohaselt vorm-
mistatud kaubasaatekirjade alusel.

Igale kaubaliigile, mille väljavedu on lubatud litsentsi alusel, vorm-
mistatakse eraldi saatekiri.

3. Ekspeditsiooniettevõtteks võib olla iga ettevõtte, kes on saanud kehtestatud korras Eesti Tolliametilt kaupade deklareerimisõiguse.

4. Ekspeditsiooniettevõtte vastutab tema poolt vormistatud kaubasaatedokumentide õigsuse eest.

5. Kaubasaatjal on õigus valida kaupade ekspedeerimiseks ja deklareerimiseks ekspeditsiooniettevõtte, kellega ta sõlmib vastava lepingu.

6. Ekspeditsiooniettevõtte peab tema poolt ekspedeeritud ja deklareeritud kaupade kohta arvestust kaubaliikide, koguste (litsentsile märgitud mõõtühikutes) ja kaubasaatjate järgi.

Ekspeditsiooniettevõtte tagastab litsentsid Eesti Kaubalitsentsiametile pärast nendel märgitud koguste realiseerimist täies ulatuses või pärast kehtivusaja möödumist.

7. Kvoteeritud kaupade väljavedu Eesti Vabariigist toimub Eesti Kaubalitsentsiameti poolt väljaantud litsentside alusel ja nendel märgitud koguste piires.

Eesti Kaubalitsentsiametis märgitakse väljaantavale litsentsile kaubasaatjat teenindava ekspeditsiooniettevõtte nimi.

Kaubasaatja, kes on saanud kaupade Eesti Vabariigist väljaveo litsentsi, on kohustatud andma selle ühe eksemplari temaga lepingusuhetes olevale ekspeditsiooniettevõttele.

Ekspeditsiooniettevõtte märgib enne kauba edasitoimetamist litsentsi numברי kaubasaatekirjale ning see tõestatakse allkirja ja ettevõtte pitsatiga.

Ekspeditsiooniettevõtte ei võta vormistamiseks ja edasitoimetamiseks vastu kvoteeritud kaup, kui:

- 1) kaubasaatja ei ole talle andnud litsentsi;
- 2) kvoteeritud kauba kogus ületab litsentsil märgitu;
- 3) litsentsi kehtivusaeg on möödunud.

8. Eraomanduses oleva vara Eesti Vabariigist väljavedu üksikisiku elukoha vahetuse korral toimub kohaliku omavalitsuse täitevorgani poolt väljaantud tõendi alusel.

9. Eesti Vabariigist väljaveetavate kaupade esmane tollikontroll võib toimuda kas kaubasaatja juures või ekspeditsiooniettevõttes tollikontrollööri või Eesti Tolliameti poolt volitatud ekspeditsiooniettevõtte töötaja poolt, kes pärast kontrolli vajaduse korral plommib kaubapakendi või transpordivahendi.

10. Eesti Vabariigi majanduspiiri kontrollpunktis ja teistes seadusega ettenähtud kontrollimiskohtades kontrollitakse Eesti Vabariigist väljaveetava kauba koguse vastavust kaubasaatekirjas märgitule ja kvoteeritud kaupade litsentsi numברי olemasolu saatekirjal.

11. Eesti Vabariigi majanduspiiri kontrollpunktis kontrollitakse läbi vabariigi territooriumi transiidina veetavate kaupade koguste vastavust kaubasaatekirjal märgitule ning plommide olemasolu kaubakapendil või transpordivahendil.

12. Käesoleva juhendi nõuete rikkumise avastamise korral koostatakse kehtestatud korras protokoll, mis esitatakse vastavale maa- või linnakohtule sanktsioonide rakendamiseks.

x p.3 - kehtetu Eesti Vabariigi Valitsuse 5. detsembril 1991.a. määruse nr.257 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1991.-Nr.45.-Art.572.)

**"ÜLE EESTI VABARIIGI MAJANDUSPIIRI VEETA-
VATE KAUPADE JA VARA DEKLAREERIMISE
AJUTISE JUHENDI" KINNITAMISE KOHTA**

**Eesti Vabariigi Valitsuse 30. juuli 1991. a. määrus
nr. 148 // Riigi Teataja. - 1991. - Nr. 27. - Art. 331**

Eesti Vabariigi majanduspiiri seaduse täitmiseks Eesti Vabariigi Valit-
sus määrab:

Kinnitada juurdelisatud «Üle Eesti Vabariigi majanduspiiri veetavate
kaupade ja vara deklareerimise ajutine juhend».

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
30. juuli 1991. a. määrusega nr. 148

**Üle Eesti Vabariigi majanduspiiri veetavate
kaupade ja vara deklareerimise
ajutine juhend**

I. Üldsätted

Käesoleva ajutise juhendi eesmärk on tagada Eesti Vabariigi huvide järgimine kaupade ja vara vedamisel üle Eesti Vabariigi majanduspiiri, siseturu kaitse tervikliku süsteemi loomine, tollistatistika pidamine, tollilõivude rakendamine ning tolliprotseduuride vastavusse viimine rahvusvahelise praktikaga.

1. Juhendis kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses:

«kaubad» — üle majanduspiiri veetavad esemed ning muud materiaal-
tehnilised ressursid, mis on ostu-müügi või vahetuse (barterteingu)
objektiks;

«vara» — üle Eesti Vabariigi majanduspiiri veetavad ettevõtetele,
asutustele ja organisatsioonidele kuuluvad esemed, mis ei ole ostu-müügi
või vahetuse (barterteingu) objektiks;

«deklareerimine» — kaupade ja vara kohta kirjalike andmete esita-
mine tollideklaratsiooni vormis;

«deklarant» — ettevõtte, asutus või organisatsioon, kelle volitatud
isik täidab tolliorganitele esitatava tollideklaratsiooni tollivormistuseks;

«parti» — kaubad või vara, mis saadetakse ühele saajale ühe veo-
dokumendi (saateleht, konossement jne.) alusel, samuti kaubad või vara,
mis saadetakse ühe postisaatelehe alusel või viiakse üle Eesti Vabariigi
majanduspiiri ühe isiku käsi- või muus pagasis;

«tolliprotseduurid» — kontroll kaupade ja vara veo korra järgimise
üle, esemete ülevaatus, tollidokumentide vormistamine, tollideklaratsiooni
täitmine ja tasumisele kuuluvate summade arvutamise õigsuse kontrolli-
mine, statistiliste andmete andmine statistikaorganitele ja muud toimin-
gud, mida sooritavad Eesti Vabariigi Riikliku Tolli- ja Piirikaitseameti
(edaspidi tolli- ja piirikaitseamet) töötajad tollieeskirjade täitmiseks.

II. Kaupade läbilaskmise kord

2. Kõik kaubad (välja arvatud need kaubad, mida on keelatud Eesti
Vabariiki sisse tuua ja Eesti Vabariigist välja viia, või juhud, millal majan-
dussidemetes osalejate toimingud on peatatud), lastakse takistamatult läbi,
kui:

- 1) kaubad on deklareeritud vastavalt kehtestatud korrale;
- 2) kvoteeritud ja litsentsi alusel väljaveetavate kaupade kohta esitatav deklaratsioon on täidetud vastavalt Eesti Vabariigi Riikliku Kaubalitsentsiameti poolt väljaantud kehtivale litsentsile;
- 3) on eriluba kultuuriväärtuste ning selliste esemete, kaupade, vahendite ja ainete (külm- ja tulirelvad, laskemoon, lõhkeained, radioaktiivsed, mürk-, narkootilised ja psühhotroopsed ained jne.) kohta, mida tohib hoida, soetada, kaasas kanda ja transportida vastava loa olemasolu korral;
- 4) on makstud kehtestatud korras tasu tolliprotseduuride eest ning vajaduse korral ka tollimaks.

III. Vara läblaskmise kord

3. Vara, välja arvatud esemed, mida on keelatud Eesti Vabariiki sisse ja Eesti Vabariigist välja vedada, lastakse läbi, kui:

- 1) vara on deklareeritud vastavalt kehtivale korrale;
- 2) esitatakse vastav luba käesoleva juhendi punkti 2 alapunkti 3 loetletud esemete, kaupade, vahendite ja ainete kohta;
- 3) ettevõtted, asutused ja organisatsioonid, kes veavad ajutiselt vara Eesti Vabariiki või Eesti Vabariigist välja, teevad selle kohta märkme tollideklaratsiooni. Nimetatud märkmega tollideklaratsioon muutub ühtlasi kohustuseks viia Eesti Vabariiki ajutiselt sisseveetud vara taas välja või Eesti Vabariigist ajutiselt väljaveetud vara siia tagasi.

Vara Eesti Vabariiki ajutise sisse- või Eesti Vabariigist ajutise välja-veo tähtaeg ei tohi üldjuhul olla pikem kui üks aasta selle vara üle Eesti Vabariigi majanduspiiri toimetamise päevast arvates. Vajaduse korral võib tolli- ja piirikaitseamet seda tähtaega pikendada. Ajutise sisse- või välja-veo kindlaksmääratud tähtaeg märgitakse tollideklaratsiooni.

Deklarandid, kes vormistasid Eesti Vabariiki ajutiselt sisseveetud või Eesti Vabariigist ajutiselt väljaveetud vara, peavad selle arvestust.

Kui Eesti Vabariiki ajutiselt sisse- või Eesti Vabariigist ajutiselt välja-veetud vara on muutunud tootena või materjalina kasutamiskõlbmatuks, võetakse see eespool märgitud arvelt maha ettevõtte, asutuse või organisatsiooni akti alusel, mis on koostatud tollitöötaja osavõtul. Kui viimasel ei ole võimalik vara arvelt mahavõtmises osaleda, koostab asutus, ettevõtte või organisatsioon akti iseseisvalt. Kahtluse korral on tolli- ja piirikaitseametil õigus mitte arvestada tollitöötaja osavõtuta koostatud akti;

4) Eesti Vabariiki ajutiselt sisse- ja Eesti Vabariigist ajutiselt välja-veetud vara veetakse välja või sisse vastavalt tollideklaratsioonis märgitud tähtajale. Kui sellist vara ei veeta ilma mõjuvate põhjusteta ühe kuu jooksul pärast tähtaja lõppemist Eesti Vabariigist välja, tuleb see anda tasuta riigi omandusse. Sellekohase otsuse võtab vastu tolli- ja piirikaitseamet;

5) vara Eesti Vabariiki ajutisel sisse- või Eesti Vabariigist ajutisel väljavedamisel ei võeta arvele toodete näidiseid;

6) Eesti Vabariiki veetakse ajutiselt sisse või Eesti Vabariigist ajutiselt välja renditud vara, tehakse tollideklaratsiooni märges rendilepingu kohta (lepingupooled, lepingu number ja sõlmimise kuupäev);

7) loodusõnnetuse, tehnoloogilise katastroofi või transpordivahendi avari või purunemise korral abi andmiseks, kui on olemas tolli- ja piirikaitseameti luba;

8) diplomaatide ning Eesti Vabariigi Ülemnõukogu ja Eesti Vabariigi Valitsuse liikmete poolt üle Eesti Vabariigi majanduspiiri veetavat vara ei deklareerita.

IV. Läbi Eesti Vabariigi transiitveo korras veetavate kaupade läblaskmise kord

4. Kaubad (välja arvatud kaubad, mida on keelatud vedada üle Eesti Vabariigi majanduspiiri), mida veetakse läbi Eesti Vabariigi territooriumi transiitveo korras, lastakse läbi, kui selle kohta on vormistatud vastavad dokumendid.

V. Kaupade ja vara deklareerimise kord

5. Deklareerimine toimub lepingu alusel deklarantide vahendusel, kellele tolli- ja piirikaitseamet on välja andnud vastava tunnistuse. Deklareerimisõiguse andmise eest võetakse ühekordset tasu 10 000 rubla. Tasumine toimub ettemaksuna ja on deklaranditunnistuse kätteandmise kohustuslik eeltingimus.

Omatoodetud kaupu ja vara võivad ettevõtted, asutused ja organisatsioonid deklareerida ka ise, kui nad on eelnevalt maksnud tolli- ja piirikaitseametile tagatisena 5000 rubla ja saanud õiguse omatoodetud kaupade ja vara deklareerimiseks.

6. Deklareeritud kaubad ja vara esitatakse tollivormistuseks tolliinspektuurile.

7. Kaupu ja vara võib esitada tollivormistuseks ka deklarandi või kaubasaatja asukohas, milleks viimane kutsub oma kulul välja lähima tolliinspektuuri esindaja.

8. Deklarandid deklareerivad kaupu ja vara selleks volitatud isikute kaudu.

Enne deklarandi volitatud isiku tööleasumist kontrollib tolli- ja piirikaitseamet tema deklareerimisalaseid teadmisi ning teatab deklarandile oma otsuse nimetatud isiku sellele töökohale sobivuse kohta. Kui deklarandi volitatud isik ei täida nõutaval viisil oma kohustusi, nõuab tolli- ja piirikaitseamet deklarandilt selle isiku väljavahetamist.

9. Tolliinspektuurid varustavad oma tegevuspiirkonnas asuvaid deklarante tollideklaratsiooni ja selle lisalehtede plankidega.

10. Deklarant on kohustatud:

esitama tolli- ja piirikaitseametile deklaratsiooni vormis andmed deklareeritava kauba ja vara kohta;

vahetama tolli- ja piirikaitseameti nõudmisel välja volitatud isiku;

esitama tolli- ja piirikaitseametile tollikontrolliks vajalikke muid dokumente ja lisaandmeid.

VI. Kaupade ja vara deklareerimine lepingu alusel

11. Teistele ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele kuuluvate kaupade ja vara deklareerimine toimub lepingu alusel deklarandi poolt, kellele tolli- ja piirikaitseamet on andnud vastava tunnistuse.

Toll- ja piirikaitseamet peab deklarandiks tunnistatute arvestust ning tagab nendest teatamise kõigile huvitatuile.

12. Deklarandiks saada soovijal tuleb pöörduda kirjaliku avaldusega tolli- ja piirikaitseameti poole. Avalduses peab olema märgitud, millal ja kelle poolt on vastav ettevõtte või organisatsioon moodustatud (väljavõtte põhikirjast), kas ta on eelarveline või isemajandav, ettevõtte või organisatsiooni aadress, arveldusarve numbrid ja kinnitus selle kohta, et soovija tunneb deklarandi õigusi ja kohustusi ning kohustub neid täitma.

Toll- ja piirikaitseamet peab avalduse läbi vaatama 15 päeva jooksul pärast avalduse registreerimist tolli- ja piirikaitseametis. Lõpliku otsuse taotluse kohta teeb tolli- ja piirikaitseamet ühe kuu jooksul ja teatab sellest avaldajale kirjalikult. Tolli- ja piirikaitseameti poolt vastuvõetud otsus on lõplik.

13. Igal deklaratsiooni täitjal peab olema tolli- ja piirikaitseameti poolt väljaantud numbrimärgiga pitsat, mille jälgend täidetud deklaratsioonil on kohustuslik.

14. Tolli- ja piirikaitseameti ja deklarandi vastastikused õigused ja kohustused määratakse kindlaks nende vahel sõlmitavas lepingus.

15. Tolli- ja piirikaitseametist 6 kuu jooksul väljavõtmata deklaranditunnistused loetakse kehtetuks. Kehtetud on samuti nende deklaranditunnistused, kes ühe aasta jooksul tunnistuse kättesaamisest arvates ei ole asunud täitma deklarandi kohustusi.

16. Tolli- ja piirikaitseamet võib väljaantud tunnistuse tühistada, kui: deklarandiks saamiseks esitatud dokumendid sisaldavad valeandmeid; deklaratsioon on teadlikult valesti täidetud; deklarant on jätnud korduvalt oma ülesanded täitmata; deklarandi muu tegevus toob kahju Eesti Vabariigi huvidele.

17. Uue avalduse deklarandiks tunnistamise kohta võib esitada pärast ühe aasta möödumist eelmise tunnistuse kehtetuks tunnistamise päevast arvates. Sellisel juhul tagatistasu suurus kahekordistub.

18. Tolli- ja piirikaitseamet ja kohalikud tolliinspektuurid annavad lepingu alusel deklareerimisega tegelevatele ettevõtetele ja organisatsioonidele igakülgset abi tollialastes küsimustes pädeva kaadri ettevalmistamisel, varustavad neid informatiivsete ja metoodikaalaste materjalidega ning osutavad deklarantidele nende kohustuste täitmisel muud abi.

Deklaranditunnistuse tühistamise korral käesoleva juhendi punktis 16 nimetatud alustel deklareerimisõiguse eest makstud raha ei tagastata. Ei tagastata ka omatoodetud kaupade ja vara deklareerimise õiguse eest makstud tagatist.

VII. Tolliprotseduuride eest tasu võtmise kord

19. Deklarant võtab deklaratsiooni täitmise eest teenustasu.

Teenustasu suurus kooskõlastatakse tolli- ja piirikaitseametiga ja tasumise kord määratakse kindlaks vastastikusel kokkuleppel.

20. Tasu ei võeta, kui:

üle majanduspiiri veetakse vara, mis oli varem deklareeritud ja viidud üle majanduspiiri ajutiselt;

toimetatakse üle majanduspiiri konsulaaresindustele, rahvusvahelistele valitsustevahelistele organisatsioonidele ning välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide esindustele ettenähtud esemeid.

21. Juhul kui käesoleva juhendi punkti 20 kolmandas lõigus nimetatud vara muutub hiljem ostu-müügi või vahetuse objektiks ja deklareeritakse kaubana, võetakse tasu üldises korras.

VIII. Lõppsätted

22. Lisakulutused, mida transpordiorganisatsioonid teevad tollis läbimiskmata jäänud kaupade ja vara hoidmiseks, tasuvad ettevõtted, asutused ja organisatsioonid, kes rikkusid käesoleva ajutise juhendi nõudeid.

TOLLIKORRALDUSE KOHTA EESTI VABARIIGIS

Eesti Vabariigi Valitsuse 12.septembri
1991.a. määrus nr.180 //Riigi Teataja.
- 1991. - Nr. 32. - Art. 338.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Moodustada tolli- ja tollitariifide alaste küsimuste läbivaatamiseks Tolli- ja Tollitariifi Nõukogu, kelle esimees on Eesti Vabariigi rahandusminister ja esimehe asetäitja Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti direktor.

Tolli- ja Tollitariifi Nõukogusse kuuluvad Eesti Vabariikliku Tolliameti peadirektor ning Eesti Vabariigi Justiitsministeeriumi, Eesti Vabariigi Majandusministeeriumi, Eesti Vabariigi Transpordi- ja Sideministeeriumi, Eesti Vabariigi Rikliku Välismajandusameti ja Eesti Vabariigi Valitsuse kaubavahetuse korraldamise komitee esindajad.

2. Kehtestada, et Eesti Vabariigi tollipunktides rakendatakse reisi-
jatele alates 1. oktoobrist 1991. a. nn. punase ja roheline koridori süsteemi,
kusjuures ei nõuta tollideklaratsiooni esitamist.

3. Kehtetu.^x

4. Sõiduautode Eesti Vabariiki sissetoomine ja Eesti Vabariigist
väljaviimine on tollimaksuvaba, välja arvatud antikvaarse väärtusega
sõiduautode (väljalaskeaasta kuni 1950) väljaviimine. Üksikisikute poolt
Eesti Vabariiki sissetoodavaid sõiduautesid maksustatakse Eesti Vaba-
riigi Valitsuse poolt kehtestatavas korras.^x

5. Kinnitada «Rahvusvaheliste postisaadetiste vormistamise ajutine
kord» (juurde lisatud) ning kehtestada see 1. oktoobrist 1991. a.

6. Moodustataval Eesti Vabariigi Riiklikul Tolliametil koos Eesti
Vabariigi Riikliku Statistikaametiga tagada 1. oktoobrist 1991. a. vaba-
riiki sisse- ja vabariigist väljaveetavate kaupade pidev statistiline arves-
tus.

7. Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumil ning Eesti Vabariigi Riigi-
ja Piirikaitseametil tagada alates 15. septembrist 1991. a. Eesti Vabariiki-
liku Tolliameti arvele laekuvate summade (nii rublades kui välisvaluutas)
ülekandmine Eesti Vabariigi riigieelarvesse.

8. Tolli- ja Tollitariifi Nõukogul valmistada kooskõlastatult Eesti
Eesti Vabariigi Justiitsministeeriumi ning teiste huvitatud Eesti Vaba-
riigi ministeeriumide ja ametkondadega ette ning esitada Eesti Vabariigi
Valitsusele kahe nädala jooksul Tolli- ja Tollitariifi Nõukogu põhimää-
ruse projekt.

9. Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumil koos Eesti Vabariigi Riigi-
ja Piirikaitseametiga esitada 3 nädala jooksul Eesti Vabariigi Valitsu-
sele moodustatava Eesti Vabariigi Riikliku Tolliameti põhimääruse pro-
jekt.

10. NSV Liidu tollialase seadlusandluse normid kuuluvad Eesti
Vabariigi territooriumil kohaldamisele niivõrd, kuivõrd üksikud tolliala-
sed küsimused ei ole reguleeritud Eesti Vabariigi vastavate seadusandlike
aktidega.

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
12. septembri 1991. a. määrusega nr. 180

Rahvusvaheliste postisaadetiste vormistamise ajutine kord

Eesti Vabariiki saabuvate rahvusvaheliste postisaadetiste pealt tolli-
maksu ei võeta. Rahvusvaheliste postisaadetiste avamine toimub erandi-
tult postisaadetise saaja juuresolekul juhul, kui:

- postisaadeti sisaldab esemeid, mille saatmine on keelatud;
- postisaadeti saabub rikutud kujul.

Eesti Vabariigist väljasaadetavate postisaadetiste avamine toimub
juhul, kui rahvusvahelises postisaadeti on avastatud esemeid, mille
saatmine on keelatud.

^x muudatused Eesti Vabariigi Valitsuse 5. detsembri
1991. a. määruse nr. 257 redaktsioonis (Riigi
Teataja. - 1991. - Nr. 45. - Art. 572.)

Rahvusvahelistes postisaadetistes on keelatud saata Eesti Vabariiki:
relvi, laskemoona, lõhkeaineid;
narkootikume, mürkaineid;
pornograafilisi väljaandeid jms.;
kaubamärke, etikette.

Rahvusvahelistes postisaadetistes on keelatud saata Eesti Vabariigist
välja:

relvi, laskemoona, lõhkeaineid;
narkootikume, mürkaineid;
käesoleva määruse punktis 3 nimetatud valuuta- ja muid väärtusi;
pornograafilisi väljaandeid jms.;
antikvaarse väärtusega esemeid jms.

Seemnete, taimede, loomse päritoluga toiduainete ja ravimite saat-
mise (saamise) korra kehtestavad vastavad ametkonnad.

Üksikisikute poolt saadetavate ja üksikisikutele
saadetud rahvusvahelistes postisaadetiste tolli -
kontrollil rakendada "Eesti Vabariigi tolliees -
kõlastada Eesti Vabariigi tolliees".

VÄLISRIIKIDE FIRMADE ESINDUSTE AVAMISE KOHTA EESTI VABARIIGIS

Eesti Vabariigi Valitsuse 14. septembri
1990. a. määrus nr. 188 // Riigi Teataja.
- 1990. - Nr. 9. - Art. 109.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Välisriikide firmad, pangad, organisatsioonid (välisfirmad) võivad
avada Eesti Vabariigi territooriumil oma esindusi pärast vastava loa saa-
mist Eesti Vabariigi Riiklikult Välismajandusametilt kooskõlastatult Eesti
Vabariigi Välisministeeriumiga. Pankade osas tuleb loa taotlemine koos-
kõlastada ka Eesti Pangaga.

2. Välisfirma esitab esinduse avamise loa saamiseks Eesti Vabariigi
Riiklikule Välismajandusametile avalduse, väljavõtte välisfirma regist-
reerimisdokumentidest oma riigis ja kviitungi 150 USA dollari (või sama
summa muus vabalt konverteeritavas valuutas) tasumise kohta Eesti
Vabariigi Valitsuse valuutafondi arvele.

Pärast nõuetekohaste dokumentide saamist annab Eesti Vabariigi
Riiklik Välismajandusamet 10 päeva jooksul välja välisfirma esinduse
avamise loa ajaks, mis on vajalik tema ette seatud ülesannete täitmiseks,
kuid mitte rohkem kui 3 aastaks.

3. Välisfirmade esindused kantakse Eesti Vabariigi ettevõttere regist-
risse Eesti Vabariigi Valitsuse 10. mai 1990. a. määruses nr. 91 (EV Tea-
taja 1990, nr. 15, art. 251) kehtestatud korras.

4. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumil sätestada ühe kuu jooksul
Eestis elunevate kodanike välisriigi firmade esindustes töötamise kord.

**EESTI VABARIIGIS ALALISELT SISSEKIRJUTATUD
ISIKUTE VÄLISRIIKIDE FIRMAD ESIINDUSTES
TÖÖTAMISE KORRA KINNITAMISEST**

**Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi 26.
veebruari 1991. a. määrus nr.7 // Riigi
Teataja. - 1991. - Nr.II. - Art. 168.**

1. Lähtudes Eesti Vabariigi Valitsuse 14. septembri 1990. a. määrusest nr. 188 «Välisriikide firmade esinduste avamise kohta Eesti Vabariigis» (Riigi Teataja 1990, nr. 9, art. 109) kinnitada Eesti Vabariigis alaliselt sissekirjutatud isikute välisriikide firmade esindustes töötamise kord.

2. Tunnistada kehtetuks Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi 19. oktoobri 1990. a. määrusega nr. 26 kinnitatud Eestis elunevate kodanike välisriikide firmade esindustes töötamise kord.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi
26. veebruari 1991. a. määrusega nr. 7

**Eesti Vabariigis alaliselt sissekirjutatud isikute
välisriikide firmade esindustes töötamise kord**

1. Eesti Vabariigis alaliselt sissekirjutatud isikutele nende töötamisel Eestis asuvates välisriikide firmade esindustes laieneb Eesti Vabariigi tööseadusandlus.

2. Tööleasumisel välisriikide firmade esindustesse sõlmitakse tööandja ja töövõtja vahel kirjalik tööleping kahes eksemplaris, kusjuures mõlemale osapoolale jääb üks töölepingueksemplar.

3. Töölepingus näidatakse ära tööle asumise aeg, töö- või ametikoht, ülesanded, töö- ja palgatingimused, töölepingu kestvus, asjaolud, millal tööandjal ja töövõtjal on õigus tööleping katkestada enne töölepingu lõppemist ning selle etteteatamise aeg.

Töölepingu lõpetamisel välisfirma esinduse initsiatiivil maksab viimane töövõtjale vallandustoetust Eesti Vabariigis kehtiva seadusandluse alusel või töölepingus fikseeritud tingimustel, mis ei ole vastuolus Eesti Vabariigis kehtiva seadusandlusega.

4. Välisesindustes töötavatele naistele kehtivad samasugused sotsiaalsed garantiid, mis on ette nähtud Eesti Vabariigi asutustes ja ettevõtetes töötavatele naistele. Rasedate naiste ja kuni 3 aasta vanuse lapse ema vallandamist võib lubada ainult välisriigi firma esinduse likvideerimise korral, kusjuures teise töökoha pakkumine tööandja poolt on sel juhul kohustuslik.

5. Eesti Vabariigis alaliselt sissekirjutatud isikute töötamine välisriikide firmades arvestatakse üldise ja pideva tööstaaži hulka. Välisfirmade esindustes töötamist tõendavaks dokumendiks on nõuetekohaselt koostatud kirjalik tööleping. Töövõtjate soovil teeb tööraamatusse sissekande nende töötamise kohta välisriigi firma esindus.

6. Töötamisel välisriikide firmade esindustes maksab töötaja üksikisiku tulumaksu Eesti Vabariigis kehtivas valuutas vastavalt Eesti Vabariigis kehtiva üksikisiku tulumaksu seadusele.

7. Välisesindusele kui Eesti Vabariigi territooriumil asuvalle tööandjale laieneb sotsiaalmaksu tasumine ja selle arvel tehtavate väljamaksete üldine kord.

ETTEVÖTETE TEGEVUSALADE LITS- SENTSIMISE KOHTA EESTI NSV-S

Eesti NSV Valitsuse 8. mai 1990. a. määrus nr.
90 // ENSV ÜVT. - 1990. - Nr. 15. - Art. 250.

Ettevõtete majandustegevuse korraldamiseks Eesti NSV-s ja vastavalt Eesti NSV ettevõtteseadusele Eesti NSV Valitsus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Riikliku tegevuslitsentsi väljaandmise eeskirjad».

2. Kehtestada, et kõik enne käesoleva määruse jõustumist Eesti NSV-s tegutsevad ettevõtted, samuti väljaspool Eesti NSV-d asuvate ettevõtete Eesti NSV territooriumil paiknevad struktuuriüksused, kes soovivad alustada või jätkata tegevust käesoleva määrusega kinnitatud «Riikliku tegevuslitsentsi väljaandmise eeskirjade» lisas 1 loetletud aladel, on kohustatud taotlema endale ettenähtud korras riikliku tegevuslitsentsi. Tegevuslitsents on nõutav nende ettevõtete (struktuuriüksuste) registreerimisel või ümberregistreerimisel vastavalt Eesti NSV ettevõtte-seadusele.

Looduskeskkonna ja -varade kasutamise alal asendab riiklikku tegevuslitsentsi kasutusluba, mis antakse välja käesoleva määruse punktis 1 kehtestatud korras kooskõlas Eesti NSV seadusega looduskeskkonna ja -varade kasutamise korra kohta.

3. Kehtestada, et Eesti NSV-s litsentsimisele kuuluvatel tegevusaladel ilma tegevuslitsentsita tegutsevatele ettevõtetele määrab ENSV Majandusministeerium selle tegevuse lõpetamise tähtaja. Selle tähtaja rikkumise korral lõpetatakse ettevõtte tegevus vastavalt Eesti NSV ettevõtte-seadusele.

4. Eesti NSV-s litsentsimisele kuuluvatel tegevusaladel ilma tegevuslitsentsita tegutsemise korral:

1) nõutakse ettevõttelt kogu sellest tegevusest saadud tulu sisse Eesti NSV riigituludesse;

2) määratakse ettevõttele käesoleva punkti alapunktis 1 nimetatud tulu ulatuses trahv, mis tuleb maksta selle kohaliku omavalitsuse tulu-desse, kelle haldusterritooriumil tegevus toimus.

Ettekirjutusi käesoleva punkti alapunktide 1 ja 2 täitmiseks teevad organisatsioonid või nende poolt volitatud isikud, kellel on õigus kontrollida litsentsi olemasolu litsentsimisele kuuluvatel tegevusaladel. x

x p.4 - Eesti Vabariigi Valitsuse 25. oktoobri 1991.
a. määruse nr. 213 redaktsioonis (Riigi Teataja. -
1991.-Nr.37.-Art.465.)

5. ENSV Majandusministeeriumil anda selgitusi käesoleva määruse punktis 1 nimetatud eeskirjade rakendamise kohta ning kehtestada 1. juuniks 1990. a. teiste asutuste poolt tegevuslitsentside (looduskeskkonna ja -varade kasutuslubade) väljaandmise kord.

6. Tunnistada kehtetuks:

1) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 4. novembri 1989. a. määruse nr. 368 «Alkoholipoliitika uute põhimõtete ettevalmistamise kohta» (ENSV Teataja 1989, nr. 35, art. 548) punkt 4;

2) Eesti NSV Valitsuse 18. jaanuari 1990. a. määrusega nr. 12 kinnitatud «Eesti NSV ettevõtete registreerimise ja tegutsemislubade väljaandmise ajutise juhendi» (ENSV Teataja 1990, nr. 2, art. 34) punkt 11;

3) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 10. juuli 1972. a. määruse nr. 334 «Joomise ja alkoholismi vastase võitluse tugevdamise abinõude kohta» (ENSV Teataja 1972, nr. 32, art. 344) punkt 4;

4) Eesti NSV Valitsuse 29. detsembri 1989. a. määrusega nr. 429 Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning kodanike vara valve ümberkorraldamise kohta» kinnitatud «Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning kodanike vara valve ja nende isikliku julgeoleku korralduse põhimääruse» punktid 13 ja 14 x

7. Kehtestada, et litsentsimisele kuuluvatel tegevusaladel kontrollivad litsentsi olemasolu litsentsi väljaandja, kelle pädevusse kuulub litsentsitava tegevusala korraldamine, ning Eesti Vabariigi Siseministeerium, Eesti Vabariigi Riiklik Maksuamet ja kohaliku omavalitsuse täitevorganid. x

8. Käesolev määrus jõustub 1. juunist 1990. a.

Kinnitatud
Eesti NSV Valitsuse 8. mai 1990. a.
määrusega nr. 90

Riikliku tegevuslitsentsi väljaandmise eeskirjad

I. Üldsätted

1. Käesolevad eeskirjad määravad kindlaks ettevõtetele riikliku tegevuslitsentsi (edaspidi tegevuslitsents) väljaandmise ja selle tühistamise korra.

2. Tegevuslitsents on ettenähtud korras ettevõtetele ja ettevõtjatele (edaspidi ettevõtte) antud juba tegutseda ala(de)l, mis on loetletud käesolevate eeskirjade lisas 1. x

3. Käesolevad eeskirjad on kohustuslikud kõigile Eesti NSV territooriumil paiknevatele ettevõtetele, samuti väljaspool Eesti NSV territooriumi asuvate ettevõtete struktuuriüksustele, mis paiknevad Eesti NSV territooriumil.

x p.6 lg.4; p.7 - Eesti Vabariigi Valitsuse 26. septembri 1990.a. määruse nr. 195 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1990.-Nr.11.-Art.122.)

II. Tegevuslitsentsi väljaandmine

4. Tegevuslitsentsi annab välja Eesti NSV Majandusministeerium või tema poolt volitatud organ (edaspidi litsentsi väljaandja) kooskõlastatult Eesti NSV ministeeriumi, riikliku ameti või inspeksiooniga, kelle pädevusse litsentsitava tegevusala korraldamine kuulub.

5. Tegevuslitsentsi saamiseks esitab ettevõtte või selle asutaja (edaspidi litsentsi taotleja) litsentsi väljaandjale sellekohase avalduse, ettevõtte asutamisdokumentid vastavalt Eesti NSV ettevõtteasendusele ja õiendi riigilõivu tasumise kohta. ^x

6. Litsentsi väljaandja on kohustatud tegema otsuse tegevuslitsentsi andmise või sellest keeldumise kohta 10 päeva jooksul pärast kõigi käesolevate eeskirjade punktis 5 nimetatud dokumentide esitamist.

Kui selleks on vaja kasutada erialaspetsialisti(de) abi või teha ekspertiisi, tuleb vastav otsus teha 10 päeva jooksul pärast spetsialisti(de) kirjaliku arvamuse või ekspertiisiakti saamist, kuid hiljemalt 30 päeva jooksul pärast kõigi tegevuslitsentsi saamiseks nõutavate dokumentide esitamist.

7. Käesolevate eeskirjade lisas 2 ettenähtud vormi kohane tegevuslitsentsi või litsentsi andmisest keeldumise kohta tehtud otsuse ärakiri antakse koos esitatud asutamisdokumentidega litsentsi taotlejale välja hiljemalt 3 tööpäeva jooksul pärast vastava otsuse vastuvõtmist.

8. Tegevuslitsents antakse välja kindlaks tähtajaks või konkreetse ajavahemiku täitmiseks, määrates seejuures kindlaks selle täitmise korra, mahu ja viisi või litsentsi taotlejale eritingimusi kehtestades. Taotleja tasub litsentsi väljaandmise eest 50 rubla riigilõivu, mis laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

9. Ettevõtte tegevuse lõpetamisel kaotab temale antud tegevuslitsents kehtivuse.

10. Tegevuslitsentsi väljaandmisest võib keelduda ainult juhul, kui ettevõtte tegevus võib tekitada kahju Eesti NSV huvidele, looduskeskkonnale või ohustada inimeste tervist.

Otsuses tegevuslitsentsi väljaandmisest keeldumise kohta peab olema näidatud keeldumise põhjus ning selle aluseks olevad õigusnormid.

11. Litsentsi taotlejal on õigus pöörduda 30 päeva jooksul pärast eitava otsuse saamist kohtusse tegevuslitsentsi väljaandmisest keeldumise otsuse tühistamiseks ja kahjude hüvitamiseks.

12. Litsentsi väljaandja peab tema poolt väljaantud tegevuslitsentside arvestust.

III. Tegevuslitsentsi tühistamine

13. Tegevuslitsentsi võib selle väljaandja tühistada:

1) kui tegevuslitsentsi taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;

2) kui ettevõtte tegevus on kahjulik looduskeskkonnale või ohustab inimeste tervist;

3) kui ettevõtte ei täida tegevuslitsentsi tingimusi;

4) muudel Eesti NSV seadusandlusega ettenähtud juhtudel.

^x p.5; p.8 - Eesti Vabariigi Valitsuse 26.septembri 1990.a. määruse nr. 195 redaktsioonis (Riigi Tea - taja.-1990.-Nr.11.-Art.122.)

14. Tegevuslitsentsi võimaliku tühistamise aluste ilmnemisel teeb litsentsi väljaandja ettevõttele ettekirjutuse rikkumise kõrvaldamiseks.

15. Kui ettevõtte ei kõrvalda tegevuslitsentsi tühistamise aluseks olevat rikkumist 30 päeva jooksul pärast ettekirjutuse saamist või rikub korduvalt litsentsitava tegevusala kohta kehtestatud eeskirju ja norme, tühistab litsentsi väljaandja ettevõttele antud tegevuslitsentsi ning määrab tähtaja, mille jooksul vastav tegevus peab olema lõpetatud.

16. Litsentsi väljaandja saadab tegevuslitsentsi tühistamise otsuse ärakirja ettevõttele 3 tööpäeva jooksul pärast selle vastuvõtmist.

17. Ettevõttel on õigus pöörduda 30 päeva jooksul pärast tegevuslitsentsi tühistamise otsuse ärakirja saamist kohtusse otsuse tühistamiseks ja kahjude hüvitamiseks.

Lisa 1 X
«Riikliku tegevuslitsentsi väljaandmise
eeskirjade» juurde

Eesti NSV-s litsentsimisele kuuluvate tegevusalade loetelu

1. Lennu-, mere- (v.a. väikejuurvahendite kasutamisega seonduv tegevus), rahvusvahelise auto- ja raudteetranspordi (v. a. ettevõttesisene raudteetransport) korraldamine.

2. Geoloogilised tööd. Maavarade kaevandamine.

3. Väärismetallist ja -kividest esemete või neid sisaldavate esemete valmistamine, kokkuostmine ja müümine.

4. Relvade, laskemoona, lõhkeainete ja pürotehniliste toodete valmistamine, soetamine ja müümine. Relvade parandamine.

5. Narkootilisi, tugevatoimelisi ja mürgiseid aineid sisaldavate taimede kasvatamine. Narkootiliste, tugevatoimeliste, radioaktiivsete ja mürgiste ainete valmistamine ning müümine. Radioaktiivsete ainete soetamine ja hoidmine.

6. Kõik arstiabi liigid.

7. Ravimite valmistamine ja müümine.

8. Alkohoolsete jookide ja tubakatoodete tootmine. Alkohoolsete jookide müümine elanikkonnale.

9. Raha, väärtpaberite ja postimaksevahendite trükkimine ja verimimine.

10. Üldkasutatava sidevõrgu (kaasa arvatud raadio- ja televisiooni-levi saate- ja vastuvõtuvõrk) loomine ja moodustamine.

11. Kõrg-, üld- kutse- ja erialaõppeasutuste loomine koos õigusega anda välja riiklikult aktsepteeritav tunnistus.

12. Turvateenistuse korraldamine.

13. Eradetektiivbüroode avamine ja tegevuse korraldamine.

14. Mõõtevahendite taatlemine.

15. Insenerigeneetilisel teel saadud mikroobide, taimede ja loomade tootmine ja müük.

16. Kindlustustegevus.

X lisa 1 - Eesti Vabariigi Valitsuse 25. oktoobri 1991.a. määruse nr.213 redaktsioonis (Riigi Teataja.-1991.-Nr.37.-Art.465.)

17. Ehitusalane projekteerimine, ekspertiis ja järelevalve. Ehitustegevus töövõtulepingute alusel.

18. Geodeetilised ja kartograafilised tööd.

19. Ökoloogilise ekspertiisi tegemine.

20. Ohtlike jäätmete käitlemine.

21. Börsindus.^{xx}

Lisa 2
«Riikliku tegevuslitsentsi väljaandmise
eeskirjade» juurde

TEGEVUSLITSENTS

	Registreerimisnumber
(PK)	Väljaandmise kuupäev
	Kehtivuse tähtaeg
Ettevõtte nimetus, aadress	
Tegevusala	
Eritingimused	Täitmise tähtaeg
Litsentsi väljaandja	
Vastutav isik	
(amet, nimi, allkiri)	

^{xx} lisa 1 p.21 - Eesti Vabariigi Valitsuse 9. jaanuari 1992.a. määruse nr.6 redaktsioonis.

BARTER- JA KOMPENSATSIOONITEHINGUTE SOORITAMISE KOHTA

**Eesti Vabariigi Valitsuse 15. mai
1990. a. määrus nr.95 // ENSV ÜVT.
- 1990. - Nr. 16. - Art. 261.**

Välismajandustegevuse reguleerimiseks Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kehtestada, et Eesti Vabariigi halduses olevad ettevõtted, organisatsioonid ja nende ühendused võivad sooritada välisriikide firmadega barter- ja kompensatsioonitehinguid Eesti Vabariigi Riikliku Välismajandusameti loal.
2. Bartertehingu sooritamisel võib Eesti Vabariigi Riiklik Välismajandusamet määrata tehingu järgi imporditavate kaupade nomenklatuuri kindlaks kuni 10 protsendi ulatuses tehingu maksumusest väliskaubandushindades.
3. Barter- või kompensatsioonitehingu sooritamisel Eesti Vabariigi Riikliku Välismajandusameti loata maksab tehingu sooritaja Eesti Vabariigi riigieelarvesse 30 protsenti tehingu järgi eksporditud kaupade maksumusest Eesti Vabariigis kehtivates hindades.

VÄLISMAJANDUSTEGEVUSE LIBERALISEERIMISE KOHTA

**Eesti Vabariigi Valitsuse 31.oktoobri
1991.a. määrus nr.221/Riigi Teataja.
- 1991. - Nr. 39. - Art. 481.**

Välismajandustegevuse riikliku reguleerimise liberaliseerimiseks ning vastava seadusandluse korrastamiseks Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Täiendada Eesti NSV Valitsuse 13. veebruari 1990. a. määrusega nr. 26 kinnitatud «Kauba sisse- ja väljaveo registreerimise, kvootide ja litsentside kehtestamise (väljaandmise) muutmise ja tühistamise korda» (ENSV Teataja 1990, nr. 7, art. 108) punktiga 18 järgmises sõnastuses:

«18. Kaupade väljavedu Eesti Vabariigist vabalt konverteeritava valuuta eest toimub kvoodi- ja litsentsivabalt, kui Eesti Vabariigi Valitsuse otsustes ei ole ette nähtud teisiti.»

2. Kehtestada, et Eesti maavarade ja põhjavete nimekirja (kinnitatud Eesti Vabariigi Valitsuse maavarade ja põhjavete varude komisjoni 21. detsembri 1990. a. otsusega nr. 1) kantud maavarade, nende mehaanilise töötlemise saaduste ja rikastatud kontsentraatide ning käesoleva määruse lisas loetletud kaupade väljavedu Eesti Vabariigist toimub kehtestatud korras ja kinnitatud kvootide alusel.

3. Eesti Vabariigi Majandusministeeriumil ja Eesti Vabariigi Materiaalsete Ressursside Ministeeriumil arvestada valitsustevaheliste majanduskoostöö lepingute sõlmimisel vastastikuste tollimaksuvabade transiitvedude sisseadmise võimalusega.

4. Võtta teadmiseks, et Eesti Vabariigis ei rakendata väliskaubandusoperatsioonide teostamisel ekspordi- ja impordimaksu.

5. Tunnistada kehtetuks Eesti NSV Valitsuse otsused välismajandustegevuse riikliku reguleerimise küsimustes vastavalt juurdelisatud loetlule.

Lisa
Eesti Vabariigi Valitsuse
31. oktoobri 1991. a. määruse nr. 221 juurde

**Kaupade loetelu, mille väljavedu Eesti Vabariigist
toimub kvootide alusel**

Metsa- ja saematerjal
Tsement
Toornahad
Toorkarusnahad
Liha ja lihatooted
Piim ja piimatooted
Kartul
Teravili
Viin ja viinatooted
Tubakatooted
Mineraalvesi
Kala ja kalatooted

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
31. oktoobri 1991. a. määrusega nr. 221

**Eesti NSV valitsuse kehtivuse kaotanud otsuste
loetelu**

1. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. oktoobri 1986. a. määrus nr. 526 «Välismajandustegevuse juhtimise täiustamise abinõude kohta».

2. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. oktoobri 1986. a. määrus nr. 527 «Sotsialistlike riikidega tehtava majandus-, teadus- ja tehnikaalase koostöö juhtimise täiustamise abinõude kohta».

3. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. veebruari 1987. a. määrus nr. 58 «Vabariigi välismajandustegevuse juhtimise täiustamise abinõude kohta».

4. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. veebruari 1987. a. määrus nr. 59 «Koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide valuutaeraldiste normatiivide kohta».

5. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. veebruari 1987. a. määrus nr. 60 «Koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide valuutafondidesse ülekandeturbiilades laekuvate valuutaeraldiste normatiivide kohta».

6. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 10. juuli 1987. a. määrus nr. 383 «NSV Lidu Ministrite Nõukogu 27. juuni 1987. a. määruse nr. 718 «NSV Lidu ja teiste sotsialistlike riikide koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide vaheliste otsesidemete ja ühisettevõtete tegevuse raames üle NSV Lidu riigipiiri kaupade ja muu vara toimetamise korras» kohta».

7. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 19. novembri 1987. a. määrus nr. 595 «Uutes majandamistingimustes välismajandustegevuse täiustamise lisaabinõude kohta».

8. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 13. aprilli 1988. a. määrus nr. 184 «Tootmis-tehnilise otstarbega toodangu hulgikaubanduse korraldamise kohta ülekanderublates».

9. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 20. mai 1988. a. määrus nr. 258 «Valuutafondidesse laekuvate valuutaeraldiste normatiivide muudatuste kohta».

10. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1989. a. määrus nr. 90 «Riiklike ning kooperatiivsete ja muude ühiskondlike ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide välismajandustegevuse edasiarendamise kohta» (ENSV Teataja 1989, nr. 12, art. 134).

11. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. juuli 1989. a. määrus nr. 243 «Välismajandustegevuse riikihi reguleerimise abinõude kohta» (ENSV Teataja 1989, nr. 25, art. 335).

EESTI VABARIIGI VALITSUSE MÕNEDE OTSUSTE OSALISE MUUTMISE JA KEHTETUKS TUNNISTAMISE KOHTA TULENEVALT EESTI VABARIIGI VÄLISINVESTEERINGUSEADUSEST

Eesti Vabariigi Valitsuse 26. novembri 1991. a. määrus nr. 240//Riigi Teataja. - 1991.-Nr. 43.-Art. 525

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Käsitleda NSV Liidu seadusandluse alusel enne Eesti Vabariigi välisinvesteeringuseaduse jõustumist Eestis asutatud ühissettevõtteid kui väliskapitaliga osuühinguid, kes tegutsevad vastavalt Eesti Vabariigi välisinvesteeringuseadusele, oma asutamislepingule ja põhikirjale ning osuühingute kohta kehtestatud normatiivaktidele.

Osuühinguid käsitlevad Eesti Vabariigi normatiivaktid kehtivad nende suhtes niivõrd, kui võrd see ei halvenda nende majandustegevuse tingimusi.

2. Kinnitada Eesti Vabariigi Valitsuse otsustes tehtavad muudatused (juurde lisatud).

3. Tunnistada kehtetuks Eesti Vabariigi Valitsuse otsused vastavalt juurdeldatud loetelule.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Valitsuse
26. novembri 1991. a. määrusega nr. 240

Eesti Vabariigi Valitsuse otsustes tehtavad muudatused

1. Teha Eesti NSV Ministrite Nõukogu 23. novembri 1989. a. määrusega nr. 385 kinnitatud «Aktiaseltsi põhimääruses» (ENSV Teataja 1989, nr. 37, art. 573) järgmised muudatused:

1) sõnastada punkt 9 järgmiselt:

«9. Aktseid võivad omandada Eesti Vabariigi seadusandlusega ettenähtud korras kõik Eesti Vabariigi ja välismaa juridid ning üksikisikud.»

2) sõnastada punkt 12 järgmiselt:

«12. Õigus asutada aktsiaseltsi on Eesti Vabariigi ja välisriikide juriidilistel ja üksikisikutel.»;

3) täiendada punkti 17 viienda lõiguga järgmises sõnastuses:

«Välisinvesteeringud tasuvad aktsiate eest rahaliste või mitterahaliste sissemaksete tegemisega vastavalt Eesti Vabariigi välisinvesteeringuseaduse paragrahvide 11.».

2. Teha Eesti Vabariigi Valitsuse 13. juuni 1990. a. määrusega nr. 122 kinnitatud «Eesti Vabariigi majandusühingute põhimääruses» (EV Teataja 1990, nr. 19, art. 297) järgmised muudatused:

1) sõnastada punkt 8 järgmiselt:

«8. Ühinguid võivad asutada Eesti Vabariigi seadusandlusega ettenähtud korras nii Eesti Vabariigi kui ka välisriikide juriidilised isikud ning üksikisikud, samuti on neil õigus astuda ka juba tegutsevate ühingute osanikeks.»;

2) täiendada punkti 15 kolmanda lõiguga järgmises sõnastuses:

«Välisinvesteeringud tasuvad osamaksud vastavalt Eesti Vabariigi välisinvesteeringuseaduse paragrahvide 11.»;

3) lugeda punkti 15 senine kolmas ja neljas lõik vastavalt neljandaks ja viiendaks lõiguks.

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
26. novembri 1991. a. määrusega nr. 240

Eesti Vabariigi Valitsuse kehtivuse kaotanud otsuste loetelu

1. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 26. veebruari 1987. a. määrus nr. 82 «NSV Liidu Ministrite Nõukogu 13. jaanuari 1987. a. määruse nr. 48 «NSV Liidu territooriumil NSV Liidu ja teiste VMN-i liikmesriikide ühissettevõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide moodustamise korra ja tegevuse kohta» kohta».

2. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 26. veebruari 1987. a. määrus nr. 83 «NSV Liidu Ministrite Nõukogu 13. jaanuari 1987. a. määruse nr. 49 «NSV Liidu territooriumil Nõukogude organisatsioonide ja kapitalistlike riikide ja arengumaade firmade osavõtul ühissettevõtete moodustamise ja tegevuse korra kohta» kohta».

3. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 16. mai 1988. a. määrusega nr. 252 «Eesti NSV Valitsuse otsuste muutmise kohta seoses välismajandustegevuse täiustamisega» (ENSV Teataja 1988, nr. 32, art. 430) kinnitatud muudatuste punktid 5 ja 6.

4. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. detsembri 1989. a. määruse nr. 413 «Eesti NSV Valitsuse mõnede otsuste muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta välismajandustegevuse küsimustes» (ENSV Teataja 1989, nr. 42, art. 665) punkt 4 ja sama määrusega kinnitatud muudatuste punktid 1 ja 2.

5. Eesti NSV Valitsuse 28. aprilli 1990. a. määruse nr. 81 «Ühissettevõtete Eesti NSV-s registreerimise korra kohta» (ENSV Teataja 1990, nr. 13, art. 233).

6. Eesti Vabariigi Valitsuse 26. juuli 1990. a. korralduse nr. 229-k punkt 3.

7. Eesti Vabariigi Valitsuse 11. veebruari 1991. a. määrus nr. 28 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu 23. novembri 1989. a. määruse nr. 385 täiendamise kohta» (RT 1991, nr. 6, art. 97).

ÜKSIKISIKUTE VÄLISRIIKIDES ÕPPIMISE JA TÖÖTAMISE A J U T I N E J U H E N D

Kinnitatud Eesti Vabariigi Valitsuse 24. mai 1990.
a. määrusega nr. 104 // ENSV ÜVT. - 1990. - Nr.17.
Art. 275.

I. Üldsätted

1. Käesolev juhend reguleerib Eesti Vabariigis alaliselt sissekirjutatud üksikisikute (edaspidi üksikisikud) õppimist ja töötamist välisriikides.

2. Välisriikidesse õppima või tööle siirdumine toimub Eesti Vabariigi ja vastava välisriigi valitsusasutuste, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide (edaspidi organisatsioonid), Eesti Vabariigi üksikisiku ja välisriigi organisatsiooni või üksikisiku vahelise kokkuleppe alusel.

3. Üksikisikute õppimine või töötamine välisriikides kuulub kohustuslikule registreerimisele Eesti Vabariigi Haridusministeeriumis või Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumis vastava ministeeriumi poolt kehtestatud korras.

Registreerimise aluseks on asjaosalise välisriigi pädeva ametkonna nõusolek vastava lepingu sõlmimiseks või käesoleva juhendi punktis 6 ettenähtud pooltevaheline kokkulepe.

Registreerimise eesmärgiks on tagada üksikisikute sotsiaalne kaitse nende õppimisel või töötamisel välisriigis, õigus elamispiinnale, tööstaaži katkematus ning edaspidine sotsiaalne kindlustatus Eesti Vabariigis.

4. Üksikisikute välisriikidesse õppima või tööle lähetamisele võib lähetava või vastuvõtva poole kokkuleppel eelneada kandidaatide eelvalik kutsesobivuse kindlaksmääramine koos vastuvõtva poole esindajaga, samuti vastuvõtva riigi keele ja ajaloo tundmaõppimine ning vastavalt vajadusele ka eriala eelõpe Eesti Vabariigis.

5. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumil ja Eesti Vabariigi Haridusministeeriumil seada koos Eesti Vabariigi Riikliku Statistikaametiga sisse riiklik statistika välisriikides õppimise ja töötamise kohta.

II. Õppimine välisriikides

6. Igal üksikisikul on õigus õppida välisriikide õppeasutustes.

Õppima (kaasa arvatud äienduskoolitus) siirdumine välisriiki toimub pooltevahelise kokkuleppe alusel, mis on sõlmitud Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi poolt kehtestatud korras.

7. Õppimine (sealhulgas stažeerimine), millega kaasneb osaline töötamine välisriigi õppeasutuses või organisatsioonis toimub Eesti Vabariigi lähetava või välisriigi vastuvõtva organisatsiooni vahelise kokkuleppe alusel. Lisaks kokkuleppele on nõutav töötamisluba, kui see on ette nähtud vastuvõtva riigi seadusandlusega.

8. Üksikisiku välisriiki õppima siirdumisel korraldab väljasõidu-dokumentide vormistamise Eesti Vabariigi Haridusministeerium Eesti Vabariigi Välisministeeriumi kaudu seadusandlusega ettenähtud korras.

III. Töötamine välisriikides

9. Välisriigis töötamine toimub töövõtu- või töölepingu alusel. Lisaks vastavale lepingule on vastuvõtva riigi seadusandlusega ettenähtud juhitudel nõutav ka töötamishübe.

10. Töövõtulepingu alusel tehakse teatud tööd (osutatakse teenuseid), mille eest välisriigi organisatsioon kannab Eesti Vabariigi läheta- vate organisatsioonile üle vastava tasu. Töötasu maksab töötajale välja teda lähetanud organisatsioon vastavalt temaga sõlmitud lepingule. Töötaja tulu maksustatakse Eesti Vabariigi normatiivaktidega ettenähtud korras.

Töölepingu alusel välisriigi organisatsioonis töötamise puhul mak- sab välisriigi tööandja töötajale lepingus ettenähtud töötasu. Välisriigi tööandja võib vastastikuse kokkuleppe alusel maksta töötaja lähetanud Eesti Vabariigi asutusele või organisatsioonile vahendustasu.

11. Eesti Vabariigi arengu huvides võib Eesti Vabariigi Valitsus vaja- duse korral kehtestada Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi ettepanekul Eesti kodanike välisriikides töötamist piirava kvoodi. Kvoodi määramisel arvestatakse välisriikide organisatsioonide ja töötajaid vastuvõtivate riikide tööministeeriumide või muude analoogiliste ametkondade tööjõu- seotlusi ning neid informeeritakse kvoodi kehtestamisest.

12. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium nõustab üksikisikuid ja organisatsioone välisriikide tööd ja tööjõudu käsitlevate normatiivaktide osas, et tagada lepingute sõlmimisel üksikisikute ja organisatsioonide huvide kaitset.

13. Välisriiki tööle suunamisel korraldab välisriikide dokumentide vormistamise Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium või tema poolt volitatud asutus või organisatsioon Eesti Vabariigi Välisministeeriumi kaudu sea- dusandlusega ettenähtud korras.

Üksikisikute töötamist välisriigis vahendab Eesti Vabariigi Sotsiaal- ministeerium.

Üksikisik tasub kohalikus valuutas kulud välisriiki tööle siirdumiseks vajalike dokumentide vormistamise ja registreerimise eest Eesti Vabariigi normatiivaktidega ettenähtud määrades ja korras.

IV. Töö- ja õppimistingimused

14. Välisriikides töötavate ja õppivate üksikisikute tervishoiu, töötustinguste ning riikliku ja sotsiaalkindlustuse küsimused reguleeri- takse pooltevaheliste kokkulepete või töölepingu raames, lähtudes üld- juhul vastuvõtva riigi seadusandlusest, kahjustamata seejuures üksikisiku õigusi ja huve.

Andmete koendi, mis tuleb kanda välisriikidesse õppima ja tööle lähe- tamise korral sõlmitavatesse lepingutesse, koostab ja kinnitab õppima suunamise korral Eesti Vabariigi Haridusministeerium ja tööle suunamise korral Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium.

15. Üksikisikut välisriiki õppima suunav organisatsioon võib sõl- mida isikuga erilepingu tema edasiseks töötamiseks teda suunanud Eesti Vabariigi organisatsioonis tähtajaga mitte üle 2 aasta.

Lepingu mittetäitmise korral tuleb õppima suunatud isikul kompen- seerida suunavale organisatsioonile koolituskulud.

16. Üksikisiku tulu töötamisel välisriigis maksustatakse vastavuses üksikisiku tulumaksu reguleeriva Eesti Vabariigi seadusandlusega, kui vastav tulu ei ole maksustatud välisriigis.

17. Üksikisikute sõidu-, majutamis-, toitlustamis- ja muude kulude tasumine fikseeritakse pooltevahelises kokkuleppes.

ÜKSIKISIKUTE VÄLISRIIKIDESSE TÖÖLEMINEKU REGISTREERIMISE KORD

Kinnitatud Eesti Vabariigi Sotsiaalmini-
steeriumi 26. veebruari 1991. a. määrusega
nr. 6//Riigi Teataja.-1991.-Nr. II.-Art. 167

I. Üldalused

1. Käesolev kord lähtub Eesti Vabariigi Valitsuse 24. mai 1990. a. määrusega nr. 104 kinnitatud «Üksikisikute välisriikides õppimise ja töötamise ajutisest juhendist».
2. Kõik Eesti Vabariigist välisriikidesse tööle minevad üksikisikud kuuluvad kohustuslikus korras registreerimisele Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumis, kes jääb ka vastava andmepanga pidajaks (vt. ka registreerimisõiguse delegeerimine).
3. Välisriikidesse õppima siirdujaid registreerib Eesti Vabariigi Haridusministeerium vastavalt nende poolt kehtestatud korrale.
4. Registreerimise aluseks on välisriigi tööandja kirjalik kutse üksikisiku töölevõtmiseks, mis sisaldab nii välisriigi kui ka Eesti Vabariigi poolt nõutavad rekvisiidid (vt. p. III 2.).
5. Registreerimine on ühekordne akt teatavaks kindlaks ajaperioodiks ühe kindla tööandja juurde. Tööperioodi või tööandja muutumisel tuleb registreerimist korrata.
6. Vastavalt Eesti Vabariigi Valitsuse 8. mai 1990. a. määrusele nr. 90 (EV Teataja 1990, nr. 15, art. 250) kuulub tööõhve korraldamine välisriikides litsentsemisele kuuluvate tegevusalade loetelusse.

II. Registreerimisõiguse delegeerimine

1. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumil on õigus delegeerida registreerimisõigus teistele keskasutustele, ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele (edaspidi juriidilised isikud).
2. Üksikisikut välisriiki tööle saatvaks organisatsiooniks (lähetaja-organisatsiooniks) on juriidiline isik, kes vahetult suunab üksikisiku välisriiki töötama ja kellel on selleks vastav tegevuslitsents.
3. Tervishoiuministeeriumi valitsemisalasle kuuluvate meditsiini-asutuste töötajate (kutsega arstid, meditsiiniõed jt.) välismaale tööleminekut registreerib Eesti Vabariigi Tervishoiuministeerium sotsiaalministeeriumi 7. septembri 1990. a. käskkirja nr. 12 alusel, millega delegeeriti tervishoiuministeeriumile registreerimise õigus.
4. Seoses Soome Tööministeeriumi poolt kehtestatud soodustustega soome rahvusest kodanike (passis rahvus — soomlane) ja nende perekonnaliikmete Soome töölesirdumisel, on viimaste registreerijaks vastavad seltsid ja liidud (Eesti Ingerisoomlaste Liit, Eesti Soomlaste Liit jne.), kes tagavad soome rahvusest isikutele tehtud soodustuste realiseerimise.
5. Kõik registreerimisõigust omavad juriidilised isikud on kohustatud edastama andmed välisriikidesse töötama siirdunud isikute kohta Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumile iga kalendrikuu 5. kuupäevaks (eelmise kuu kohta).

III. Registreerimise kord

1. Registreerimisel välisriiki tööleminekuks töövõtulepingu alusel (kui lähetaajaks on vastavat tegevuslitsentsi omav juriidiline isik) tuleb esitada:

- a) Töövõtuleping, kus on näidatud:
 - 1.1. riik, kus töid tehakse;
 - 1.2. firma nimetus ja tema rekvisiidid;
 - 1.3. tööde maht;
 - 1.4. tööde iseloom (milliseid töid või teenuseid tehakse);
 - 1.5. tööde tegemise periood;
 - 1.6. tööde tegemiseks vajalik töötajate arv;
 - 1.7. andmed töövõtjate töö tasustamise kohta (palk või päevaraha rahalises väljenduses);
 - 1.8. töörežiim (töötundide arv päevas või nädalas, puhkepäevade arv nädalas);
 - 1.9. majutamis-, toitlustamis- ja transporditingimused (üüri suurus, võimalikud toitlustussoodustused, vajadusel ka transpordikulud).
2. Registreerimisel välisriiki tööleminekuks töölepingu alusel tuleb esitada:
 - a) pass,
 - b) nõudmisel tööraamat,
 - c) tööandja kirjalik kutse isiku töölevõtmiseks, kus on näidatud töövõtja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja aadress;
 - 2.1. riik, kuhu tööle minnakse;
 - 2.2. firma nimetus ja tema rekvisiidid;
 - 2.3. töötamise periood (kestvus);
 - 2.4. andmed tööasu kohta (töötasu tunnis, päevas või kuus rahalises väljenduses);
 - 2.5. töörežiim (töötundide arv päevas või nädalas, puhkepäevade arv nädalas);
 - 2.6. majutamis-, toitlustamis- ja transporditingimused (üüri suurus, võimalikud toitlustussoodustused, vajadusel ka transpordikulud);
 - 2.7. kutsuja allkirja notariaalne kinnitus (vormistatud välisriigis).
3. Registreerimise vormiliseks aktiks on eellepingule pandav tempel registreerimise numbri, kuupäeva ja registreerija allkirjaga juhul, kui töökutse vastab III osa punktide 1 või 2 nõuetele ja kui selle on aktsepteerinud Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium.

IV. Väljasõidudokumentide (välispassi ja väljasõiduvõltsa) vormistamine

1. Pärast registreerimist taotleb üksikisik endale vastava välisriigi konsulaadi kaudu töötamisloa, seejärel vormistatakse vajaduse korral lähetajaorganisatsiooni keskasutuse kaudu välispassi, Eesti Vabariigist väljasõidu ja välisriiki sissesõidu viisa.
2. Väljasõidudokumentid vormistatakse pärast tööloa aktsepteerimist välisriigi päeva ametiasutuse poolt Eesti Vabariigi Siseministeeriumi välispassiosakonnas lähetajaorganisatsiooni taotlusel.
3. Sotsiaalministeeriumi vahendusel antakse üksikisikute väljasõidudokumentide vormistamisel eelisõigus spetsialistidele, kvalifitseeritud tööjõule jt, kelle välismaal töötamisel omandatud kogemusi saab rakendada Eesti Vabariigi majanduselu arendamisel, samuti pensionäridele, koduperenaistele, vaeguritele, töötuile (NBI vt. töötü mõistet).
4. Välismaale töölesiirdujate grupe (alates 2 inimesest) registreeritakse sotsiaalministeeriumis vaid garantiikirja alusel, mille annab isikutele nende töökoha keskasutus või elukohajärgne valitsemisorgan, kus viimased garanteerivad väljasõidudokumentide vormistamise välismaale tööleminejatele nende kasutuses olevate võimaluste kaudu.
5. Kui välismaale siirduvad tööle mõlemad abikaasad, siis vormistatakse väljasõidudokumentid lastele sotsiaalministeeriumi vahendusel juhul, kui tööandja kutse on vastav märke laste kutsumise kohta.
6. Sotsiaalministeeriumi vahendusel ei vormistata väljasõidudokumente isikutele, kes ei ole järginud välismaale töölesiirdumise registreerimise ametlikku korda.

V. Registreerimisest keeldumine ja selle vaidlustamine

1. Registreerimisest võib keelduda järgmisel juhtudel:
 - 1.1. kui pole täidetud punktides 10 ja 11 esitatud tingimused;
 - 1.2. kui tööandja on eellepingus eiranud Rahvusvahelise Tööorganiatsiooni konventsioonide töörežiimi ja töö tasustamise põhimõtteid;
 - 1.3. kui Eesti Vabariigi Valitsus, lähtudes üldriiklikest huvidest, kehtestab piirangud või kvoodid välisriikides töötamise osas;
 - 1.4. kui isik esitab enda kohta valeandmeid;
 - 1.5. kui isik keeldub tasumast dokumentide vormistamise ja registreerimise kulusid;
 - 1.6. kui töötamine välisriigis ei ole seotud lähetajaorganisatsiooni põhitegevusega;
 - 1.7. registreerimisest keeldumise puhul võib isik selle Eesti Vabariigis kehtivas seadusandluses ettenähtud korras vaidlustada 10 päeva jooksul, arvates registreerimisest keeldumise kuupäevast.

VI. Vastutus registreerimata töötamise eest

Registreerimata töötamise eest välisriigis kannab vastutust nii juriidiline kui ka üksikisik vastavalt Eesti Vabariigis ja välisriigis kehtivale seadusandlusele.

VII. Muud küsimused

1. Juhul kui üliõpilane siirdub välismaale tööle õppeperioodil, peab ta sotsiaalministeeriumile esitama õppeasutuse kirjaliku nõusoleku.
2. Talunike töölesiidrumisel välismaale tuleb neil esitada kohaliku talulidude või maakonnavalitsuse soovitus koos väljasõidudokumentide vormistamise garantiiga.

3. Kompenseerimaks kulutusi seoses isiku registreerimise ja dokumentide vormistamisega on isik kohustatud tasuma kohalikus valuutas registreerimise ja vormistamise tasu vastavalt kinnitatud hinnakirjale (Eesti Vabariigi Riikliku Hinnaameti teenuste hinnakiri nr. 9/75 9. juulist 1990. a.).

4. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumil on õigus teha korrektiive käesolevas registreerimise korras vastavalt vajadusele.

EESTI VABARIIKI SISSEÕIDU JA VABARIIGIST
VÄLJASÕIDU AJUTISE KORRA KEHTESTAMISE NING
PIIRIKONTROLLI SISSESEADMISE KOHTA

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu 18. novembri
1991. a. otsus // Riigi Teataja. - 1991.
- Nr. 41. - Art. 499.

Eesti Vabariiki sissesõidu ja vabariigist väljasõidu reguleerimiseks ja isikukontrolli sisseadmiseks Eesti Vabariigi majanduspiiril, töhustamaks võitlust kuritegevuse vastu ja tõkestamaks ebaseaduslikku migratsiooni, otsustab Eesti Vabariigi Ülemnõukogu:

1. Kehtestada, et Eesti Vabariiki sissesõit ja vabariigist väljasõit on lubatud ainult Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kindlaksmääratud piiripunktide kaudu ettenähtud korras.

2. Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseametil tõkestada nende isikute Eesti Vabariiki sissesõit ja vabariigist väljasõit, kellel puuduvad kontrollimisel nõutavad dokumendid, mille loetelu ja kontrollimise korra kinnitab Eesti Vabariigi Valitsus.

3. Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti poolt temale pandud ülesannete täitmise tagamiseks kehtestada, et Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseametile laienevad Eesti NSV administratiivõiguserikkumiste kodeksi 19. peatükis piirivalvevägede õigusi käsitlevad sätted.

4. Dokumentide kontrollimiseks volitatud riigi- ja piirikaitseameti töötaja takistamisel või tema seaduslike nõudmiste eiramisel kohaldada õiguserikkuja suhtes Eesti Vabariigis kehtivat administratiiv- ja kriminaalvastutust.

5. Eesti Vabariigi Valitsusel:

1) kehtestada Eesti Vabariiki sissesõidu ja vabariigist väljasõidu ajutine kord ning kinnitada selleks vajalike dokumentide loetelu;

2) seada 1991. aasta 1. detsembrist sisse piirikontroll majanduspiiri kontrollpunktides maanteedel, raudtee piirijaamades ja Eesti Vabariigi territooriumil liikuvates rongides enne või pärast piiri ületamist ning rahvusvaheliseks liikluseks avatud Eesti Vabariigi sadamates ja lennujaamades;

3) töötada välja ja esitada 1991. aasta 15. detsembriks seaduseelnõu Eesti Vabariigi piiri ületamise või territooriumil viibimise korda rikkunud isikute vastutuse kohta;

4) rakendada alates 1992. aasta 15. jaanuarist viisarežimi kogu Eesti Vabariigi piiri ulatuses.

EESTI VABARIIGI SISSESÕIDUVIISEADE VORMISTAMISE TASU MÄÄRADE KOHTA

Eesti Vabariigi Valitsuse 12.
septembri 1991.a. nr.176 // Riigi
Teataja. - 1991.-Nr.31.-Art. 387.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Seoses Eesti Vabariigi sissesõidu ajutise korra kehtestamisega ning välisesinduste taastamiseks ja nende tegevuse tagamiseks valuutavahendite saamiseks kehtestada Eesti Vabariigi sissesõiduviiisade vormistamise tasu määrad vastavalt lisale.

Eesti Vabariigi sissesõiduviiisade vormistamise eest ei võeta tasu alla 18 aasta vanustelt isikutelt, samuti diplomaatilise viisa vormistamise eest.

2. Eesti Vabariigi Välisministeeriumil, Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumil ja Eesti Vabariigi Riiklikul Välismajandusametil töötada ühe nädala jooksul välja Eesti Vabariigi sissesõiduviiisade vormistamise tasu sissenõudmise ja vahendite laekumise kord.

3. Tunnistada kehtetuks Eesti Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 1990. a. määruse nr. 253 «Riigilõivumäärade kohta» (RT 1991, nr. 1, art. 3) punkti 10 alapunkt 4.

Lisa

Eesti Vabariigi Valitsuse
12. septembri 1991. a. määruse nr. 176
juurde

Eesti Vabariigi sissesõiduviiisade vormistamise tasu määrad

	Austraalia dollar (AUD)	Austria šilling (S)	Suurbrit. nael (GBP)	Belgia frank (BEL)	Saksia mark (DEM)	Hollandi kuldden (NLG)	Taani kroon (DKK)	Itaalia liri (LTL)	Kanada dollar (CAD)	USA dollar (USD)	Soome mark (FIM)	Prantsuse frank (FRF)	Rootsi kroon (SEK)	Šveitsi frank (CHF)	Jaapani jen (JPY)
Eesti Vabariigi sissesõiduviiisa ja viibimisluba	12	120	5	350	15	20	70	13 000	10	10	40	50	60	15	1400
Eesti Vabariigi korduv sisse- sõiduviiisa	35	350	15	1100	45	60	200	40 000	30	30	150	200	200	60	5600
Eesti Vabariigi lääbisõiduviiisa	5	50	3	100	8	10	20	5 000	5	5	10	15	15	8	700

EESTI VABARIIKI KÜLASTAVATELE VÄLISRIIKIDE
KODANIKELE SISSESÕIDUVIISEADE ANDMISE KORRA KOHTA

Eesti Vabariigi Valitsuse 6. septembri
1991.a. määrus nr.171 //Riigi Teataja. -
1991.-Nr.31.-Art.382.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Eesti Vabariiki külastavatele välisriikide kodanikele sissesõiduviiisade andmise ajutine kord».

2. Eesti Vabariigi Välisministeeriumil ja Eesti Vabariigi Siseministeeriumil töötada välja ja esitada 1. oktoobriks 1991. a. Eesti Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks «Eesti Vabariigi sisse- ja väljasõiduviiisade andmise eeskirjad».

3. Eesti Vabariigi Siseministeeriumil regulaarselt informeerida Eesti Vabariigi Välisministeeriumi isikutest, kelle sissesõit Eesti Vabariiki on ebasoovitav (seotud rahvusvahelise kuritegevuse, uimastikaubanduse ja muuga).

4. Eesti Vabariigi Välisministeeriumil rakendada Tallinna lennujaamas ja reisistadamas viisade väljaandmiseks tööle vastavad töötajad.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Valitsuse
6. septembri 1991. a. määrusega nr. 171

**Eesti Vabariiki külastavatele välisriikide kodanikele
sissesõiduviiisade andmise
ajutine kord**

1. Viisadid sissesõiduks Eesti Vabariiki on õigus anda välja Eesti Vabariigi Välisministeeriumi konsulaarametnikel ja Eesti Vabariigi Välisministeeriumi poolt selleks volitatud isikutel.

2. Sissesõiduviiisa Eesti Vabariiki antakse välja järgmistel juhtudel:

1) Eesti Vabariigi Välisministeeriumi taotluse alusel;

2) Eesti Vabariigi riigiasutuste ja teiste juriidiliste isikute taotluse alusel;

3) notariaalselt kinnitatud erakutsete alusel.

Erakorralistel juhtudel, kui ei ole järgitud käesoleva punkti alapunktides 1-3 esitatud nõudeid, otsustab viisa väljaandmise Eesti Vabariigi Välisministeerium.

1. Viisad kantakse sisse ainult kehtivasse välispassi või seda asendavasse dokumenti.

4. Eesti Vabariigi viisade liigid on:

1) Eesti Vabariigi sissesõiduviisa ja viibimisluba, mis antakse välja kehtivusajaga üks kuu. Viisas peab olema märgitud selle kehtivusaja algus ja lõpp, registreerimise number ja kuupäev;

2) Eesti Vabariigi korduv sissesõiduviisa, mis antakse välja korduvaks sissesõiduks igakordse vabariigis viibimisega kuni 30 päeva. Viisas peab olema märgitud selle kehtivusaja viimane kuupäev ja igakordse kohalviibimise lubatud kestus, registreerimise number ja kuupäev;

3) Eesti Vabariigi läbisõiduviisa, mis antakse välja kehtivusega kuni viis päeva. Viisas peab olema märgitud selle kehtivusaja algus ja lõpp;

4) diplomaatiline viisa, mis kantakse sisse ainult diplomaatilisse passi kooskõlastatult Eesti Vabariigi Välisministeeriumiga. Diplomaatilise viisa tempel lüüakse põhiviisa kohale.

5. Viisa tempel kehtib ainult koos Eesti Vabariigi Välisministeeriumi vapipitsatiga (väikese riigivapi kujutisega, läbimõõt 3,5 cm) ja volitatud isiku allkirjaga.

6. Kui välisriigi kodanikuga sõidavad kaasa alaealised alla 16 aasta vanused lapsed, kellel ei ole välispassi, siis viisatempli kohale kirjutatakse käsitsi lapse ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg.

7. Viisa taotleja peab täitma vastava ankeetavalduse, mida ta tõendab oma isikliku allkirjaga ja millele tuleb märkida kuupäev.

Ankeetavalduse pöördele alumisse vasakpoolsesse nurka lüüakse vastava viisa järgend ning märgitakse viisa kehtivusaeg, registreerimise kuupäev ja number.

8. Viisad registreeritakse sel otstarbel eraldi peetavas registreerimisraamatus.

9. Viisade väljaandmisega seotud küsimusi lahendavad Tallinna lennujaamas ja reisisadamas Eesti Vabariigi Välisministeeriumi töötajad, kes on volitatud väljastama igat liiki viisad ning lahendama muid esilekerkivaid küsimusi.

EESTI VABARIIGI SISSESÕIDU JA VABARIIGIST VÄLJASÕIDU AJUTISE KORRA KOHTA

Eesti Vabariigi Valitsuse 31. oktoobri
1991. a. määrus nr.220 //Riigi Teataja. -
1991. - Nr. 39. - Art. 480.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Eesti Vabariigi sissesõidu ja vabariigist väljasõidu ajutine kord» «Eesti Vabariigi sissesõidu ja vabariigist väljasõiduks vajalike isikut tõendavate dokumentide ajutine loetelu».

2. Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseametil aiustada 15. novembrist 1991. a. piirikontrolli maanteedel asuvates majanduspiiri kontrollpunktides, raudtee piirijaamades ja Eesti Vabariigi territooriumil liikuvates rongides enne või pärast piiri ületamist ning rahvusvaheliseks liikluseks avatud sadamates ja lennujaamades.

3. Eesti Vabariigi Riiklikul Migratsiooniametil töötada koos Eesti Vabariigi Siseministeeriumi ja Eesti Vabariigi Välisministeeriumiga välja viisaeskirjad ning esitada need 15. novembriks 1991. a. kinnitamiseks Eesti Vabariigi Valitsusele.

4. Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseametil töötada koos Eesti Vabariigi Justiitsministeeriumi, Eesti Vabariigi Riikliku Migratsiooni ameti ja Eesti Vabariigi Siseministeeriumiga välja ja esitada 15. novembriks 1991. a. Eesti Vabariigi Valitsusele ettepanekud administratiivvastutuse rakendamise kohta Eesti Vabariiki sissesõidu ja Eesti Vabariigi territooriumil viibimise korda rikkunud isikute suhtes.

5. Eesti Vabariigi Välisministeeriumil korraldada Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti varustamine teiste riikide kehtivate passide või muude piiri ületamisel kasutatavate isikut tõendavate dokumentide ning viisade näidistega.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Valitsuse

31. oktoobri 1991. a. määrusega nr. 220

Eesti Vabariiki sissesõidu ja vabariigist väljasõidu ajutine kord

1. Eesti Vabariiki sissesõit ja vabariigist väljasõit on lubatud ainult Eesti Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud piiripunktides Eesti Vabariigi riigipiiril, Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi ning Eesti Vabariigi ja Vene NFSV vahelistel piirilõikudel aga Eesti Vabariigi majanduspiiril (edaspidi piiri) kuni riigipiiri kehtestamiseni nimetatud riikide vahel.

2. Eesti Vabariigi alalised eanikud ületavad piiri isikut tõendava dokumendi alusel. Eesti Vabariigis elamise luba omavad isikud ületavad piiri isikut tõendava dokumendi ja Eesti Vabariigis elamise loa alusel.

3. Teiste riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad piiri ületamisel omama isikut tõendavat dokumenti ning Eesti Vabariigi sisse- või väljasõiduvuisi. Kuni Eesti Vabariigi diplomaatiliste ja konsulaar-esinduste avamiseni teistes riikides saavad nimetatud isikud sissesõidu- viisa Eesti Vabariigi riigipiiril asuvates piiripunktides Eesti Vabariigi Välisministeeriumi töötajalt, majanduspiiri kontrollpunktides aga Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti töötajalt. Pärast Eesti Vabariigi diplomaatiliste ja konsulaar-esinduste avamist välisriikides on teiste riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute poolt piiri ületamise aluseks üldjuhul Eesti Vabariigi konsulaar-esinduste poolt väljaantud sissesõiduvuisiad. Pärast konsulaar-esinduste avamist vormistatakse teiste riikide kodanikele ja kodakondsuseta isikutele viisad piiripunktides vaid erandina. Väljasõiduvuisiad antakse isikutele, kellel Eesti Vabariigis asudes ei ole sissesõiduvuisiat ning soovivad Eesti Vabariigist lahkuda.

4. Teiste riikide laevade, lennukite ja rongide ning kindlal marsruudil liikuvate reisijateveo autobusside meeskondade liikmed ületavad piiri isikut tõendava dokumendi ning nimekirja (munsterrolli) või teekonnalehe alusel, mis kinnitavad nimetatud isikute kuulumist piiri ületava transpordivahendi meeskonna koosseisu.

5. Kuni 16-aastased lapsed, kui nad on kantud oma vanemate või teise seadusliku esindaja passi, ületavad piiri koos oma vanema või teise seadusliku esindajaga ja neile vormistatakse ühine viisa. Kui alla 16-aastane laps sõidab Eesti Vabariiki ilma vanema või teise seadusliku esindajata, vormistatakse talle isikut tõendava dokumendi alusel eraldi viisa.

6. Majanduspiiril viisarežiimi rakendamine NSV Liidu või tema endiste liiduvabariikide ning Läti Vabariigi ja Leedu Vabariigi kodanike Eesti Vabariiki sissesõidul toimub etapiviisiliselt:

1) esimesel etapil võivad käesolevas punktis nimetatud isikud Eesti Vabariiki sisse sõita või vabariigist lahkuda isikut tõendava dokumendi alusel ilma sisse- või väljasõiduvuisiata;

2) teisel etapil võivad nimetatud isikud saada piirikontrolli punktist sissesõiduviisa tähtajaga kuni üks kuu, mis kantakse passi juurde antavale vahelehele. Viisa taotlemine ei ole vajalik juhul, kui isikul on Eesti Vabariigis elamise luba;

3) kolmandal etapil antakse piirikontrolli punktides sissesõiduviisad üldjuhul tähtajaga kuni üks kuu vaid isikutele, kellel on kutse Eesti Vabariigi riigivalitsemisorganilt, kohaliku omavalitsuse organilt, juriidilistelt isikutelt või Eesti Vabariigi alalistelt elanikelt.

Kutsed peavad olema originaalis. Eesti Vabariigi elanike poolt saadetud kutsed peavad olema notariaalselt tõestatud. Kutsel peab olema märgitud kutsutava isiku nimi, sünniaeg ja elukoht ning kutsuja nimi ja elukoht. Samuti peab see sisaldama kutsuja kohustuse tagada kutsutava heaolu Eesti Vabariigi territooriumil viibimise ajal.

7. Isikud, kellel on kehtiv sissesõiduviisa kolmandasse riiki ja kes soovivad sinna sõlmiseks lubada Eesti Vabariigi territooriumi, saavad transiitviisa tähtajaga kuni 3 päeva.

8. Turismigruppide koosseisus Eesti Vabariiki sõitvatele teiste riikide kodanikele võidakse nimekirja alusel ja isikut tõendavate dokumentide esitamisel anda kogu grupi kohta kehtiv viisa.

9. Eesti Vabariiki sissesõidu kutse, samuti kolmandasse riiki sissesõidu viisa ei anna automaatselt õigust sissesõiduviisale Eesti Vabariiki.

Viisat väljaandval asutusel on õigus Eesti Vabariigi seadusandlusega kehtestatud korras keelduda viisa väljastamisest.

Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti piiripunkti ülemal on seadusega kehtestatud korras õigus keelata piiri ületamine, olenemata viisa olemasolust.

10. Käesolevas ajutises korras sätestatud viisarežiimi Eesti Vabariiki sissesõidul ja vabariigist väljasõidul ei rakendata nende riikide kodanike

suhtes, kellega Eesti Vabariik on sõlminud kokkulepped viisavaba sissesõidu kohta.

11. Vene NFSV ja Läti Vabariigiga sõlmitavate vastastikuste kokkulepete alusel võidakse kehtestada nimetatud riikide piirilade elanike naaberriigi piiräärsetele aladele lihtsustatud sissesõidu kord.

12. Käesolev ajutine kord ei kehti välisriikide nende valitsusdelegatsioonide Eesti Vabariiki sissesõidul või vabariigist väljasõidul, kelle vastuvõttu ja ärasaatmist korraldab Eesti Vabariigi Ülemnõukogu või Eesti Vabariigi Valitsus.

13. Eesti Vabariigi ja Vene NFSV ning Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi vahelise piiri ületamisel tekkivad probleeme, mis ei ole reguleeritud käesolevas ajutises korras, lahendab Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseameti piiripunkti ülem koostöös kohaliku politseiprefektuuri ja nimetatud riikide piiriteenistustega. Piirikomissaride institutsiooni sisseadmisel lahendatakse nimetatud küsimused naaberriikide piirikomissaride vahel. Kui piirikomissarid ei suuda saavutada kokkulepet, lahendatakse vaidlusalused küsimused diplomaatilisi kanaleid kasutades.

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
31. oktoobri 1991. a. määrusega nr. 220

**Eesti Vabariiki sissesõiduks või vabariigist väljasõiduks vajalike
isikut tõendavate dokumentide
ajutine loetelu**

1. Eesti Vabariigi alalistel elanikel tuleb esitada:

1) Eesti Vabariigi majanduspiiri ületamisel üks järgmistest dokumentidest:

NSV Liidu sisepass sissekirjutusega Eesti Vabariigi territooriumil;

NSV Liidu välispass, mille on välja andnud Eesti Vabariigi või Eesti NSV vastavad riigivalitsemisorganid;

sünnitunnistus või õpilaspilet kuni 16-aastastel isikutel, kes sõidavad ilma vanemateta või teiste seaduslike esindajateta;

piirialade elaniku isikutunnistus majanduspiiri ületamiseks lihtsus-tatud korras vastastikusel kokkuleppel naaberriiigiga;

2) Eesti Vabariigi riigipiiri ületamisel NSV Liidu välispass, mille on välja andnud Eesti Vabariigi või Eesti NSV vastavad riigivalitsemisorga-nid.

2. Eesti Vabariigi kodanikel tuleb Eesti Vabariigi riigipiiri ületami-sel esitada Eesti Vabariigi kodaniku pass, mille on välja andnud Eesti Vabariigi konsulaat New Yorgis.

3. Isikutel, kellel on Eesti Vabariigi Riikliku Migratsiooniame ti poolt välja antud Eesti Vabariigis elamise luba:

1) tuleb Eesti Vabariigi majanduspiiri ületamisel esitada:

NSV Liidu sisepass koos sissekirjutusega Eesti Vabariigis ning Eesti Vabariigis elamise luba

või mõne teise riigi välispass koos Eesti Vabariigis elamise loa ga;

2) tuleb Eesti Vabariigi riigipiiri ületamisel esitada:

NSV Liidu välispass koos Eesti Vabariigis elamise loa ga

või mõne teise riigi välispass koos Eesti Vabariigis elamise loa ga.

4. Teiste riikide kodanikel, kellel pole Eesti Vabariigis elamise luba, tuleb esitada:

välispass koos sissesõiduviisiga Eesti Vabariiki või väljasõiduvii-saga Eesti Vabariigist

või välispass koos sissesõiduviisiga NSV Liitu või tema endistesse liiduvabariikidesse ning Eesti Vabariigi transiitviisiga või ilma selleta.

5. Eesti Vabariigi majanduspiiril viisarežiimi rakendamise esimesel etapil on NSV Liidu ja tema endiste liiduvabariikide kodanikel Eesti Vabariiki sissesõiduks ja vabariigist väljasõiduks vajalik NSV Liidu pass või nimetatud riikide poolt seadusandlikus korras kehtestatud mõni muu passi asendav isikut tõendav dokument, mille juurde viisarežiimi rakenda-mise teisel ja kolmandal etapil antakse Eesti Vabariigi majanduspiiril vaheleht sissesõiduviisiga Eesti Vabariiki.

6. Teiste riikide kodanikele, kes on kaotanud isikut tõendavad doku-mendid Eesti Vabariigis viibimise ajal ning kellel ei ole võimalik uusi dokumente saada Eesti Vabariigi territooriumil, antakse Eesti Vabariigi Riikliku Politseiame ti poolt välja Eesti Vabariigi riigi- või majanduspiiri ületamise luba.

7. Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseame ti, Eesti Vabariigi Riikliku Migratsiooniame ti ja Eesti Vabariigi Riikliku Politseiame ti peadirektori-tel on õigus teha ühise käskkirjaga muudatusi käesolevas ajutises loetes-lus, kusjuures nimetatud muudatused peavad olema ühe kuu jooksul esi-tatud kinnitamiseks Eesti Vabariigi Valitsusele.

ÜKSIKISIKUTE TOLLIEESKIRJADE KOHTA

Eesti Vabariigi Valitsuse 5. detsembri
1991. a. määrus nr. 257 // Riigi
Teataja. - 1991. - Nr. 45. - Art. 572.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada «Eesti Vabariigi tollieeskirjad üksikisikutele» ning kehtestada need 15. detsembrist 1991. a.

Eesti Vabariigi majanduspiiril rakendada nimetatud eeskirjade kohast deklareerimist ja tollimaksude võtmist hiljemalt 15. jaanuarist 1992. a.

2. Kehtestada, et tollikontrollita ületavad Eesti Vabariigi riigipiiri diplomaatilist passi omavad isikud.

3. Eesti Vabariigi Valitsuse 12. septembri 1991. a. määruse nr. 180 «Tollikorralduse kohta Eesti Vabariigis» (RT 1991, nr. 32, art. 398) osaliseks muutmiseks:

1) kehtestada määruse punkt 4 alates 15. detsembrist 1991. a. järgmises sõnastuses:

«4. Sõiduautode Eesti Vabariiki sissetoomine ja Eesti Vabariigist väljaviimine on tollimaksuvaba, välja arvatud antikvaarse väärtusega sõiduautode (väljalaskeaasta kuni 1950) väljaviimine. Üksikisikute poolt Eesti Vabariiki sissetoodavaid sõiduautotsid maksustatakse Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatavas korras.»;

2) tunnistada kehtetuks määruse punkt 3;

3) täiendada määrusega kinnitatud «Rahvusvaheliste postisaadetiste vormistamise ajutist korda» järgmise lausega: «Üksikisikute poolt saadetavate ja üksikisikutele saadetud rahvusvaheliste postisaadetiste tollikontrollil rakendada «Eesti Vabariigi tollieeskirju üksikisikutele».

3. Tunnistada kehtetuks Eesti Vabariigi Valitsuse 31. oktoobri 1990. a. määruse nr. 218 ««Eesti Vabariigist kaupade väljaveo korraldamise ja kontrollimise juhendi» kinnitamise kohta» (RT 1990, nr. 16, art. 186) punkt 3.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Valitsuse
5. detsembri 1991. a. määrusega nr. 257

Eesti Vabariigi tollieeskirjad üksikisikutele

I. Üldosa

Käesolevad eeskirjad määratlevad üksikisiku õigused ja kohustused vara ja kauba, valuuta ja valuutaväärtuste sissetoomisel ja väljaviimisel üle Eesti Vabariigi riigipiiri.

Eeskirjades kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses:

«üksikisik» — isik või isikud, kes ületavad Eesti Vabariigi riigipiiri, sõltumata selle eesmärgist;

«kaup» — üle Eesti Vabariigi riigipiiri veetavad üksikisikutele kuuluvad esemed, materjalid, toiduained ja toore, mis on müügi teel või mõnel muul viisil võõrandamise objektiks;

«vara» — üle Eesti Vabariigi riigipiiri veetavad üksikisikutele kuulu-
vad esemed, materjalid, toiduained ja toore, mis ei ole müügi teel või mõnel muul viisil võõrandamise objektiks;

«mootorsõiduk» — sõiduauto, väikebuss, autobuss, veoauto, mootor-
ratas;

«sõiduauto» — sõiduauto, sõiduauto baasil valmistatud universaal- ja
pikapauto;

«deklareerimine» — kaupade ja vara kohta kirjalike andmete esita-
mine tollideklaratsiooni vormis;

«valuuta» — Eesti Vabariigis ja välisriikides käibel olev raha;

«valuutaväärtused» — rahalist väärtust omavad väärtpaberid.

II. Kauba ja vara, valuuta ja valuutaväärtuste Eesti Vabariiki sissetoomine ja Eesti Vabariigist väljavõtmine

1. Üksikisikutele on lubatud Eesti Vabariiki kaasa tuua seaduslikul
teel omandatud (ost, kink, pärandus jne.) kaupu, vara, valuutat ja valuuta-
väärtusi piiramata koguses.

Tollimaksuta on lubatud kaasa tuua vara ja kaupa, välja arvatud
käesolevate eeskirjade punktis 6 ettenähtud juhtudel.

2. Ajutiselt Eesti Vabariigis viibiv üksikisik võib riigist tollimaksuta
välja viia vara, mis tal oli kaasas sissesõidul, samuti vara või kaupa
koguväärtusega kuni 1000 rubla, mis on ostetud või saadud kingituseks
Eesti Vabariigis viibides.

Ajutiselt Eesti Vabariigist välismaale sõitev üksikisik võib peale isik-
like tarbeesemete tollimaksuta välja viia vara või kaupu koguväärtu-
sega kuni 1000 rubla.

Vara või kauba koguväärtuse piirnormi korrigeerib kord kvartalis
Eesti Vabariigi Rahandusministeerium sõltuvalt rubla ostujõu muutumi-
sest.

Vara ja kauba väljaveol Eesti Vabariigist üle eelnimetatud kogu-
väärtuse tuuab tasuda tollimaksu 100 protsendi ulatuses vara või kauba
sellest maksumusest, mis ületab koguväärtuse piirnormi. Kaupade puhul,
mille väljavedu Eesti Vabariigist on kvoteeritud, on vajalik kaubaliitsentsi
olemasolu. Kultuuriväärtuste väljaviimisel on tollimaksu määramise alu-
seks Eesti Vabariigi Kultuuriministeeriumi poolt volitatud asutuse eks-
perthinnang.

Alaliselt välisriiki elama asuv üksikisik võib tollimaksumabalt üle
riigipiiri viia talie kuuluva vara, valuuta ja valuutaväärtused, kui Eesti
Vabariigi normatiivaktidega ei ole sätestatud teisiti.

Pärandusvara on üksikisikutele lubatud Eesti Vabariigist tollimaksu-
vabalt välja viia vastava pärimisõigust tõendava dokumendi ja pärandiks
saadud esemete notariaalsest tõestatud loetelu esitamise korral.

3. Valuuta ja valuutaväärtuste Eesti Vabariigist väljaveo piirnorr-
mid kehtestab Eesti Pank.

4. Alkohoolseid jooke võib Eesti Vabariiki tuua ja Eesti Vabariigist
välja viia:

- üle 21 aasta vanune üksikisik:
1 liiter kangeid alkohoolseid jooke kuni 58-protsendilise alkoholisaldusega ja
1 liiter kuni 21-protsendilise alkoholisisaldusega jooke
või 2 liitrit kuni 21-protsendilise alkoholisisaldusega jooke ja 10 liitrit
õlut.
18 kuni 21 aasta vanune üksikisik:
2 liitrit kuni 21-protsendilise alkoholisisaldusega jooke ja 10 liitrit
õlut.
5. 16-aastane ja vanem üksikisik võib Eesti Vabariiki tuua ja Eesti Vabariigist välja viia:
200 sigaretti või 20 sigarit või 250 g tubakat.

6. Sissetoodud varalt ja kaubalt, mille kogus ületab käesolevate eeskirjade punktides 4 ja 5 märgitud koguseid, võetakse tollimaksu vastavalt käesolevate eeskirjade lisas 1 ettenähtud määradele, mis kehtivad kuni tollimaksumäärasid reguleeriva Eesti Vabariigi Valitsuse otsuse vastuvõtmiseni.

III. Mõnede kaupade ja vara Eesti Vabariiki sissetoomise ja Eesti Vabariigist väljaviimise eritingimused

7. Elusloomi võib sisse tuua ainult looma senise asukoha järgse riigi riikliku veterinaarasutuse tõendi alusel.
8. Sissetoodavaid loomakasvatussaadusi, toornahku ja naturaalseid villa kontrollib riiklik veterinaarteenistus.
9. Seemneid, taimi, köögi- ja puuvilju võib sisse tuua ainult riikliku taimekarantiiniteenistuse loal.
10. Ravimite sissetoomine toimub Eesti Vabariigi Tervishoiu- ja raviteenistuse poolt kehtestatud korras.
11. Uute looduslike taimede ja loomaliikide toomiseks Eesti Vabariiki tutvustamiseks eesmärgil annab loa Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium.
12. Jahitrofeesid (sarved, kihvad, koljud ning karu-, hundi- ja ilvesenahad) on lubatud ajutiselt Eesti Vabariigis viibival üksikisikul välja viia jahiprotokollis märgitud koguses. Muudel juhtudel annab jahitrofeede väljaviimise loa Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium.
13. Eesti Vabariigi riiklikult kaitstavatesse liiki kuuluvate taimede ja loomaeksemplaride ning taimede ja loomakollektsioonide väljaviimiseks annab loa Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium.
14. Kõrgsagedussignaale kiirgavate seadmete Eesti Vabariiki sissevedu toimub Eesti Vabariigi Eleteeride Inspektsiooni poolt kehtestatud korras.
15. Karantiinikontrollile alluva vara ja kauba väljaviimisel üle Eesti Vabariigi riigipiiri on kohustuslik karantiiniteenistuse poolt esitatavate nõuete täitmine.
16. Välisvaluuta ja valuutaväärtuste, välisvaluutas maksedokumentide ja fondiväärtuste, sealhulgas NSV Liidu valuuta ja selles valuutas maksedokumentide Eesti Vabariigist väljaveo ja Eesti Vabariiki sisseveo korra kehtestab Eesti Pank.
17. Väärismetallide, vääris kivide ning nendest valmistatud juveltoodete Eesti Vabariigist väljaveo ja Eesti Vabariiki sisseveo korra kehtestab Eesti Vabariigi Rahandusministeerium.
18. Kultuuriväärtuste Eesti Vabariigist väljaveo korra kehtestab Eesti Vabariigi Kultuuriministeerium.
19. Enne 12. septembrit 1991. a. Eesti Vabariiki toodud sõiduautode müümise või kinkimise korral enne kahe aasta möödumist sissetoomisest ei nõuta juurdemaksu sissetoomisel tasutud tollimaksu osale.

IV. Tollikontroll ja -vormistus

20. Eesti Vabariiki sissesõidul või Eesti Vabariigist väljasõidul läbi-
vad üksikisikud tollikontrolli.

21. Statsionaarses tollipunktis läbib üksikisik kas punase (kohustus-
lik tollikontroll) või rohelise (valikuline tollikontroll) koridori ning täi-
dab vajadusel tollideklaratsiooni. Mittestatsionaarses tollipunktis raken-
datakse kohustusliku tollikontrolli režiimi.

22. Üksikisik on kohustatud läbima punase koridori ja täitma tolli-
deklaratsiooni, kui tal on kaasas või temast lahus liikuv asjas pagasis:

üle riigipiiri toimetamiseks keelatud või selleks eriluba vajavat vara
või kaupu vastavalt käesolevate eeskirjade lisale 2;
käesolevate eeskirjade punktides 7—18 loetletud vara või kaupu;
vara või kaupa, mis kuulub maksustamisele tollimaksuga;
deklareerimist vajavat valuutat ja valuutaväärtusi.

23. Vara ja kauba avastamisel, mis kuulub tollimaksuga maksusta-
misele, kuid ei olnud selleks esitatud ega deklareeritud, võetakse tolli-
maksu 3-kordses ulatuses.

24. Vara ja kaup, mille sissetoomine või väljaviimine on keelatud
või nõuab eriluba, konfiskeeritakse avastamisel kui salakaup. Salakauba
konfiskeerimise kohta koostab tolliameti töötaja protokoll ning süüdlane
võetakse vastutusele seadusega kehtestatud korras.

25. Kui üksikisikul ei ole kaasas või temast lahus liikuv asjas
deklareerimist vajavat vara või kaupa, valuutat ja valuutaväärtusi, võib
üksikisik tollipunktides, kus kasutatakse rohelise ja punase koridori süs-
teemi, läbida rohelise koridori.

26. Isiklike autodega saabuvad üksikisikud kinnitavad auto esiklaa-
sile vastavalt rohelise või punase lipiku, mille tolliameti töötaja annab
enne tollikontrolli.

27. Rohelises koridoris võib toimuda üksikisikute valikuline kont-
roll. Sissetoodav või väljaviidav vara ja kaup, valuuta ja valuutaväärtused
või nende kogused, mis on vastuolus käesolevate eeskirjade nõuetega,
loetakse salakaubaks ja konfiskeeritakse.

28. Tollikontrolliks esitatavad käsipakid ja pagasi avab ja suleb
kontrollitav isik ise. Tal on õigus nõuda käsipakkide ja pagasi avamist
kaasreisijatest eraldatud kohas, viibides nende tollikontrolli juures, ning
saada informatsiooni tollieeskirjade ja tollikontrolli läbiviimise korra
kohta.

29. Eesti Vabariigi territooriumi läbivad transiitreisijad täidavad
tollideklaratsiooni vastavalt riikidevahelistes lepetes ettenähtud korrale.

30. Juhul kui tolliameti töötaja kahtlustab, et üksikisik varjab enda
juures salakaupa, võib tollipunkti ülema või teda asendava isiku otsusel
läbi viia üksikisiku läbivaatuse. Enne läbivaatust on tolliameti töötaja
kohustatud kontrollitavat üksikisikut tutvustama läbivaatuse korraga.
Läbivaatus toimub eraldi ruumis ning seda teeb kontrollitava isikuga
samasooline tolliameti töötaja.

31. Kaebused tolliameti töötajate eeskirjadevastase tegevuse peale
tollikontrolli teostamisel või tollimaksu määramisel esitatakse vastava
tollipunkti ülemale või kohalikule tolliinspektorile. Kaebus vaadatakse
läbi ja otsus selle kohta tehakse hiljemalt 5 päeva jooksul kaebuse laeku-
mise päevast arvates. Otsuse peale võib ühe kuu jooksul pärast selle kätte-
saamist edasi kaevata Eesti Tolliametisse, Eesti Tolliameti otsuse peale aga
10 päeva jooksul pärast selle kättesaamist vastavasse linna- või maakoh-
tusse.

Tollimaksuäärad

Nimetus	Tollimaksuäärad protsentides ostuhinnast	
	konverteeritava valuuta eest ostetud	mittekonverteeritava valuuta eest ostetud
Õlu		
1. Kange (üle 4,7%) õlu	60	67
2. Lahja (kuni 4,7%) õlu	77	67
Alkohoolsed joogid		
1. Naturaalveinid	30	30
2. Sampanjad, vahuveinid	50	45
3. Konjakid, brandid, armanjakid	90	55
4. Viinad, džinnid, viskid, rummid	100	55
5. Liköörid, aperitiivid, punšid	80	55
6. Serrid, veinid, vermutid	50	55
Tubakas ja tubakatooted		
1. Toortubakas	40	80
2. Sigaretid	40	80
3. Sigarid, piibu-, põse-, nuusk- ja närimistubakas	40	80
4. Sigarillod	40	80

Märkus.

Tollimaksu võib tasuda Eesti Vabariigi territooriumil käibivas valuutas või ükskõik millises konverteeritavas valuutas kursi alusel, mis vastab käiberubla Eesti Panga ostuhinna noteeringule vara ja kauba sissetoomise päeval.

Vara või kaupade loetelu, mida üksikisikutel on keelatud toimetada üle Eesti Vabariigi riigipiiri

Üksikisikutel on keelatud tuua Eesti Vabariiki ja viia Eesti Vabariigist välja:

- tulirelvi ja laskemoona ilma Eesti Politseiameti loata;
- politseile ja eriteenistustele vajalikke erivahendeid ilma Eesti Politseiameti loata;
- gaaspüstoleid, nende padruneid ja balloone pisar- ning närvigaasiga ilma Eesti Politseiameti loata;
- külmrelvi vastavalt Eesti Politseiameti määratlusele;
- lõhkeaineid;
- narkootilisi ja psühhotroopseid aineid¹;
- mürkaineid¹;
- tugevatoimelisi aineid¹ ilma Eesti Vabariigi Tervishoiuministeeriumi loata;

hormoon- ja verepreparaate¹;

kaubamärke ja etikette.

- 2. Üksikisikutel on keelatud viia Eesti Vabariigist välja:
- kustutamata postimaksevahendeid, käibelt kõrvaldatud rahatähti ja mitteväärismetallist münte, välja arvatud üksikud eksemplariid²;
- numismaatilise väärtusega münte²;

Eesti Vabariigis ametlikult kasutusel olevatelt vormirõivastelt eraldatud tunnus- ja eraldusmärke.

EESTI NSV RIIKLIKU KAUBALITSENTSIAMETI PÕHIMÄÄRUS

Kinnitatud Eesti NSV Valitsuse 30. märtsi
1990. a. määrusega nr. 70 // ENSV ÜVT. -
1990. - Nr. 11. - Art. 169.

I. Üldsätted

1. Eesti NSV Riiklik Kaubalitsentsiamet (lühendnimetus Eesti Kaubalitsentsiamet) on Eesti NSV Valitsusele alluv riigivalitsemisorgan, kes korraldab kaupade (põllumajandussaadused tarbekaup, tootmistehnilise otstarbega toodang, mitmesugused tööd ja teenused) sisse- ja väljaveo riiklikku reguleerimist Eesti NSV majandusministri valitsemisalas.

2. Eesti Kaubalitsentsiamet (edaspidi litsentsiamet) lähtub oma tegevuses Eesti NSV konstitutsioonist, teistest Eesti NSV seadustes, Eesti NSV Valitsuse otsustest, Eesti NSV ja teiste riikide vahelistest kokkulepetest ja käesolevast põhimäärusest.

3. Litsentsiamet kehtestab kõigile ettevõtlus- ja omandivormidele ning kõikidele majandussubjektidele ühtsed tingimused kaupade sisse- ja väljaveost osavõtuks ning tagab oma tegevuse avalikkuse.

4. Litsentsiamet on juriidiline isik. Tal on Eesti NSV riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat ning iseseisev arveldusarve pankades.

II. Tegevusala ja põhiülesanded

5. Litsentsiameti tegevusalasse kuulub:

1) osalemine vabariigi siseturu kaitse tervikliku regulaatoritesüsteemi loomises ja realiseerimises;

2) kaasaaitamine ettevõtluse edendamisele, regioonide- ja rahvusvahelise kaubavahetuse aktiveerimisele ning Eesti loodusvarade säästlikule ja keskkonnanahoidlikule kasutamisele;

3) Eesti NSV Valitsuse poolt kavandatud majanduspoliitika realiseerimine kaupade sisse- ja väljaveo reguleerimise osas.

6. Litsentsiameti põhiülesanded on:

1) litsentsiavalduste vastuvõtmise ning litsentside väljaandmise, muutmise ja tühistamise korraldamine vastavalt kehtestatud kvootidele ja Eesti NSV majandusministri poolt kinnitatud juhendile;

2) kaupade sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimisega seotud informatsiooni kogumine, analüüs ja edastamine riigivalitsemis- ja majandus-asutustele ning sisse- ja väljaveoga tegelejatele;

3) kaupade sisse- ja väljaveoga tegelejate juriidiline nõustamine sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimise küsimustes;

4) kaupade sisse- ja väljavedu reguleerivate õigusaktide projektide ettevalmistamine;

5) kontroll koos Eesti NSV tolliorganite, piirikontrolliteenistuste ja pangaasutustega kaupade sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimise korra järgimise üle;

6) sanktsioonide rakendamine kaupade sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimise korra vastu eksinute suhtes;

7) kehtestatud sisse- ja väljaveokvootide arvestuse pidamise ning nende kasutamise korraldamine;

8) kaupade sisse- ja väljaveoliitsentside registri pidamine ning liitsentside kasutamist hõlmava andmepanga loomine ja haldamine;

9) oma pädevuse piires informatsiooni- ja majanduslaselise koostöö korraldamine teiste liiduvabariikide, välisriikide, maakonna- ja linnavalitsuste, Eesti NSV tolliorganite, piirikontrolliteenistuste ja pangaasutustega.

7. Liitsentsiamet täidab oma põhiülesandeid koostöös Eesti NSV ministriumide, riiklike ametite, maakonna- ja linnavalitsuste, tootjate ja ettevõtjate ühenduste ning pangaasutustega.

III. Liitsentsiameti õigused ja vastutus

8. Liitsentsiametil on õigus:

1) saada Eesti NSV ministriumidelt, riiklikelt ametitelt, inspeksioonidelt, kohaliku omavalitsuse täitevorganitelt, ettevõtetelt, asutustelt ja organisatsioonidelt ning üksikisikutelt oma tööks vajalikku informatsiooni tootmismahutude, kaupade sisse- ja väljaveooperatsioonide ning vastavate arvelduste kohta;

2) peatada kaubatehinguid ja nendega seotud arveldusi, kui rikutakse kauba sisse- ja väljaveo reguleerimise korda;

3) kontrollida kõigi juriidiliste ja üksikisikute sisse- ja väljaveooperatsioonidealast dokumentatsiooni;

4) moodustada ajutisi komisjone ja töögrupe, kaasata lepingu alusel oma töösse inspektoreid ja eksperte;

5) esitada kauba sisse- ja väljaveo reguleerimise korda rikkunutele kahjutasu- ja trahvinõudeid kas otse või Eesti NSV Riikliku Arbitraaži või kohtu kaudu.

9. Liitsentsiamet vastutab:

1) kaupade sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimise süsteemi otsustavaks korraldamise eest;

2) Eesti NSV seadusandlike aktide ja Eesti NSV Valitsuse otsuste ellurakendamise eest;

3) kaupade sisse- ja väljaveo riikliku reguleerimisega seotud informatsiooni säilimise, usaldusväärsuse ja õigeaegse avalikustamise eest;

4) tema käsutuses oleva juriidiliste ja üksikisikute ärialase informatsiooni konfidentsiaalsuse tagamise eest.

IV. Liitsentsiameti eelarve

10. Liitsentsiameti aparaadi ülalpidamiseks kulud kaetakse Eesti NSV riigieelarvest. Nende kulude iga-aastase piirsumma kinnitab Eesti NSV Valitsus.

V. Litsentsiameti juhtimine

11. Litsentsiametit juhib peadirektor. Peadirektori nimetab ametisse Eesti NSV Valitsuse esimees Eesti NSV majandusministri ettepanekul.

12. Peadirektor kannab vastutust litsentsiameti tegevuse ja jooksva töö korraldamise, tema finants- ja majandustegevuse ning käesoleva põhimääruse täitmise eest.

13. Peadirektor kinnitab litsentsiameti aparaadi struktuuri, töötajate koosseisu ja palgamäärad Eesti NSV Valitsuse poolt kindlaksmääratud töötasustamisfondi piires ning lähtudes ametipalkade skeemist.

14. Oma ülesannete täitmisel annab peadirektor käskkirju ja juhendeid, komplekteerib kaadrit, määrab tööjaotuse ning otsustab litsentsiameti tegevusse ekspertide ja koosseisuväliste spetsialistide kaasamise ning nende töötasustamise.

VI. Aruandlus

15. Litsentsiamet esitab oma tegevuse vormikohase aruande Eesti NSV Valitsuse poolt kehtestatud korras.

VII. Pretensioonide läbivaatamine

16. Vaidlused ja pretensioonid litsentsiameti tegevuse suhtes ning muud kaebused, mis ei leia lahendust litsentsiametis ega kuulu Eesti NSV Riikliku Arbitraaži või kohtu pädevusse, lahendab Eesti NSV majandusminister.

VIII. Litsentsiameti reorganiseerimine ja tegevuse lõpetamine

17. Litsentsiameti reorganiseerimise ja tema tegevuse lõpetamise otsustab Eesti NSV Valitsus.

EESTI VABARIIGI RIIKLIKU VÄLISMAJANDUSAMETI PÕHIMÄÄRUS

Kinnitatud Eesti Vabariigi Valitsuse 18. mai
1990. a. määrusega nr. 97 // ENSV ÜVT. -
1990. - Nr. 16. - Art. 263.

I. Üldsätted

1. Eesti Vabariigi Riiklik Välismajandusamet (edaspidi Eesti Välis-
majandusamet) on Eesti Vabariigi Valitsusele alluv riigivalitsemisorgan,
kes töötab välja ja viib ellu Eesti Vabariigi välismajanduspoliitikat ning
tegutseb Eesti Vabariigi majandusministri valitsemisalas.

2. Eesti Välismaajandusamet juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, Eesti Vabariigi Valitsuse otsustest ja käesolevast põhimäärusest.

Rahvusvahelise majanduskoostöö küsimusi lahendab Eesti Välismaajandusamet koostöös Eesti Vabariigi Välisministeeriumiga.

3. Eesti Välismaajandusamet on juriidiline isik, kellel on Eesti Vabariigi riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat.

II. Eesti Välismaajandusameti põhiülesanded

4. Eesti Välismaajandusameti põhiülesanded on:

1) Eesti Vabariigi välismaajandustegevuse riiklik reguleerimine majanduse tasakaalustatud arengu tagamise ning vabariigi väliskaubanduse häireteta funktsioneerimise eesmärgil;

2) Eesti Vabariigi välismaajandustegevuse põhisuundade ja nende elluviimiseks vajalike normatiivaktide projektide väljatöötamine ning välismaajandusalase seadusandluse rakendamise praktika üldistamine vabariigis;

3) Eesti Vabariigi ja välisriikide vahel sõlmitavate majanduskoostöö kokkulepete projektide ettevalmistamine ning sõlmitud lepete täitmise korraldamine;

4) Eesti Vabariigi ja rahvusvaheliste majandusorganisatsioonide koostöö arendamine;

5) välisriikide ettevõtete ja rahvusvaheliste majandusorganisatsioonide tegevusega Eesti Vabariigis seonduvate küsimuste lahendamine oma pädevuse piires;

6) ekspordi ja rahvusvahelise koöperatsiooni arengule kaasaaitamine ning väliskapitali abil realiseeritavate vabariigi majandusele oluliste projektide ettevalmistamise koordineerimine;

7) vabariigi spetsialistide välismaajandusalase koolituse suunamine välisriikidega sõlmitavate kokkulepete alusel;

8) osalemine Eesti Vabariigi tollirežiimi kehtestamisega seotud küsimuste läbivaatamises;

9) ettepanekute tegemine vahendite eraldamiseks Eesti Vabariigi Valitsuse valuutafondist ja nende vahendite kasutamise kontrollimine;

10) osalemine Eesti Vabariigi majanduse arengu programmide väljatöötamises;

11) Eesti Vabariigi välismaajandustegevuse tulemuste analüüsimine ja arenguprognooside koostamine;

12) Eesti Vabariigi teaduslik-tehniliste välissidemete arengu suunamine;

13) Eesti Vabariigi välisnäitustes osalemise korraldamine;

14) Eesti Vabariigi majandusalase esinduse korraldamine välisriikides.

III. Eesti Välismajandusameti õigused

5. Temale pandud ülesannete täitmiseks on Eesti Välismajandusametil õigus:

1) saada Eesti Vabariigi ministeeriumidelt, riiklikelt ametitelt ja inspeksioonidelt, kohaliku omavalitsuse täitevorganitelt ning ettevõtetelt, asutustelt ja organisatsioonidelt oma tööks vajalikke andmeid;

2) pidada oma pädevusse kuuluvates küsimustes läbirääkimisi ning sõlmida lepinguid ja kokkuleppeid Eesti Vabariigi, NSV Liidu ja välisriikide juriidiliste isikute ja üksikisikutega;

3) moodustada, reorganiseerida ja likvideerida kehtestatud korras oma halduses olevaid riiklikke ettevõtteid, asutusi ja organisatsioone;

4) kontrollida Eesti Vabariigi seaduste ja Eesti Vabariigi Valitsuse otsuste täitmist, anda välja määrusi, käskkirju ja juhendeid ning kontrollida nende täitmist oma tegevusalal;

5) moodustada alatisi ja ajutisi komisjone ning töögrupe, kaasata lepingute alusel oma töösse spetsialiste;

6) peatada seadusega ettenähtud juhtudel ja korras juriidiliste isikute ja üksikisikute välismajandustegevust.

6. Eesti Välismajandusamet annab Eesti Vabariigi Majandusministeeriumi poolt kehtestatud korras välja barter- ja kompensatsioonitehingute teostamise lubasid ja välismajandusalase tegevuse litsentse ning osaleb kaupade sisse- ja väljaveo kvootide kehtestamises.

IV. Eesti Välismajandusameti juhtimine

7. Eesti Välismajandusametit juhib peadirektor, kelle nimetab Eesti Vabariigi majandusministri esildisel ametisse Eesti Vabariigi Valitsuse esimees. Peadirektoril on asetäitjad, kelle nimetab amefisse peadirektor.

8. Eesti Välismajandusameti peadirektor:

1) juhib ameti tegevust;

2) vastutab Eesti Vabariigi Valitsuse poolt antud ning käesolevast põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmise eest;

3) annab Eesti Välismajandusameti tegevusalal määrusi, käskkirju ja juhendeid;

4) võtab tööle ja vabastab Eesti Välismajandusameti töötajaid ning ettevõtete ja organisatsioonide juhte, kellele amet on kõrgemalseisvaks organisatsiooniks;

5) kinnitab Eesti Välismajandusameti struktuuri, töötajate koosseisu ja palgamäärad Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud töötasufondi piires ning lähtudes kehtestatud ametipalkade skeemist;

6) kinnitab ameti eelarve.

9. Eesti Välismajandusameti ülalpidamiskulud kaetakse Eesti Vabariigi riigieelarvest. Nende kulude iga-aastase piirsumma kinnitab Eesti Vabariigi Valitsus.

10. Eesti Välismajandusameti reorganiseerimine või tema tegevuse lõpetamine toimub Eesti Vabariigi Valitsuse otsusel.

**"EESTI VABARIIGI RIIKLIKU TOLLIAMETI
PÕHIMÄÄRUSE" KINNITAMISE KOHTA**

Eesti Vabariigi Valitsuse 6. detsembri
1991. a. määrus nr. 259 // Riigi
Teataja. - 1991. - Nr. 45. - Art. 574.

Eesti Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Eesti Vabariigi Riikliku Tolliameti põhimäärus».
2. Tunnistada kehtetuks Eesti Vabariigi Valitsuse 19. septembri 1990. a. määrus nr. 192 «Eesti Vabariigi Riikliku Tolliameti põhimääruse» kinnitamise kohta» (RT 1990, nr. 9, art. 112).

Kinnitatud
Eesti Vabariigi Valitsuse
6. detsembri 1991. a. määrusega nr. 259

**Eesti Vabariigi Riikliku Tolliameti
põhimäärus**

I. Üldsätted

1. Eesti Vabariigi Riiklik Tolliamet (edaspidi Eesti Tolliamet) on Eesti Vabariigi Valitsusele alluv riigivalitsemisorgan, kes teostab Eesti Vabariigi tollipoliitikat ning tegutseb Eesti Vabariigi rahandusministri valitsemisalas.
2. Oma tegevuses juhindub Eesti Tolliamet Eesti Vabariigi seadustest, Eesti Vabariigi Valitsuse otsustest, käesolevast põhimäärusest, riikidevahelistest kokkulepetest ja muudest normatiivaktidest.
3. Eesti Tolliamet täidab temale pandud ülesandeid koostöös Eesti Vabariigi ministeeriumide, riiklike ametite ja kohaliku omavalitsuse organite ning teiste riikide tolliorganitega.
4. Riigivalitsemis- ja kohaliku omavalitsuse organid ning ametiisikud on kohustatud osutama Eesti Tolliametile igakülgset abi tema ülesannete täitmisel.
5. Eesti Tolliamet on juriidiline isik, kellel on Eesti Vabariigi riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat.

II. Eesti Tolliameti põhifunktsioonid

6. Eesti Tolliameti põhifunktsioonid on:
 - 1) tollitegevuse juhtimine ja korraldamine Eesti Vabariigis;
 - 2) tolliseadusandluse ja -eeskirjade ning muude tolli tööd käsitlevate normatiivaktide väljatöötamine ja kehtestatud korras läbivaatamiseks esitamine;

- 3) kodumaise tootmise ja siseturu kaitsmine oma pädevuse piires;
- 4) isikute, transpordivahendite, vara ja kauba üle piiri liikumise korraldamine tollipunktide kaudu koostöös Eesti Vabariigi Riigi- ja Piirikaitseametiga;
- 5) tollikontrolli teostamine vara ja kauba, transpordivahendite, isiklike esemete, raha, väärtpaberite, valuuta ning muude väärtuste toimetamisel üle Eesti Vabariigi piiri;
- 6) selliste esemete ja ainete (lõhke-, mürk-, radioaktiivsed ja narkootilised ained, reivad, laskemoon jne.), mille ilma vastava loata sisse- ja väljavedu on keelatud, üle Eesti Vabariigi piiri toimetamise tõkestamine;
- 7) tollimaksude ja -tasude sissenõudmine;
- 8) tollieeskirjade rikkumise ja salakaubaveo tõkestamine ning vastavate sanktsioonide rakendamine;
- 9) tollistatistika pidamine ja tolli tegevuse analüüsimine;
- 10) tollitöötajate erialane väljaõpetamine ja täienduskoolitus;
- 11) rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmine;
- 12) Eesti Vabariigi esindamine rahvusvahelistes organisatsioonides vastavalt Eesti Vabariigi Valitsuse poolt antud volitustele;
- 13) Eesti Vabariigi Valitsuse poolt antud muude ülesannete täitmine.

III. Eesti Tolliameti õigused

7. Eesti Tolliametil on oma põhifunktsioonide täitmiseks õigus:
 - 1) korraldada tollikontrolli teedel, raudtee- ja lennujaamades ning sadamates paiknevates tollikontrollipunktides, rongides, merel ning piiri- jõgedel ja -järvedel; kontrollimise käigus peatada transpordivahendeid, nõuda kauba saatedokumentide ja transpordivahendi kuuluvust tõendavate dokumentide esitamist, teostada transpordivahendite, vara ja kauba läbivaatust, avada kontrollimiseks transpordivahendeid, konteinereid, laadungiruumi, kauba taarat ja pakendeid;
 - 2) Eesti Vabariigi seaduste ja teiste normatiivaktidega kehtestatud korras tõkestada kauba ebaseaduslikku sisse- ja väljavedu, pidada kinni materiaalseid väärtusi, mille üle piiri toimetamisel rikutakse kehtestatud korda; vastava loa puudumisel ära võtta üle piiri toimetatavaid esemeid, aineid ja materiaalseid väärtusi, mida võib soetada, hoida, kaasas kanda või transportida vaid eriloo olemasolu korral;
 - 3) rakendada vara ning kauba sisse- ja väljaveo reguleerimise korda rikkunute suhtes seadusandlusega ettenähtud sanktsioone;
 - 4) võtta osa uute piiripunktide avamise planeerimisest ning teha ettepanekuid uute tollikontrollipunktide avamise või olemasolevate sulgemise kohta;
 - 5) saada Eesti Vabariigi juriidilistelt isikutelt ja üksikisikutelt oma tööks vajalikku informatsiooni vara ja kauba sisse- ja väljaveo operatsioonide ning nendega seotud arveduste kohta;
 - 6) anda tolliteenistuse korraldamiseks kehtiva seadusandluse kohaselt välja ametkondlikke normatiivakte;
 - 7) moodustada tähtsamate küsimuste läbivaatamiseks ja ettepanekute väljatöötamiseks komisjone ja töögrupe ning kaasata oma tegevusse lõpingu alusel eksperte ja spetsialiste;
 - 8) moodustada, reorganiseerida ja likvideerida kehtestatud korras oma halduses olevaid asutusi ja organisatsioone.

IV. Eesti Tolliameti juhtimine

8. Eesti Tolliameti juhib peadirektor, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti Vabariigi Valitsuse esimees Eesti Vabariigi rahandusministri ettepanekul.

Peadirektor vastutab Eesti Tolliameti töökorralduse, finants- ja majandustegevuse ning käesolevas põhimääruses ettenähtud ülesannete täitmise eest.

9. Eesti Tolliameti peadirektor:

1) juhib Eesti Tolliameti ning Eesti Tolliameti halduses olevate asutuste ja organisatsioonide tööd;

2) kinnitab Eesti Tolliameti struktuuri, töötajate koosseisu ja palgamäärad Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kindlaksmääratud töötasustamisfondi piires ning lähtudes ametipalkade skeemist;

3) annab oma pädevuse piires välja normatiivakte, mida Eesti Vabariigi territooriumil on kohustatud täitma kõik ettevõtted, asutused, organisatsioonid ja üksikisikud, ning kontrollib nende täitmist;

4) võtab tööle ning vabastab töölt Eesti Tolliameti töötajaid ning otsustab Eesti Tolliameti tegevusse ekspertide ja koosseisuväliste spetsialistide kaasamise küsimusi;

5) kinnitab Eesti Tolliameti töötajate ametikohustused ning Eesti Tolliameti halduses olevate asutuste ja organisatsioonide põhimäärused;

6) nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti Tolliameti halduses olevate asutuste ja organisatsioonide juhte, kinnitab nende ametipalgad ning vajaduse korral määrab nendele distsiplinaarkaristusi.

10. Eesti Tolliameti halduses olevate asutuste ja organisatsioonide töötajate koosseisu ja palgamäärad kinnitab vastava asutuse või organisatsiooni juht, lähtudes ametipalkade skeemist ning Eesti Tolliameti peadirektori poolt kinnitatud töötasustamisfondist.

11. Eesti Tolliameti ülalpidamiskulud kaetakse Eesti Vabariigi riigieelarvest.

V. Aruandlus ja tegevuse lõpetamine

12. Eesti Tolliamet annab oma tegevusest aru Eesti Vabariigi Valitsusele.

13. Eesti Tolliamet koostab ja esitab ettenähtud korras raamatupidamis- ja statistilisi aruandeid.

14. Eesti Tolliameti reorganiseerimine või tema tegevuse lõpetamine toimub Eesti Vabariigi Valitsuse otsusega.

AJUTISTE VALUUTAREEGLITE KINNITAMISE KOHTA

Eesti Vabariigi Rahareformi Komitee 24.
detsembri 1991. a. otsus nr.015 // Riigi
Teataja. - 1992. - Nr. 3. - Art. 56

Eesti Vabariigi Rahareformi Komitee otsustab:

1. Kinnitada juurdelisatud «Ajutised valuutareeglid» ja kehtestada need 10. jaanuarist 1992. a.

2. Panna kontrolli käesoleva otsuse punktis 1 nimetatud valuutareeglite täitmise üle Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumile, Eesti Vabariigi Siseministeeriumile, Eesti Pangale, Eesti Vabariigi Riiklikule Maksuametile ja Eesti Vabariigi Riiklikule Välismaajandusametile.

3. Kehtestada, et residendid — juriidilised isikud on kohustatud 1. veebruariks 1992. a. teatama Eesti Panga valuutaosakonnale oma kontodest välismaa pankades.

Eesti Pangal esitada 10. veebruariks 1992. a. Eesti Vabariigi Rahareformi Komiteele informatsioon selle nõude täitmise kohta.

4. Avaldada käesolev otsus vabariiklikes ajalehtedes ja Riigi Teatajas.

Kinnitatud

Eesti Vabariigi Rahareformi Komitee
24. detsembri 1991. a. otsusega nr. 015

Ajutised valuutareeglid

Seoses rahareformi ettevalmistamisega ning vajadusega kindlustada Eesti Vabariigi maksevõimet välismaal ja korradada Eesti valuutaturgu kehtestatakse käesolevad ajutised valuutareeglid.

Ajutised valuutareeglid määratlevad Eesti Vabariigis valuutatehingute sooritamise korra ning õiguslikud alused ja tingimused.

Eesti Pangal on õigus konkreetsete valuutatehingute puhul vastavalt vajadusele kehtestada lisatingimusi ja piiranguid.

Eesti Vabariigis valuutatehingute sooritamisel tuleb järgida Eesti Panga poolt kehtestatud valuutakursse.

I. Terminid ja nende tähendus

1. Valuutaväärtused:

1.1. välisvaluuta — välismaa rahatähed (pangatähed, riigikassatähed, mündid) ja muud välismaa rahaga võrdsed maksevahendid, mis on seaduslikeks maksevahenditeks vastava välisriigi territooriumil, samuti ringlusest kõrvaldatud (või kõrvaldatavad), kuid käibelolevate rahatähtede vastu väljavahetamisele kuuluvad rahatähed;

1.2. väärtpaberid — aktsiad, obligatsioonid, tšekid, pangavekslid, samuti dividendide, osakasu- ning intressikupongid välisvaluutas;

1.3. maksekohustused välisvaluutas — võlakirjad, vekslid, pandikohustused ja teised analoogilised võladokumendid;

1.4. väärismetallidest (välja arvatud juveeltooted) — kuld, hõbe, plaatina ja plaatina rühma kuuluvad metallid;

1.5. looduslikud ja töödeldud vääriskivid (välja arvatud juveeltooted).

2. Eestis käibelolev valuuta — rublad NSV Liidu Riigipanga tähtedena, riigikassatähtedena ja müntidena ning panga- ja hoiukontodel olevad rahasummad.

3. Resident:

3.1. üksikisik, kes on alaliselt sisse kirjutatud Eesti Vabariiki;

3.2. juriidiline isik, kes on registreeritud Eestis ja asub Eesti Vabariigi territooriumil;

3.3. immuuteeti ja diplomaatilisi privileege kasutavad Eesti Vabariigi diplomaatilised, konsulaar- ja teised ametlikud esindused, samuti muud majandus- ja kommertstegevusega mittetegelevad Eesti firmade ja organisatsioonide esindused välismaal.

4. Mitteresident:

4.1. üksikisik, kellel ei ole alalist sissekirjutust Eesti Vabariigis (ajutiselt Eestis viibiv üksikisik);

4.2. juriidiline isik, kes on registreeritud ja paikneb välismaal (sealhulgas Eesti ettevõtete osalusega);

4.3. immuuteeti ja diplomaatilisi privileege kasutavad välisriikide diplomaatilised, konsulaar- ja teised ametlikud esindused, samuti muud majandus- ja kommertstegevusega mittetegelevad välisriikide firmade ja organisatsioonide esindused Eestis.

5. Valuutatehingud on tegevus, mille käigus:

5.1. valuutaväärtused vahetavad omaniku;

5.2. tehakse rahvusvahelisi arve'dusi;

5.3. toimub valuutaväärtuste Eesti Vabariiki sisse- ja siit väljavedu;

5.4. majandustegevuses kasutatakse maksevahendina välisvaluutat.

Valuutatehingud jagunevad jooksvateks valuutatehinguteks ja kapitali siirdamisega seotud valuutatehinguteks.

6. Jooksvad valuutatehingud on tegevus, mille käigus toimub:

6.1. valuutaväärtuste ost ja müük;

6.2. kaupade ja teenuste ost ja müük välisvaluuta eest;

6.3. deposiitidelt, krediitidelt, investeeringutelt ja muudelt finantstehingutelt saadavate tulude (intressid, dividendid) ülekandmine välismaalt ja välismaale;

6.4. intellektuaalse omandi müük;

6.5. kommertstegevusega mitteseotud väälisvaluuta: töötasu, honorari, pensioni, alimentide, paranduse, liikmemaksude jne. ülekandmine.

7. Kapitali siirdamisega seotud valuutatehingud:

7.1. finantstehingud, mille tulemusena teatud aja möödudes nähakse ette valuutaväärtuse omaniku vahetus;

7.2. investeeringud, sealhulgas väärtpaberite ost ja müük;

7.3. krediitide andmine ja saamine;

7.4. valuutaväärtuste kaasamine ja paigutamine deposiitidesse.

8. Volitatud pangad — valuutatehinguteks Eesti Pangalt litsentsi saanud pangad.

II. Üldosa

1. Välisvaluuta sisse- ja väljaveo eeskirjad kehtestab Eesti Pank.

2. Valuutatehinguid sooritatakse Eesti Panga poolt volitatud pankade kaudu Eesti Panga poolt kehtestatud korras.

3. Selliste valuutatehingute sooritamiseks, mis vajavad Eesti Panga luba või litsentsi, tuleb volitatud pangale esitada Eesti Panga poolt väljantud loa või litsentsi ärakiri.

4. Välisvaluutat võivad üksikisikutelt osta ja üksikisikutele müüa ainult Eesti Panga poolt volitatud pangad ja rahavahetuskontorid. Välisvaluuta ostu-müügi eeskirjad kehtestab Eesti Pank.

5. Residendid — juriidilised isikud arvlevad nende käsutuses oleva seaduslikult saadud välisvaluuta ulatuses.

6. Välisvaluuta seaduslikeks allikateks on:

6.1. Eesti Vabariigi Valitsuse ja kohalike omavalitsuste valuutafondid;

6.2. ettevõtete majandustegevuse tulem välisvaluutas;

6.3. sissemaksed põhikapitali;

- 6.4. volitatud pankadelt ja Eesti Panga loal välispankadelt ning teiselt välisriikide juriidilistelt isikutelt saadud krediidid;
- 6.5. oksjon või valuutabörs;
- 6.6. ost volitatud või välispangalt;
- 6.7. annetused, tagastamatu abi;
- 6.8. pärandused.
7. Volitatud pangad võivad anda valuutatagatise alusel kokkuhõppealise kursiga krediiti rublades.

III. Residentide — juriidiliste isikute ja mitteresidentide — juriidiliste isikute vahelised valuutatehingud

1. Kõik välismajandustegevusega seotud pangatehingud residentide — juriidiliste isikute ning mitteresidentide — juriidiliste isikute vahel tuleb sooritada välisvaluutas, kui Eesti Vabariigi normatiivaktidest või Eesti Vabariigi poolt sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest ei tulene teisiti; rublatsiooni mitteresidentidega võib pangatehinguid sooritada ka rublades.
2. Välisvaluuta, mis on saadud välismajandustegevuse tulemusena või kaupade ja teenuste müügist mitteresidentidele — juriidilistele isikutele ning laekunud residentide — juriidilise isiku (Eesti Panga loal avatud) kontodele välispangas, tuleb residentidel — juriidilistele isikutel kanda valuutakontodele volitatud pankades 30 päeva jooksul pärast makse sooritamist mitteresidentide — juriidilise isiku panga poole.

IV. Residentide — juriidiliste isikute omavahelised ja nende muud valuutatehingud Eesti Vabariigis

1. Residentid — juriidilised isikud võivad välispankades kontosid avada ainult Eesti Panga loal.
2. Eesti Vabariigis võivad välisvaluuta eest teenuseid osutada ja kaupu müüa ainult need residentid — juriidilised isikud, kellele Eesti Pank on väljastanud vastava loa.
3. Residentid — juriidilised isikud võivad kaupade ja teenuste eest üksteisele valuutas tasuda ainult sularahata arvelduse teel volitatud pankade kaudu residentide — juriidiliste isikute vahel sõlmitud ostu-müüglepingute alusel.
4. Residentid — juriidilised isikud võivad maksta residentidele-üksikisikutele ja mitteresidentidele-üksikisikutele töötasu, preemiat ja toetust välisvaluutas.

V. Mitteresidentide valuutakontod

1. Mitteresidentid võivad volitatud pankades avada valuutakontosid, kuhu laekuv välisvaluuta on:
 - 1.1. üle kantud, saadetud või toodud välismaalt;
 - 1.2. laekunud residentidelt ja mitteresidentidelt neile müüdüd kaupade ning osutatud teenuste eest;
 - 1.3. laekunud kohustiste katteks konto valdajale;
 - 1.4. intressid volitatud pankadelt;
 - 1.5. Eestis tehtud investeeringutelt laekunud dividendid;
 - 1.6. laekunud muude mitteresidentide kontodelt.
2. Mitteresidentid võivad oma välisvaluutat kasutada:
 - 2.1. ülekandmiseks, saatmiseks ja viimiseks välismaale;
 - 2.2. investeeringuteks (sissemakseteks ettevõtte põhikapitali) Eesti Vabariigis;
 - 2.3. väärtpaberite ostmiseks;
 - 2.4. kaupade ja teenuste eest tasumiseks;
 - 2.5. tasumiseks kohustiste eest residentidele ja mitteresidentidele;
 - 2.6. tähtajalisteks hoiusteks;
 - 2.7. müügiks volitatud pankadele rublade eest Eesti Panga noteeringu järgi;
 - 2.8. oma töötajatele palkade preemiate ja toetuste maksmiseks.

3. Välisfirmade esindused võivad avada volitatud pankades valuutakontosid, kuhu laekuv valuuta on:

3.1. ülek antud, saadetud või toodud välismaalt;

3.2. saadud volitatud pankadelt intressidena.

4. Välisfirmade esindused võivad oma välisvaluutat:

4.1. üle kanda, saata või viia välismaale;

4.2. müüa volitatud pankadele rublade eest Eesti Panga noteeringu järgi.

5. Välisfirmade esindused ei või saada tulu kommertstegevusest. Muud valuutatehingud võivad toimuda Eesti Panga loal ja tema poolt kehtestatud korras.

VI. Mitteresidentide rublakontod

1. Mitteresidentidele võidakse avada rublakontod, kuhu rublad võivad laekuda:

1.1. dividendidena ühisettevõtlusest (ka 100% väliskapitaliga ettevõtelt) selle kasumi jaotamist tõendava dokumendi (audiitori poolt kinnitatud bilanss, aktsiaseltsi peakoosseisu protokoll dividendide jaotamise kohta) esitamisel;

1.2. tuluna väärtpaberitelt;

1.3. väärtpaberite realiseerimisest saadud tuluna.

2. Mitteresidentid võivad rublasid kasutada:

2.1. investeerimiseks Eesti Vabariigis (välja arvatud sissemaksed ettevõtte põhikapitali), kui raha on saadud kasumina välisinvesteeringutest Eesti Vabariigis või on vahetatud välisvaluuta vastu Eesti Vabariigi selleks volitatud pangas;

2.2. väärtpaberite ostmiseks;

2.3. välisvaluuta ostmiseks oksjonil ja valuutabörsil;

2.4. makseteks kaupade ja teenuste eest.

3. Immunitaati ja diplomaatilisi privileege kasutavate välisriikide diplomaatiliste, konsulaar- ja teiste ametlike esinduste, samuti välisriikide firmade ning organisatsioonide majandus- ja kommertstegevusega mitte-tegelevate muude esinduste rublakontodele võivad rublad laekuda konsulaar- ja teistest maksudest ning neid võib kasutada oma töötajatele palgade, preemiade ja toetuste maksmiseks ning esinduse ülalpidamiseks vajalike muude kulutuste katteks.

4. Eesti Pank võib punktis 3 nimetatud esindustele kehtestada ka teisi arveldusrežiime.

VII. Residentide üksikisikute valuutakontod

1. Residentid-üksikisikud võivad volitatud pankades avada valuutakontosid, kuhu välisvaluuta võib laekuda:

1.1. ülekannetena teiste riikide pankadest;

1.2. tooduna välismaalt, mida kinnitab tollideklaratsioon;

1.3. töötasuna, honorarina, alimentidena, kingitusena, pärandusena, mida kinnitab vajamaksel tõendav dokument.

2. Residentide-üksikisikute kontodel olevat välisvaluutat võib üle kanda, saata ja viia välismaale ning kasutada Eesti Vabariigis kaupade ja teenuste eest tasumiseks nii sularahas kui ka sularahata arveldustes.

3. Kui residentid-üksikisikul puuduvad dokumendid valuuta päritolu kohta, avatakse talie valuutakonto, millel olevat välisvaluutat ei saa üle kanda ega viia välismaale 6 kuu jooksul pärast konto avamist. Küll aga võib neid vahendeid kasutada 6 kuu jooksul Eestis kaupade ja teenuste eest tasumiseks sularahata arvelduste teel.

VIII. Sanktsioonid

Käesolevate ajutiste valuutareeglite rikkujaid karistatakse vastavalt Eesti Vabariigis kehtivate seadusandusele (kriminaalkodeksi ja administratiivõiguserikkumiste kodeksi).

VÄLISMAJANDUSTERMINOLOOGIA
SÕNASTIK
eesti-inglise-vene keeles

1. AKTSIA (share, stock) -

väärtpaber, mis tõendab, et selle omanikule kuulub osa aktsiaseltsi aktsiakapitalist. Aktsia annab välja aktsiaselts ja see peab olema vormistatud seadusandluses ettenähtud korras. Aktsiaselts võib välja lasta erineva nominaalväärtusega ja häältearvuga aktsiaid. Aktsiate nominaalväärtuste summa moodustab aktsiaseltsi aktsiakapitali

2. AKTSIASELTS (joint-stock company, shareholders company; incorporated company) - ettevõtte, mille põhikirjafond on jagatud aktsiateks ja moodustab aktsiakapitali. Aktsiaseltsi majanduslik alus võib põhineda kõigil seadusandlusega lubatud omandivormidel (s.h. välisriikide juriidiliste ja füüsiliste isikute omandil).

3. AKTSIONÄR (shareholder, stockholder) - aktsiate omanik aktsiaseltsis, kes saab kasutada kõiki aktsionärile kuuluvaid õigusi pärast aktsia omandamise registreerimist aktsiarahamatus. Aktsionäril on õigus saada tema aktsiatega proportsionaalne osa kasumist (dividendid), mis aktsiaseltsi põhikirja järgi kuulub jagamisele aktsionäride vahel.

4. ASSOTSIIATSIOON (association) - vabatahtlik ettevõtete ühendus, mis luuakse ühe või mitme tootmis- majandusliku funktsiooni ühise teostamise eesmärgil.

АКЦИЯ (share, stock) - цен-

ная бумага, подтверждающая, что ее владельцу (акционеру) принадлежит часть акционерного капитала акционерного общества. Акция выпускается акционерным обществом и должна быть оформлена в установленном законодательством порядке. Акционерное общество может выпускать акции с различной номинальной стоимостью и количеством голосов. Сумма номинальных стоимостей всех акций составляет акционерный капитал акционерного общества.

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО (joint-stock company, shareholders company; incorporated company) - предприятие, уставный фонд которого разделен на акции и составляет акционерный капитал. Экономическая база акционерного общества может основываться на всех формах собственности (в том числе юридических и частных лиц).

АКЦИОНЕР (shareholder, stockholder) - собственник акций акционерного общества, который наделяется правами акционера после регистрации приобретения акций в книге акций. Акционер имеет право получать пропорциональную с его акциями долю прибыли (дивиденды), подлежащую в соответствии с уставом акционерного общества распределению между акционерами.

АССОЦИАЦИЯ (association) добровольное объединение предприятий, которое создается с целью совместного осуществления одной или нескольких производственно-хозяйственных функций.

5. BARTER, BARTERTEHING

(barter transaction) - vavutavaba, kuid ekvivalentne kaubavahetuse vorm. Bartertehtingu korral lepivad lepingu osalised kokku vahetevate kaupade koguses (naturaalses väljenduses) ning vahetuskaua hinna fikseerimine kontraktis ei ole kohustuslik. Bartertehting vormistatakse ühe lepinguga.

6. BÖRS (exchange) - ettevõte, kes oma ruumide, garantiide, makse- ja informatsioonialaste teenuste osutamisega vahendab teatud tasu eest tehingute sõlmimist. Kaubabörs (commodity exchange) - kommertssettevõtte, milline regulaarselt tegeleb kaupade pakkumise (ostu-müügi) vahendamiseega hulgikaubanduse korras vastavate kaubanäidiste ja kvaliteedi garantiide alusel. Tööstbörs (labor exchange) - spetsialiseeritud ettevõtte tööjõu kui kauba ostu-müügi tehingute vahendamiseks. Fondibörs (stock exchange) - ettevõtte, milline tegeleb väärtpaberi, kulla ja valuuta ostu-müügi tehingute vahendamiseega.

7. C&F ("kulud ja lasti- ehk prahiraha") (C&F - Cost & Freight) - "Incotermsi" klausel, mille kohaselt müüja on kohustatud tasuma kulud ja lastiraha, mis on vajalikud kauba sihtkohta toimetamiseks, kuid kauba

БАРТЕРНАЯ СДЕЛКА (barter

transaction) - безвалютный, но оцененный и эквивалентный обмен товарами, при котором определяется количество товаров (в натуральном выражении). Фиксация цены в контракте не обязательна. Бартерная сделка оформляется единым контрактом.

БИРЖА (exchange) - организация, предоставляющая помещение, определенные гарантии, расчетные и информационные услуги для сделок с ценными бумагами или товарами, получающая за это комиссионные от сделок и накладывающая определенные ограничения на торговлю. Товарная биржа (commodity exchange) - коммерческое предприятие, регулярно функционирующий рынок однородных товаров с определенными характеристиками. Биржа труда (labor exchange) - специализированное учреждение, деятельность которого заключается в регистрации и признании незанятого работника безработным, назначения и выплаты ему пособия по безработице, трудовом посредничестве для безработных. Фондовая биржа (stock exchange) - организация, занимающаяся посредничеством при купле-продаже ценных бумаг, золота, валюты.

КАФ ("цена и фрахт") (C&F - Cost & Freight) - базисные условия "Инкотермс". Они обязывают продавца (экспортера) изготовить и испытать товар, приложить документы, подтверждающие его соответствие требованиям конт-

kaotsimineku või rikkemise risk läheb üle müüjalt (eksportijalt) ostjale (importijale) hetkel, mil kaup ületab lähtesadamast laeva reelingut.

8. CIF ("hind, kindlustus ja praht") (CIF - Cost, Insurance, Freight) - "Incoterms" klausel, mille kohaselt müüja peab kandma kulud ja prahiraha lepingus nimetatud sihtsadamani. Lisaks sellele lasub müüja kohustus tagada vedamisel merekindlustus kauba kaotsimineku või riski eest.

9. "DELIVERED EX SHIP" ("tarnitud laevalt") - "Incoterms" klausel, mis tähendab, et müüja on täitnud oma tarnekohustuse, kui kaup on tolli läbimata tehtud ostjale kättesaadavaks laeva pardal lepingus nimetatud sihtsadamast. Müüja peab kandma kõik kaubaga seonduvad kulud ja riskid kuni sihtsadamani.

10. "DELIVERED EX WORKS" (hangitud tehasesst) - "Incoterms" klausel, mis tähendab, et müüja on tarnekohustuse täitnud, kui ta on võimaldanud ostjal kauba kätte saada oma territooriumil (tehases, laos). Müüja ei ole vastutav kauba pealelaadimise eest ostja transpordivahendile ega ka ekspordi tolliformaalsuste täitmise eest juhul, kui

rakta, упаковать товар в морскую упаковку, зафрахтовать судно до порта назначения, доставить товар в порт, выполнить таможенные формальности, предварительно получив лицензию, погрузить товар на судно, уведомить покупателя (импортера) о погрузке и передать ему комплект документов, включая морской конносамент.

СИФ ("стоимость, страховка, фрахт") (CIF - Cost, Insurance, Freight) - условия "Инкотермс". Предусматривают практически те же самые обязанности продавцов (экспортеров) и покупателей (импортеров), что и КАФ, но, кроме того продавцы (экспортеры) должны еще застраховать груз до порта назначения и представить покупателям (импортерам) соответствующие страховые свидетельства.

"DELIVERED EX SHIP" ("поставлено на судно") - условия "Инкотермс", означающие, что продавец передает товар в пользование покупателя на борту судна в порту назначения, названном в договоре. Продавец несет все расходы и риск по доставке товара в названный порт.

"DELIVERED EX WORKS" ("с заводов, фабрик, плантаций, хранилищ") - условия "Инкотермс", означающие, что единственная обязанность продавца - передать товар на территории, находящиеся в его пользовании (на заводе, фабрике). Он не отвечает за погрузку на посланный покупателем транспорт, если нет специальной договоренности.

teisiti ei ole kokku lepitud.

11. DEVALVATSIOON

(devaluation) - rahvusliku valuuta kullasisalduse ametlik vähendamine või rahvusliku valuuta ametliku kursi alandamine välisvaluutade suhtes. Devalvatsiooni kasutatakse riigi maksebilansi puudujäägi korral. Devalveerimine muudab antud riigi kaubad suhteliselt odavamaks teiste riikide turgudel ja tõstab nende konkurentsivõimet. Seega peaneb ka kaubakäibe saldo ja maksebilanss.

12. DIVERSIFIKATSIOON

(diversification) - marketingistrateegia, mis seisneb ettevõtte tegevuse laiendamises uutele tegevusvaldkondadele. Diversifikatsioonil puhul ettevõtte kindlustab ennast turu konjunkturi muutuste vastu ja tegutseb mitme erineva toote valmistamise või mitme teenuse pakkumise alal.

13. DIVIDEND (dividend)

- osa aktsiaseltsi puhaskasumist, mis kuulub jaotamisele aktsionäridele vastavalt nende omanduses olevatele aktsiatele.

14. DUMPING (dumping)

- kaupade realiseerimine välisturgudel hindadega, mis on märksa madalamad sise- ja maailmaturul kehtivatest hindadest ja tihti peale madalamad tootmiskuludest. Dumpingut kasutavad ettevõtted ekspordi laiendamiseks, konkurentide kõrvaldamiseks ja välisturgude haaramiseks.

ДЕВАЛЬВАЦИЯ (devaluation) - официальное уменьшение золотого содержания национальной валюты или понижение курса национальной валюты по отношению к валютам других стран. Девальвация используется в случае дефицита государственного платежного баланса. Она делает товары данного государства относительно дешевле на рынках других государств и повышает их конкурентоспособность.

ДИВЕРСИФИКАЦИЯ (diversification) - стратегия маркетинга, направленная на расширение числа сфер деятельности предприятия на рынках услуг и продуктов, производство которых не связано с основным производством.

ДИВИДЕНД (dividend) - часть прибыли акционерного общества, ежегодно распределяемая между акционерами в соответствии с количеством (суммой) и видом акций, находящихся в их собственности.

ДЕМПИНГ (dumping) - экспорт товаров по заниженным ценам, т.е. ниже цен внутреннего и мирового рынков. Является одним из видов ограниченной деловой практики, в отдельных случаях может квалифицироваться как недобросовестная практика (конкуренция). К демпингу прибегают экспортеры, чтобы внедриться на рынок, расши-

15. EKSPORT (export) - kaupade, kapitalide ja teenuste väljavedu välisriikidele.

16. EKSPORT - IMPORT PANGAD (export-import banks) - riiklikud või osaliselt riigistatud asutused, mis tegelevad ekspordi pikaajalise krediteerimisega, erapankade finantseerimisega ja nende krediitide tagamisega.

17. EKSPORTÖÖR (exporter) - juriidiline või füüsiline isik, kes tegeleb kaupade välisriikidele viimisega.

18. EMBARGO (embargo) - riigi poolt kehtestatud keeld asukohamaalt kulla, valuuta, kaupade jms väärtuse väljavedamiseks või kolmandatesse riikidesse sisseveoks; välisriikidele kuuluvate kaupade (vara) kinnipidamine; keeld kolmandate riikide laevadele siseneda embargo kuulutanud riigi sadamasse või väljuda sealt.

19. ENGINEERING (engineering) - sisaldab endas kompleksuuringuid tootmise organiseerimiseks, tehnilis-majanduslikke põhjendusi, projektdokumentatsiooni, soovitusi tootmisteggevuse organiseerimiseks ja ettevõtte juhtimiseks, sisseade ekspluateerimiseks ning valmistoodangu turustamiseks.

рить объем продаж, вытеснить потенциальных конкурентов, установить господствующее положение на рынке.

ЭКСПОРТ (export) - вывоз за границу товаров, услуг и капитала для реализации на внешних рынках.

ЭКСПОРТНО-ИМПОРТНЫЕ БАНКИ (export-import banks) - государственные или с государственным участием учреждения для долгосрочного кредитования экспорта, финансирования и гарантирования страховых кредитов частных банков.

ЭСПОРТЕР (exporter) - лицо или организация, экспортирующая товар на внешний рынок.

ЭМБАРГО (embargo) - запрещение государственной властью перевоза по суше, морю и воздуху товаров, услуг, валютных или иных ценностей или запрещение на торговлю между двумя странами или группой стран; запрет на вхождение судов третьих стран в порты государств, объявивших эмбарго, или выход из них.

ИНЖИНИРИНГ (engineering) - инженерно-консультационные услуги по созданию производственных предприятий, объединений, сельскохозяйственных и других объектов. Включает в себя комплекс работ коммерческого характера по проведению предварительных исследований, подготовке технико-экономического обоснова-

20. ETTEVÕTTE VALUUTAARVE (currency account of enterprise) - ettevõttele kuuluvad valuutavahendid konkreetses pangaasutuses.

21. ETTEVÕTTE VALUUTAFOND (currency fund of enterprise) - ettevõtte rahalised vahendid välisvaluutas, mida kasutatakse eksportimportoperatsioonide teostamisel.

22. ETTEVÕTTE VÄLISMAJANDUSTEGEVUS (foreign trade activity of enterprise) - ettevõtte majandustegevuse valdkond, mis hõlmab nii tootmis-, teadus-, ja tehnikaalaseid otsesidemeid, kultuuri-sporialast koostööd, kaubavahetusoperatsioone, väliturismi ning tööjõu migratsiooni.

23. EUROOPA INVESTEERIMISPANK (European Investment Bank, EIB) - Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide valitsuste vaheline krediidiorganisatsioon, asutatud 1958.a., liikmeid on 12, peakontor asub Luxembourg'is. Pank annab laenu tööstuse, energeetika ja infrastruktuuri arendamiseks, aitab kaasa liikmesmaade majanduse arengule, soodustab ettevõtete moderniseerimist.

ния, комплекта проектных документов, а также разработке рекомендаций по организации производства и управления, эксплуатации оборудования и реализации готовой продукции.

ВАЛЮТНЫЙ СЧЕТ ПРЕДПРИЯТИЯ (currency account of enterprise) - счет предприятия (объединения) в иностранной валюте в банке.

ВАЛЮТНЫЙ ФОНД ПРЕДПРИЯТИЯ (currency fund of enterprise) - совокупность денежных средств в иностранной валюте, находящихся в распоряжении предприятий и используемых последними для финансирования экспортно-импортных операций.

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ (foreign trade activity of enterprise) - одна из сфер хозяйственной деятельности предприятия, связанная с международной производственной и научно-технической кооперацией, выходом на внешний рынок, экспортом и импортом продукции.

ЕВРОПЕЙСКИЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ БАНК (European Investment Bank, EIB) - специализированная финансово-кредитная организация ЕЭС, созданная в 1958 г. Банк предоставляет кредиты на сооружение и реконструкцию объектов, имеющих интерес для стран-членов ЕЭС и ассоциированных членов. Местонахождение ЕИБ - Люксембург.

24. EUROOPA ÜHENDUS

(European Community, EC) - Lääne-Euroopa tööstuslikult arenenumate riikide kinnine organisatsioon; asutati 1957. a. Roomas sõlmitud kokkuleppega, tegevust alustati 1958. a., peakorter asub Brüsselis. Organisationsiooni ülesandeks on liikmesriikide majanduse kooskõlastatud arendamine, ühisturu moodustamine ja muudest rahvusvahelist turgedest osavõtu koordineerimine. Liikmesriikide arv - 12.

25. EUROOPA VALUUTASÜSTEEM (European Monetary System, EMS) - Euroopa Ühenduse organ; asutatud 1978. a. Ülesandeks on kooskõlastada liikmesmaade valuutapoliitikat, stabiliseerida nende valuutade vahetuskursse ja tõkestada suurte rahvusvaheliste valuutakõikumiste mõju liikmesmaade majandusele. Euroopa valuutasüsteemi kuuluvad kõik 12 Euroopa Ühendus liiget, kuid Suurbritannia, Kreeka, Portugal ja Hispaania ei osale veel kindlalt määratletud valuutakursi kõikumise süsteemis.

26. EUROOPA VALUTAÜHIK (European Currency Unit, ECU) - Euroopa valuutasüsteemi arveldusühik, kehtestati 1979. a. ECU on reaalselt eksisteeriv raha, milles võib sooritada üks-kõik millist tehingut.

27. FAS ("franko laeva kõrval") (Fas-Free Alongside

ЕВРОПЕЙСКОЕ СООБЩЕСТВО, ЕС

(European Community, EC) - образовано на основе Римского договора 1957 г.; организация включает в себя 12 западноевропейских государств. Договор предусматривал устранение ограничений в торговле между странами-участницами, введение общего таможенного тарифа в торговле с третьими странами, ликвидацию препятствий для свободного передвижения капиталов и рабочей силы, создания экономического и валютного союза, разработку принципов согласованной экономической политики.

ЕВРОПЕЙСКАЯ ВАЛЮТНАЯ СИСТЕМА, ЕВС (European Monetary System, EMS) - организационно-экономическая форма отношений стран ЕС (European Community) в валютной сфере, направленная на стимулирование интеграционных процессов, уменьшение колебания курсов национальных валют этих стран. Задача ЕВС - постепенное превращение ЕС в зону валютной стабильности. Создана в 1978 г. В ЕВС участвуют все 12 членов ЕС, но Великобритания, Греция, Португалия и Испания участия в системе колебания валютных курсов не принимают.

ЕВРОПЕЙСКАЯ ВАЛЮТНАЯ ЕДИНИЦА (ЭКЮ) (European Currency Unit, ECU) - условная валютная единица, рассчитываемая на базе "корзины" из национальных валют стран-членов ЕС и представляющая собой одну из форм международных кредитных денег. Официально ЭКЮ введена в марте 1979 г.

ФАС ("свободно вдоль борта судна") (Fas-Free Alongside

Ship) - "Incotermsi" klausel, mis tähendab et müüja on oma kohustused täitnud, kui kaup on paigutatud lastimissadama kail või lihteril laevaparda vahe- tusse lähendusse. Sellest hetkest peab kõik kulud ning kauba kaotamise riski kandma ostja.

28. FIKTIIVNE KAPITAL (fictitious capital) - kapital, mis eksisteerib tema omanike tulu toovate väärt- paberite näol. Väärt- paberite- telaktsiatel, ettevõtete obligatsioonidel ja riigi- laenu obligatsioonidel ning hüpoteegipankade pantlehte- del ei ole otsest väärtust. Need paberid annavad tunnistust raha väljalaena- misest või raha andmisest ettevõtete loomiseks, mis- tõttu nad annavad tema val- dajale õiguse saada regu- laarselt lisaväärtust, mis luuakse tootmiseprotsessis.

29. FINANSIKAPITAL (financial capital) - panga- ja tööstuskoondiste kokku- kasvanud kapital turumajan- dusega riikides.

30. FOB ("franko laeva par- dal") (FOB - Free on Board) - "Incotermsi" klausel, mis tähendab, et müüja paigutab kauba laeva pardale lepin- gus kindlaksmääratud lähte- sadamas. Kauba kaotamineku või rikkumise risk läheb müüjalt ostjale hetkest, millal kaup on ületanud laeva reelingu nimetatud lastimissadamas. Müüja peab täitma ekspordi tollifor- maalsused.

Ship) - условия "Инко- термс". В соответствии с этими условиями, экспортер обязан за свой счет изгото- вить и испытать товар, упа- ковать товар для транспор- тировки, доставить товар в порт и складировать его на причале вдоль борта судна, уведомить покупателя о раз- мещении товара на причале и передать расписку порта о принятии груза.

ФИКТИВНЫЙ КАПИТАЛ (fictitious capital) - капитал, который существует в виде ценных бумаг, приносящих доход их владельцу. Ценные бумаги - акции, облигации предприятий и государствен- ных займов, закладные листы ипотечных банков - свиде- тельствуют о предоставлении денег в ссуду или на созда- ние различных предприятий. В связи с этим они дают право на получение установ- ленного дохода, источником которого является прибавоч- ная стоимость.

ФИНАНСОВЫЙ КАПИТАЛ (financial capital) - сра- щивание кредитно-финансовых объединений в странах с ры- ночной экономикой.

FOB ("свободно на борту судна") (FOB - Free on Board) - коммерческие усло- вия поставки и оплаты това- ров, при которых в цене то- вара учитываются обязан- ности и ответственность продавца (экспортера) по доставке и погрузке товара на борт судна. При куп- ле-продаже на условиях FOB в цену реализации товара включается цена самого то- вара, транспортные расходы по его доставке и погрузке

31. GARANTIIITÄHTÄEG (guarantee) - ajaperiood, mille kestel tootja, hankija või tööettvõtja kannab vastutust üleantud asja, toote, kauba või töö kvaliteedi eest.

32. GATT (Uldine Tolli- ja Kaubanduskokkuleppe) (General agreement on Tariffs and Trade) - asutatud 1. jaanuaril 1948. a. Genfis, ÜRO spetsialiseeritud asutus. GATT on mitmepoolne kokkuleppe, mis arvestab maailmakaubanduse arendamise üldtunnustatud printsiipe. Eesmärgiks on järk-järgult likvideerida regionaalsed piirangud ja soodustused omavahelises kaubavahetuses; kaotada impordi koguselised kitsendused ning tollitariifiid riikidevahelises kaubanduses.

33. HANKIJA (supplier) - organisatsioon, kellel hankelepingu järgi lasub kohustus anda toodang (kaup) üle teisele organisatsioonile. Hankijaks võib olla tootja-ettevõtte (majanduskoondis) või varustus- või hulgi-kaubandusorganisatsioon.

34. HIND (price) - rahasumma, mida toote või teenuse eest nõutakse või mida tarbijad selle omandamise või tarbimise eest pakuvad.

35. IMPORT (import) - välisriigist seal toodetud kau-

его на борт судна. При этом продавец (экспортер) несет также все расходы за повреждения и потери товара в пути до момента доставки на борт судна.

ГАРАНТИЙНЫЙ СРОК (guarantee) - период, в течение которого действует поручительство продавца за соответствие поставляемого им товара требованиям договора при соблюдении покупателем правил его эксплуатации и хранения.

ГЕНЕРАЛЬНОЕ СОГЛАШЕНИЕ ПО ТАРИФАМ И ТОРГОВЛЕ (General Agreement on Tariffs and Trade) - многостороннее международное соглашение, которое учитывает общепринятые принципы развития мирового хозяйства. Целью его является постепенная ликвидация региональных ограничений и введения режима наибольшего благоприятствования во взаимной торговле; уничтожение ограничений в объеме импорта, а также таможенных тарифов в межгосударственной торговле.

ПОСТАВЩИК (supplier) - предприятие (фирма) или физическое лицо, осуществляющее поставку нужных услуг и ресурсов предприятию для производства товара.

ЦЕНА (price) - стоимость товара, выраженная в денежных единицах.

ИМПОРТ (import) - закупка и ввоз иностранных товаров,

40. JURIIDILINE ISIK (body corporate, legal, entity, corporate person, juridical person) - organisatsioon, kes omab eraldatud vara, võib oma nimel omandada varalisi ja isiklikke mittevaralisi õigusi ning kanda kohustusi, olla hagejaks ja kostjaks kohtus, arbitraazis või vahekohtus.

41. KAUPADE DEKLAREERIMINE (customs declaration of the goods) - kohustuslik protseduur, mis seisneb üle riigipiiri toimetava kauba kohta kirjalike andmete esitamises tollideklaratsiooni vormis.

42. KAUBAMAJA (departament store) - väliskaubandusorganisatsioon, mis teostab eksport-importoperatsioone laia nomenklatuuriga kaupade ja teenuste osas, arendab krediitilist ja finantsmajanduslikku tegevust ning osaleb välismajandussidemete arendamisel.

43. KAUBAMÄRK (trade mark), TEENINDUSMÄRK (service mark) - reklaami iseloomuga erimärk kaupadel, mille ülesandeks on eristada ühe ettevõtte, kui tootja või teenuste osutaja kaupu ja teenuseid ettevõtete samaliigilistest kaupadest ja teenustusest.

44. KAUBANDUSAGENT (trade agent) - hulgikaubandusettevõtte või üksikisik, kes esindab pikaajalise lepingu alusel ostjat või müüjat või osutab vaid mõningaid kaubandusteenu- seid. Ei ole vahendatavate kaupade omanik.

ЮРИДИЧЕСКОЕ ЛИЦО (body corporate, legal entity, corporate person, juridical person) - организация, фирма, корпорация, которая обладает обособленным имуществом, может от своего имени приобретать имущественные и личные неимущественные права и нести обязанности, быть истцом и ответчиком в суде, арбитраже или в третейском суде.

ДЕКЛАРИРОВАНИЕ ТОВАРОВ (customs declaration of the goods) - осуществляется экспортером путем предоставления органам государственного таможенного контроля грузовой таможенной декларации.

ТОРГОВЫЙ ДОМ (departament store) - тип внешнеторговой организации, осуществляющей экспортно-импортные операции по широкой номенклатуре товаров и услуг, участвующей в кредитно-финансовых операциях и в других формах внешнеэкономических связей.

ТОРГОВЫЙ ЗНАК (trade mark), ЗНАК ОБСЛУЖИВАНИЯ (service mark) - зарегистрированное в установленном порядке обозначение, проставляемое на товаре или его упаковке и служащее для индивидуализации однородных товаров или услуг и их производителей.

ТОРГОВЫЙ АГЕНТ (trade agent) - посредник между производителем и различными потребителями продукции, нередко выступающей постоянным представителем своей фирмы в определенном регионе. Основная задача - поиск потенциальных покупателей продукции.

45. KAUBANDUSLEPINGUD JA KOKKULEPPED (trade (commercial) treaties and agreements) - rahvusvaheliste lepingute liik, mis korraldavad riikidevahelisi väliskaubanduslikke suhteid.

46. KAUBANDUSLIK VAHENDAJA (intermediary; agent, go-between) - juriidiline või üksikisik, kes rahvusvahelises kaubanduse tegevuse lepingu alusel sõlmides ostu-müügi tehinguid konkreetsete ostjale ja müüjate nimel ning arvel või osutab neile kaasabi vastavate lepingute sõlmimisel.

47. KAUBANDUSLIKUD VAHENDUSOPERATSIOONID (trade (commercial) intermediary operations) - eksportööride või importööride ülesandel ja arvel iseseisvate vahendufirmade poolt teostatavad väliskaubandusoperatsioonid.

48. KLIIRING (clearing) - vastastikkune valuutavaba tasaarvlemise süsteem kaupade, teenuste ja väärtpaperite omandamisel.

49. "KNOW-HOW", OSKUSTEAVE (know-how) - tootmissaladus, millel tootmiseks vajalikud tehnilised teadmised ja tootmisoskused.

ТОРГОВЫЕ ДОГОВОРЫ И СОГЛАШЕНИЯ (trade (commercial) treaties and agreements) - вид международных договоров и соглашений, определяющий торгово-экономические отношения между странами.

ПОСРЕДНИК (intermediary; agent, go-between) - лица, торговые фирмы, компании, выполняющие по поручению производителей и экспортеров товаров функции посредников на международных рынках на основе заключенного между ними соглашения или отдельного поручения.

ТОРГОВО - ПОСРЕДНИЧЕСКИЕ ОПЕРАЦИИ (trade (commercial) intermediary operations) - действия, совершаемые по поручению экспортера или импортера независимыми от них торговыми посредниками-фирмами на основе заключенного соглашения или отдельного поручения.

КЛИРИНГ (clearing) - система безналичных расчетов за товары, оказанные услуги, ценные бумаги, основанная на взаимном зачете встречных требований и обязательств.

НΟΥ-ХАУ, ("знаю как") (know-how) - совокупность технических, коммерческих и др. знаний, оформленных в виде технической документации, навыков и производственного опыта, необходимых для организации того или иного вида производства и не обеспеченных патентной защитой.

50. KOLLISIOONINORM

(collision norm) - seaduses või rahvusvahelises lepingus sisalduv õigusnorm, mis määrab, millise riigi seadust peab kohaldama õigussuhtele juhul, kui on võimalik rakendada mitme riigi seadust. Õigussuhe omab rahvusvahelist iseloomu, kui üheks selle subjekti-dest on välismaise päritolu juriidiline isik, kui õigussuhte objektiks on välismaal asuv ese või kui juriidilised faktid, millega seadus seostab antud õigussuhte tekkimise, muutmise või lõpetamise leidsid eset välismaal.

51. KOMPENSATSIOONI

KOKKULEPPE (compensatory agreement) - vahetuskaubanduslepingute alaliik, mille kohaselt üks lepingupooltest annab kokkulepitatud tähtjaks teise poole kasutusse seadmed, toodangu valmistamiseks vajaliku informatsiooni jms., teine pool aga tasub selle eest hiljem valmistoodanguga.

52. KONKURENTS MAAILMATURUL

(competition on the world market) - kaubatootjate võistlus kaupade tootmise ja realiseerimise kõige kasulikumate tingimuste, suurima turu osakaalu, suurima käibe saavutamise eest jne.

КОЛЛИЗИОННАЯ НОРМА (collision norm) - норма (правило), которая указывает, право какого государства должно быть применено к гражданскому (имущественному), трудовому и иному правоотношению международного характера. Правоотношение носит международный характер, если его участником является иностранное юридическое лицо, если объектом правоотношения является вещь, находящаяся за границей, если юридические факты, с которыми связаны возникновение, изменение или прекращение правоотношений, имели место за границей.

КОМПЕНСАЦИОННЫЕ СОГЛАШЕНИЯ

(compensatory agreement) - вид обменно-торговых соглашений, при заключении которых одна из соглашающихся сторон дает на согласованное время в пользование другой стороне оборудование, информацию, необходимую для производства продукции и т.п. с оплатой товарами, произведенными на этом объекте (или валютными средствами, полученными от их продажи).

КОНКУРЕНЦИЯ НА МИРОВОМ РЫНКЕ

(competition on the world market) - экономический процесс взаимодействия и борьбы производителей и поставщиков при реализации продукции, соперничество между отдельными производителями или поставщиками товаров и услуг за наиболее выгодные условия производства и сбыта.

53. KONKURENTSI REEGLID (competition rules) - rahvusvaheliselt kooskõlastatud kommertstegevuse piirangute, kontrolli ja konkurentsi kaitset käsitlevale reeglite süsteem, mida kokkulepetega ühinenud riikide organisatsioonid on kohustatud igapäevases majandustegevuses järgima.

54. KONSORTSIUM (consortium) - ettevõtete vabatahtlik ajutise iseloomuga ühendus koordineerimaks ühendusse kuuluvate ettevõtete tegevust laialdaste sihtprogrammide või projektide elluviimisel.

55. KONOSSEMENT (bill of lading) - veokiri, mille annab välja vedaja või siis antakse see välja vedaja ülesandel ning ta on nii veolepingu kui ka kauba laevale laadimise tõend.

56. KONTRAHTI (LEPINGU) TINGIMUSED (conditions of contract) - osapoolte vahel kooskõlastatud ja fikseeritud lepingu olulised punktid, mis kajastavad poolte kokkuleppet, kauba iseloomu, hinna tähtaega ning poolte õiguste ja kohustuste suhtes.

57. KONTSERN (concern) - ettevõtete koondis, kes teostab ühist majandustegevust teaduslik-tehnilise, tootmise arendamise, investitsiooni, keskkonnakaitse, välismajandustegevuse alaste jms. funktsioonide vabatahtliku andmise teel kontsernile.

ПРАВИЛА КОНКУРЕНЦИИ (competition rules) - международные согласованные нормы по контролю за ограничительной деловой практикой и защите конкуренции. Согласование проводится в рамках международных организаций: ЕС, ОЭСР, ГАТТ, ООН.

КОНСОРЦИУМ (consortium) - временный союз хозяйственно независимых фирм или организаций, целью которого могут быть разные виды их скоординированной предпринимательской деятельности (реализация крупных целевых программ и проектов, в том числе научно-технических строительных, природоохранных и др.)

КОНОСАМЕНТ (bill of lading) - накладная, оформленная органом транспортировки, свидетельствующая о договоре перевозки и о погрузке груза на судно.

УСЛОВИЯ КОНТРАКТА (conditions of contract) - согласованные сторонами и зафиксированный в контракте предмет сделки, характеристики товара, цены, сроки исполнения обязательств, а также сами взаимные права и обязанности сторон.

КОНЦЕРН (concern) - объединение фирм или организаций, осуществляющие совместную деятельность на основе добровольной централизации функций научно-технического и производственного развития, инвестиционной, финансовой, природоохранной, внешнеэкономической и иной деятельности.

58. KONVERTEERITAV VALUUTA (freely convertible currency) - rahvuslik valuuta, mida on võimalik vabalt ja piiranguteta vahetada teiste valuutede vastu.

59. KVOOT (quota) - seadusandlikult või ettevõtete omavahelise kokkuleppega sätestatud kaupade eksporti-impordi mahuline piirang teatud perioodiks kas naturaalses või rahalises väljenduses.

60. KÕLVATU KONKURENTS (unfair competition) - konkurents, mille käigus rikutakse üldtunnustatud turumajanduse tõekspidamisi ja põhimõtteid.

61. LAENUKAPITAL (loan capital) - rahakapital, mille omanik laenab teatud tähtajaks teistele majandustegevuse subjektidele, saades selle eest tasu laenuprotsentides.

62. LEPINGU SÕLMIMINE (conclusion of a contract or an agreement) - kokkuleppe saavutamise lepingu poolte vahel, vastavatel juhtudel ka nõutavas vormis, kõigis lepingu olulistest punktides, mis on sellisteks tunnustatud seadusega, tulenevad antud liiki lepingu eripärast või ühe poole tahteavaldusest.

63. LIISING (leasing) - rendilepingu kohaselt üks pool (liisinguandja) sõl-

СВОБОДНО КОНВЕРТИРУЕМАЯ ВАЛЮТА (freely convertible currency) - валюта, свободной неограниченно обмениваемая на другие иностранные валюты.

КВОТА (quota) - доля участия в общем производстве, сбыте, экспорте и импорте продукции в натуральном или количественном финансовом выражении, устанавливаемая для предприятий или их объединений законодательством или соглашением между ними.

КОНКУРЕНЦИЯ НЕДОБРОСОВЕСТНАЯ (unfair competition) - методы конкурентной борьбы, связанные с нарушением принятых на рынке норм и правил конкуренции.

ОСУДНЫЙ КАПИТАЛ (loan capital) - денежный капитал, собственник которого предоставляет его другим лицам на установленный срок на условиях возвратности и за определенную плату в виде процента.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ДОГОВОРА (conclusion of a contract or an agreement) - достижения соглашения между сторонами, в требуемой законодательством форме, по всем существующим его пунктам. Существенными являются те пункты договора, которые признаны такими по закону, исходят из вида данного договора или из заявления одной из сторон.

ЛИЗИНГ (leasing) - долгосрочная аренда машин и оборудования, способ фи-

mib teise poole (liisingusaaja) käsul hankelepingu kolmanda isikuga (tootjaga), mille kohaselt liisinguandja soetab tootmisvahendeid, masinaid jne. liisingusaaja poolt määratud tingimustel ja huvides, mis on fikseeritud ka liisingulepingus. Vastavalt sellele on liisingusaajal õigus kasutada hangitud vara, tasumaks liisinguandjale nende soetamise eest rahas või valmis toodanguga.

64. LITSENSIAAR (licensor) - üks litsensilepingu pooltest, juriidiline või üksikisik, kes annab litsensi taotlejale loa litsensi teatud tehnoloogia, tootmis- või kommertsteadmiste kasutamiseks.

65. LITSENSIAAT (licensee) - litsensilepingu pool, kes taotleb litsensi teatud tootmistehnoloogia, patendi, kommertsteadmiste vms. kasutamiseks.

66. LITSENS (license) - seadusanduses ettenähtud korras väljaantud luba kaupade (teenuste) sisse- või väljaveoks; luba kasutada leiutist, tööstusnäidist, kaubamärki, know-how jms.

нансирования инвестиций и активизации сбыта, основанная на сохранении права собственности на товар за арендодателем.

ЛИЦЕНЗИАР (licensor) - юридическое или физическое лицо, обладатель патента, изобретения, технологических знаний и т.п., выдающий другому лицу (лицензиату) разрешение-лицензию на использование этих результатов в определенных пределах.

ЛИЦЕНЗИАТ (licensee) - лицо, приобретающее у собственника патента, изобретения, производственных и коммерческих знаний и т.д. разрешение-лицензию на право их использования в определенных пределах.

ЛИЦЕНЗИЯ (license) - разрешение. В коммерческой практике встречаются в основном два его вида: лицензия на экспорт и импорт и патентная лицензия. Лицензия на экспорт и импорт - разрешение на осуществление внешнеторговых операций, которое выдается органами государственного управления. Патентная лицензия - разрешение, выдаваемое владельцем патента (лицензиаром) на использование его изобретения лицензиатом в течение определенного времени. Лицензия выдается также на использование промышленного образца, товарного знака и т.п.

67. LITENSILEPING (license agreement) - kokkuleppe, mille alusel leiutise, tööstusnäidise või tehnoloogilise informatsiooni omanik annab oma lepingu-partnerile õiguse selle kasutamiseks teatud tingimustel ja kindlaks määratud tähtaja jooksul.

68. LITSENSIKAUBANDUS (license trade) - rahvusvahelise tehnoloogiavahetuse peamine vorm. Litsensikaubanduse esemeks on litsensid leiutuste, tehnoloogiate, tootmissaladuste, kaubamärkide jms. kasutamiseks.

69. MAAKLER (broker) - juriidiline või üksikisik, kes tegeleb vahendustegevusega tehingute sõlmimisel kauba- või fondibörsidel.

70. MAJANDUSÜHENDUS (economic community) - riikide grupp, kes on ühinenud teatud eesmärkide saavutamiseks rahvusvahelises majandustegevuses.

71. MARKETING (marketing) - firmade tegevus, mis on suunatud tarbijate vajaduste ja soovide väljaselgitamisele, tekitamisele ja rahuldamisele sobiva marketingimixi kasutamisega.

ЛИЦЕНЗИОННОЕ СОГЛАШЕНИЕ (license agreement) - договор, в соответствии с которым владелец патента на изобретение или технологических знаний, опыта и секретов производства выдает своему контрагенту (лицензиату) лицензию на использование в определенных пределах своих изобретений, ноу-хау, товарных знаков и т. п.

ЛИЦЕНЗИОННАЯ ТОРГОВЛЯ (license trade) - основная форма международной торговли технологией. Предметом ее являются лицензии на передачу и использование изобретений, технологического опыта, промышленных секретов и коммерческих знаний, на использование товарных знаков.

БРОКЕР (broker) - физическое лицо или фирма, занимающаяся посредничеством при заключении сделок на фондовой, товарной и валютной биржах.

ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СООБЩЕСТВО (economic community) - группа стран, которые объединяются для достижения общих целей в международной экономической деятельности.

МАРКЕТИНГ (marketing) - деятельность фирм, направленная на выявление, отражение и удовлетворение нужд и желаний потребителей с использованием подходящих комбинаций маркетинговых методов.

72. MARKETINGI JUHT, MARKE-
TEE (marketing manager) -
isik, kes tegeleb marke-
tingi analüüsi, plaanimis-
teostamise ning vastavate
tegevuste juhtimisega.

73. MARKETINGI JUHTIMINE
(marketing management) -
selliste programmide
perspektiivne ja retro-
spektiivne analüüs, plaani-
mine ja teostamine, mis on
suunatud vahetusprotsesside
tulusale korraldamisele
teatud ettevõtete eesmär-
kide saavutamise nimel.

74. MARKETINGKONTSEPTSIOON
(marketing concept) - juht-
misteeooria, mis lähtub
sellest, et ettevõtte ees-
märkide saavutamine sõltub
sihtturgude vajaduste ja
soovide arvestamisest ja
nende rahuldamisvõimaluste
mõjusamast ja majandusli-
kult otstarbekamast paku-
misest võrreldes konkuren-
tidega.

75. MARKETINGILOGISTIKA
(marketing-logistik) - kau-
pade füüsilise liikumise
planeerimine, teostamine ja
kontroll tootmiskohast tar-
bijani.

76. MARKETINGMIX (marketing
mix) - marketingimeetmete
kombinatsioon, mida ette-
võtte rakendab tarbija mõ-
jutamiseks soovitud suunas.
Marketingimixi koosseisus
on ootepoliitika (product
policy), turustuspoliitika
(distribution policy), hin-
napoliitika (pricing po-

MARKETING - ДИРЕКТОР
(marketing manager) - лицо,
которое проводит планирова-
ние производства товара,
анализ рыночной ситуации,
разрабатывает и реализует
стратегию и тактику марке-
тинга.

УПРАВЛЕНИЕ MARKETINGOM
(marketing management) -
программа перспективного и
ретроспективного анализа,
планирования и проведения
мероприятий в сфере дости-
жения определенных целей.

КОНЦЕПЦИЯ MARKETINGA
(marketing concept) - тео-
рия производства, подчинен-
ная условиям и требованиям
рынка, находящимся в посто-
янном динамическом развитии
под воздействием широкого
спектра экономических, по-
литических, научно-техни-
ческих и социальных факто-
ров. Это средство для
достижения целей, фиксиро-
ванных на данный временной
период по каждому конкрет-
ному рынку и его сегментам,
с наивысшей экономической
эффективностью.

ЛОГИСТИКА MARKETINGA
(marketing-logistik) - пла-
нирование физического дви-
жения товара, осуществление
и контроля от места произ-
водства до потребителя.

"MARKETING MIX" - комбина-
ция маркетинговых методов,
которую предприятие приме-
няет для влияния на потре-
бителя в желаемом направле-
нии. "Marketing mix" включа-
ет в себя политику изделия
(product policy), политику
сбыта (distribution
policy), ценовую политику

licity), toetuspoliitika (promotion policy).

77. NOMINAALVAARTUS (nominal value) - väärtpaberitel, paberrahal, müntidel märgitud rahasumma, mis väljendab nende väärtust.

78. OKSJON (auction) - eelnevalt teatavakstehtud reeglite järgi perioodiliselt toimuv kauba ost-müük avaliku enampakkumise teel.

79. OTSEINVESTEERINGUD (direct investment) - välisturule mineku vorm, mis seisneb tootmis- või kaubandusettevõtete asutamises või omandamises välismaal.

80. PIIRIKAUBANDUS (border trade) - rahvusvahelise kaubavahetuse vorm, mis toimub ühist piiri omavate riikide omavaheliste kokkulepete alusel piiriäärsete kaubandusorganisatsioonide või -firmade vahendusel.

81. PRAHT (freight) - tasuvorm mereveolepingu järgi või merelastiveolepingu liik, mis näeb ette laeva või selle osa rentimise teatavaks tähtjaks.

82. PROTEKSIONISM (protectionism) - väliskaubanduses kasutatav kõrgete tollimaksude kehtestamise süsteem eesmärgiga kaitsta rahvuslikku majandust väliskonkurentide eest; seis-

(pricing policy), политику благоприятствования (promotion policy).

НОМИНАЛЬНАЯ СТОИМОСТЬ (nominal value) - стоимость, указанная на ценных бумагах, бумажных деньгах, монетах.

АУКЦИОН (auction) - специально организованный, периодически действующий в определенном месте рынок, на котором путем публичных торгов в заранее обусловленное время производится продажа товаров, переходящих в собственность покупателя, предложившего наиболее высокую цену.

ПРЯМЫЕ ИНВЕСТИЦИИ (direct investment) - вложение капитала фирмой в производство какой-либо продукции в другой стране.

ПРИГРАНИЧНАЯ ТОРГОВЛЯ (border trade) - вид международного товарообмена, осуществляемого торговыми организациями и фирмами приграничных районов сопредельных государств на основе соглашений о торговле и платежах, ежегодных протоколов и др. документов.

ФРАХТ (freight) - одна из форм оплаты морской перевозки грузов, пассажиров либо использования судов на протяжении определенного времени.

ПРОТЕКЦИОНИЗМ (protectionism) - направление внешнеторговой политики с целью защиты отраслей национальной экономики от иностранных конкурентов, заключающееся в использова-

neb kaupade sisseveo osalises või täielikus piiramises.

83. POHIKIRI (rules, regulations) - juriidilise isiku eesmärgi, ülesandeid, tegevuse valdkondi, vara haldamist ning juhtimist jms. küsimusi sätestav reeglite kogu.

84. RAHVUSLIK VALUUTA (native currency, national currency) - riigi rahaühik, mida kasutatakse välismaajandustegevuses ja rahvusvahelises arvlemises teiste riikidega.

85. RAHVUSVAHELINE ARBITRAAZ (international arbitration) - rahvusvaheline vahekohus riikidevaheliste vaidluste lahendamiseks.

86. RAHVUSVAHELINE KAUBANDUS (world trade, international trade; world commerce) - rahvusvaheliste kaubandus-rahaliste suhete sfäär, mis kujutab endast kõigi maailma riikide väliskaubanduslike suhete kogumit. Rahvusvahelise kaubanduse kogumaht võrdub riikide eksport- ja importtoodangu summaga, selle rahalist väärtust väljendatakse tavaliselt USA dollarites.

нии различных форм прямых и косвенных ограничений импорта.

УСТАВ (rules, regulations) - свод правил, регулирующих все основные стороны деятельности организаций, учреждений, их взаимоотношения с другими организациями и гражданами, их права и обязанности в определенной сфере государственного управления или хозяйственной деятельности и т. д.

НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА (native currency, national currency) - денежная единица данной страны, используемая во внешнеэкономических связях и международных расчетах с другими странами.

АРБИТРАЖ МЕЖДУНАРОДНЫЙ (international arbitration) - третейский суд для разрешения международных споров. Третейское разбирательство А.М. предпринимает с целью мирного урегулирования споров и разногласий между государствами с применением судебной процедуры.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ТОРГОВЛЯ (world trade, international trade; world commerce) - сфера международных товарно-денежных отношений, представляющих собой совокупность внешней торговли всех стран мира. Объем международной торговли равен сумме экспортно-импортной продукции государств, ее денежная стоимость выражается обычно в долларах США.

87. RAHVUSVAHELINE KAUPADE OSTU-MÜÜGI VIINI KONVENTSIOON (Vienne convention about pacts of international trade sale and purchase agreements) - 1980. aastal sõlmitud ja 1. jaanuaril 1988. a jõustunud rahvusvaheline majanduskokkulepe. Osaleb üle 20 riigi. Konventsiooni eesmärgiks on unifitseerida liikmesriikide seadusandlust kaupade ostu-müügi küsimustes. Kokkulepe sisaldab 101 artiklit, mis jagunevad nelja ossa: 1. üldsätted. 2. lepingute sõlmimine. 3. kaupade ost-müük. 4. lõppsätted.

88. RAHVUSVAHELINE MAJANDUS-INTEGRATSIOON (integrational economic) - riikide majandussuhtlemise vorm suureneva tööjaotuse olukorras; väljendub majanduse struktuuri vastastikkuses kohandamises, koostoitivate majandusüksuste moodustamises ja majanduspoliitika ühtlustamises.

89. RAHVUSVAHELINE NÄITUS (International Fair) - rahvusvahelise turu spetsiifiline vorm, mille korraldamise eesmärgiks on väliskaubandustehingute sõlmimise lihtsustamine. Kujutab endast regulaarselt tegutsevat turgu koos kaubanduste demonstreerimisega, kus teostatakse läbiraakimisi ja sõlmitakse lepinguid.

ВЕНСКАЯ КОНВЕНЦИЯ ООН МЕЖДУНАРОДНОЙ КУПЛИ-ПРОДАЖИ ТОВАРОВ (Vienne convention about pacts of international trade sale and purchase agreements) - международное экономическое соглашение. Обеспечивает широкую унификацию национальных законодательств, применяющихся к отношениям по договору купли-продажи, когда коммерческие предприятия сторон договора находятся в разных государствах. Принята в 1980г., вступила в силу с 1 января 1988г. На 1 июня 1990г. действует в 20 государствах. Конвенция, включающая 101 статью, состоит из 4 частей: 1) сфера применения и общие положения; 2) заключение договора; 3) купля-продажа товаров; 4) заключительные положения.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ИНТЕГРАЦИЯ (integrational economic) - одна из форм интернационализации хозяйственной жизни, предполагающая сближение и взаимоприспособление отдельных национальных хозяйств. Обеспечивается концентрацией и переплетением капиталов, проведением согласованной экономической политики.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ЯРМАРКА (International Fair) - специфическая форма международного рынка, цель которой - облегчить подготовку внешнеторговых сделок. Она является важным инструментом маркетинговой, торгово-рекламной и технико-экономической деятельности. Международная ярмарка - это регулярно открытый рынок с демонстрацией образцов, на котором потенциальные продавцы и покупатели проводят деловые переговоры, уточняя

90. RAHVUSVAHELINE VALUUTA-FOND (International Monetary Fund) - rahvusvaheline finantsorganisatsioon, mille eesmärgiks on rahvusvahelise kaubanduse ja valuuta-alase koostöö arendamine. IMF kehtestab norme valuutakursside reguleerimiseks ja kontrollib nende täitmist, kehtestab valuutapiiranguid, tegeleb oma liikmemaade krediteerimisega. IMF asutati 1944-ndal aastal, tegevust alustas märtsist 1947. 1989. aastaks oli organisatsiooniga liitunud 152 riiki.

91. RAHVUSVAHELISED MAJANDUSSUHTED (international economic relation) - maailma riikide majandussuhte süsteem. Rahvusvaheliste majandussuhte peamiseks vormideks on rahvusvaheline kaubandus, tööjõu migratsioon, kapitali väljavedu ja rahvusvaheline krediteerimine, rahvusvahelised arveldussuhted, teadus-tehniline koostöö.

92. REKLAAM (advertising, commercial) - kuulutused ja teated massikommunikatsioonivahendites, jm. vahendid, mille eesmärgiks on midagi laiemalt tutvustada, tarbijaid meelitada; andmete levitamine kellegi või millegi kohta populaarsuse või nõudluse tõstmise eesmärgil.

ют коммерческие позиции и подписывают контракты.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ВАЛЮТНЫЙ ФОНД (International Monetary Fund) - международная валютно-финансовая организация, созданная для содействия развитию международной торговли и валютного сотрудничества путем установления норм регулирования валютных курсов и контроля за их соблюдением, многосторонней системы платежей и устранения валютных ограничений. МВФ был создан в июле 1944 г., приступил к деятельности с марта 1947 г. В 1989 г. в МВФ входило 152 страны.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ (international economic relations) - система хозяйственных связей между национальными экономиками различных стран, основанная на международном разделении труда. Важнейшими формами международных экономических отношений являются: международная торговля, миграция рабочей силы, вывоз капитала и международное кредитование, международные валютные (расчетные) отношения, международное научно-техническое и производственное сотрудничество.

РЕКЛАМА (advertising, commercial) - коммерческая информация, которая за счет заказчика, но без его непосредственного участия по различным каналам средств массовой информации доводится до потребителя с целью формирования спроса на рекламируемые товары и услуги.

93. REVALVATSIOON (revaluation) - kespanga poolt antud riigi rahaühiku kursi tõstmine teiste valuutade või kulla suhtes.

94. SEGAÜHING (mixed company) - ettevõtte, mille põhikirjafond moodustub erinevate riikide investeerijate kapitalist.

95. SPOT (spot) - "hetke-tehing", kuulub täitmisele tehingu sõlmimisele järgneva kahe päeva jooksul.

96. STRATEEGILINE ÄRIÜKSUS (strategic business unit) - ettevõtte tegevusüksus, millel on oma otstarve ja eesmärgid ning mille plaanimine võib toimuda sõltumatult teistest valdkondadest. Strateegiline üksus võib hõlmata nii toodete gruppi kui ka üksikut toodet või marki.

97. SUNDIKAAT (syndicate) - ettevõtete ühendus, mis on vahendajaks ühinenud juriidiliselt ja majanduslikult iseseisvate ettevõtete kaupade müümisel.

98. TEHING (deal, business transaction, bargain) - kohtumine ja organisatsioonide

РЕВАЛЬВАЦИЯ (revaluation) - увеличение золотого содержания денежной единицы или повышение ее курса по отношению к валютам других стран, осуществляемое государством в официальном порядке.

СМЕШАННОЕ ОБЩЕСТВО (mixed company) - форма организации предприятия, объединяющая капиталы партнеров из двух или более стран. Основная цель смешанных обществ - увеличить объем экспорта товаров и услуг, повысить эффективность экспортно-импортных операций.

СПОТ (spot) - "мгновенная сделка", подлежит исполнению в течение двух последующих дней после заключения сделки.

СТРАТЕГИЧЕСКАЯ КОММЕРЧЕСКАЯ ЕДИНИЦА (strategic business unit) - сфера деятельности предприятия, которая имеет свое назначение и цели, планирование которой может происходить независимо от других сфер. Стратегическая единица может охватывать как группу продукции, так и единичную продукцию или знак.

СИНДИКАТ (syndicate) - объединение предприятий, которое берет на себя осуществление всей коммерческой деятельности при сохранении производственной и юридической самостоятельности входящих в него предприятий.

ДЕЛКА (deal, business transaction, bargain) - действие, направленное на

teod, mis on suunatud tsiviilõiguste või kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele, s.h. välismaajandustegevusesfääris. Tehingud võivad olla ühepoolsed ja kahe- või mitme- poolsed (lepingud).

99. TOLL (custom) - riiklik asutus, mis kontrollib üle riigipiiri toimetavate kaupade ja muu vara sisse- ja väljaveoks kehtestatud korra järgmist, kaasa arvatud reisijate pagas, posti- saadetised ja transiitveo- sed.

100. TOLLIDEKLARATSIOON (custom declaration) - kau- ba- või pagasiandmeid si- saldav kirjalik dokument, mille veose valdaja esitab riigipiiri ületamisel tolliasutusele.

101. TOLLILÕIV (custom duty) - riiklikult kehtes- tatud rahaline makse, mida tasutakse tolliorganitele kaupade või muu vara üle riigipiiri sisse- ja väljaveol.

102. TOLLITARIIF (custom duty, custom tariff) - kaupade või muu vara üle riigipiiri sisse- ja välja- veol kehtestatud tollilõivu määrade süstematiseeritud koondnimekiri.

установление, изменение или прекращение правоотношений юридических и физических лиц, в том числе по хо- зяйственным вопросам и в сфере внешнеэкономической деятельности. Сделки могут быть односторонними и двух или многосторонними (дого- вору).

ТАМОЖНЯ (custom) - госу- дарственное учреждение, контролирующее ввоз и вывоз всех товаров, пропускаемых через границу страны, вклю- чая багаж, почтовые отпра- вления и все грузы, в том числе транзитные.

ТАМОЖЕННАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ (custom declaration) - до- кумент, предусмотренный за- конодательством, предст- авляющий собой заявление вла- дельца перемещаемого через границу груза, предъявляе- мого таможене, контролиру- ющей соблюдение установлен- ных правил ввоза и вывоза через государственную гра- ницу.

ТАМОЖЕННАЯ ПОШЛИНА (custom duty) - денежный сбор (налог), взимаемый государ- ством через сеть таможенных учреждений с товаров, иму- щества и ценностей при пе- ресечении ими границы стра- ны.

ТАМОЖЕННЫЙ ТАРИФ (custom duty, custom tariff) - систематизированный свод ставок таможенных пошлин, которыми облагаются ввози- мые на таможенную террито- рию и вывозимые за пределы этой территории товары и иные предметы.

103. TRAHV (leppetrahv, viivis) (penalty) - seaduse või lepinguga kindlaks määratud rahasumma, mille võlgnik on kohustatud tasuma kreditorile kohustise mittetäitmise või mitte-nõuetekohase täitmise, eriti täitmisega viivitamise korral.

104. TRANSAKTSIOON (transaction) - kahepoolne vahetustegevus. Eeldab vähemalt kahe vahetusobjekti olemasolu ning kokkulepet vahetuse tingimute, aja ja koha osas.

105. TSARTER (charter-party) - vedaja ja saatja vahel sõlmitud erikokkulepe kas terve laeva, selle osa või teatud laevaruumi vedajale lasti vedamiseks andmise kohta.

106. VABAMAJANDUSTSOON (free economic area) - piirkond, mille territooriumil on kehtestatud eriti soodsad tingimused majandustegevuseks kohalike ja välismaistel ettevõtjatele.

107. VALUUTA (currency) - 1) rahaühik ja sellel rajanev riigi rahasüsteem; 2) välisriikide rahamärgid ning krediidi- ja maksedokumentid väljendatuna välisriikide ja rahvusvahelistes arveldustes kasutatavaks rahaühikuks.

ШТРАФ (неустойка, пеня) (penalty) - определенная законом или договором денежная сумма, которую должник обязан уплатить кредитору в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения обязательства, в частности, в случае просрочки исполнения.

ТРАНСАКЦИЯ (transaction) - двусторонний обмен, который предполагает два объекта обмена и договор об условиях, месте и времени обмена.

ЧАРТЕР (charter-party) - договор фрахтования, заключаемый между фрахтовщиком и фрахтователем. Может заключаться на рейс, на несколько последовательных рейсов, на определенное время (time-charter).

СВОБОДНАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЗОНА (free economic area) - ограниченные территории государств (въезд через пропускные, а провоз товаров - через таможенные пункты), в которых действуют особо льготные экономические условия для иностранных и национальных предпринимателей.

ВАЛЮТА (currency) - денежная единица, используемая для измерения стоимости товаров. 1. денежная единица страны и ее тип (золотая, серебряная, бумажная); 2. денежные знаки иностранных государств, а также кредитные и платежные документы, выраженные в иностранных денежных единицах и применяемые в международных расчетах.

108. VALUUTA ISETASUVUS

(currency self-repayment) - ettevõtte majandustegevuse vorm, mis näeb ette oma valuutakulutuste katmise välisturul realiseeritud toodangult laekunud tuludest.

109. VALUUTAKLAUSEL

(currency provision; currency clause) - lepingu (kontrahti) osapoolte kokkulepe tasuda kauba (tööde, teenuste) eest lepingus ettenähtud valuutas ja kindlaksmääratud kursi järgi.

110. VALUUTAKURSS (rate of exchange) - riigi rahaühiku hind väljendatuna mõne teise riigi valuutas. Valuutakurss saab olla: 1. vabalt või reguleeritult ujuv ja 2. fikseeritud. Kui on tegemist fikseeritud valuutakursiga, siis on valuutakursi määramise aluseks rahaühiku väärismetallisisaldus (USA dollar Bretton Woodsi süsteemis) või fikseeritud kurss (näiteks USA dollari suhtes). Vabalt ujuva valuutakursi korral määrab kursi nõudmise-pakkumise vahelise valuutaturul. Reguleeritult ujuva valuuta korral määrab kursi nõudmine-pakkumine valuutaturul ja keskpanga rahapoliitika.

111. VALUUTA PIIRANGUD (currency restrictions) - õiguslike, majanduslike ja organisatsiooniliste vahendite süsteem, mis reguleerib välismajandusope-

ВАЛЮТНАЯ САМООКУПАЕМОСТЬ

(currency self-repayment) - один из основных хозяйственных принципов внешнеэкономической деятельности предприятий и организаций, предусматривающий возмещение их расходов в валюте за счет собственных валютных доходов.

ВАЛЮТНЫЕ ОГОВОРКИ (currency provision; currency clause) - одно из условий, которые согласовываются во внешне-торговых контрактах. Валютные оговорки защищают стороны от валютных рисков (в результате неблагоприятного изменения валютного курса или падения покупательской способности отдельных валют).

ВАЛЮТНЫЙ КУРС (rate of exchange) - цена денежной единицы одной страны (нац. валюты), выраженная в денежной единице другой страны. Основой валютного курса является количество ценного металла (золотое содержание) в денежной единице, т.е. валютный паритет, курсовая политика государств и соотношение спроса и предложения валюты на фондовых биржах.

ВАЛЮТНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ (currency restrictions) - система экономических, правовых и организационных мер, регламентирующих операции с национальной и

rahsioone rahvusliku- ja välisvaluutaga. Sisaldavad ettekirjutusi maksude osas, piiranguid valuuta toimetamiseks ühest riigist teise, samuti keeldusid välisvaluuta vabaks müümiseks ja ostmiseks.

112. VÄLISINVESTEERING (foreign investment) - igat liiki vara ja varalised õigused, sealhulgas intellektuaalne omand, mille välisinvesteeriija on paigutanud ettevõttesse.

113. VÄLISKAPITALIGA ETTEVÕTE (enterprise with foreign participation) - ettevõte, mille vara osaliselt või täielikult kuulub ühele või mitmele välisinvesteeriijale.

114. VÄLISKAUBANDUSLEPING (foreign trade agreement, contract) - kahe- või mitmepoolne tsiviilõiguste ja -kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud kokkulepe, mille sisuks on kaupade (tööde, teenuste) eksport-ja importoperatsioonid.

115. VÄLISPARTNER (foreign counteragent) - väliskaubanduslepingu subjektiks olev välisriik, tema juriidiline või üksikisik, või rahvusvaheline organisatsioon.

116. VÄLISVALUUTA KOTEERING (quotation of currency) - riigi keskpanga poolt antud riigis kasutatav va-

inostrannoi valutoi, zolotom i t. p. Valютные ограничения включают меры по целевому регулированию платежей и переводов за границу или полное запрещение купли-продажи иностранной валюты.

ИНОСТРАННАЯ ИНВЕСТИЦИЯ (foreign investment) - различного рода имущество и имущественные права, в том числе интеллектуальная собственность, которые иностранный инвестор вложил в предприятия.

ПРЕДПРИЯТИЕ С ИНОСТРАННЫМ КАПИТАЛОМ (enterprise with foreign participation) - предприятие, имущество которого частично или полностью принадлежит одному или нескольким иностранным инвесторам.

ДОГОВОР ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ (foreign trade agreement, contract) - соглашение, в котором одной из сторон (контрагентов) является иностранное юридическое или физическое лицо и посредством которого устанавливаются определенные права и обязанности в области экспортно-импортных операций по обмену товарами, услугами, лицензиями, технологиями и т. д.

ИНОСТРАННЫЙ КОНТРАГЕНТ (foreign counteragent) - иностранное государство, физическое лицо, фирма или организация, являющаяся противоположной стороной в коммерческой сделке.

КОТИРОВКА ИНОСТРАННОЙ ВАЛЮТЫ (quotation of currency) - установление курсов, пропорции обмена иностранной

luuta vahetuskursi määratlemine teiste riikide valuutade suhtes.

117. ÜHISETTEVÕTLUS (joint venturing) - välisturule mineku vorm, mis seisneb kahe või enama riigi investeerijate poolt ühisel kapitalil ja juhtimisel põinevate ettevõtete asutamises mitmesugustes majandustegevuse valdkondades.

118. ÜHISETTEVÕTLUSE TSOON (zone of joint (co-) enterprise) - teatud osa rahvuslikriiklikust territooriumist, kus vastavalt kehtivale seadandlusele arendatakse ühisettevõtlust mitmesugustes vormides (näiteks vaba majandustsoon).

валюты на валюту данной страны с учетом существующих экономических условий, действующих законодательных норм и сложившейся практики.

СОВМЕСТНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО (joint venturing) - широкий диапазон форм производственно-хозяйственной деятельности партнеров двух или нескольких стран, содержанием которой является кооперация в сферах производства и обращения, в научно-технической, инвестиционной и сервисной областях.

ЗОНА СОВМЕСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА (zone of joint (co-) enterprise) - район (часть) национально-государственной территории, на которой осуществляется совместное предпринимательство в различных формах, согласно принятому законодательству. В зонах совместного предпринимательства вводятся особые, льготные таможенный, арендный, налоговый, валютный, визовый и трудовой режимы, которые создают привлекательные условия для инвестирования иностранного капитала.

ДОГОВОР	LEPING	CONTRACT
<u>Виды договоров</u>	<u>Lepingute liigid</u>	<u>Types of contracts</u>
договор займа	laenuleping	a contract of loan
договор комиссии	komisjonileping	a contract of commission
договор купли-продажи	ostu-müügi leping	a contract of sale; sales contract
договор на выполнение проектно-изыскательских работ	projekteerimis- ja uurimistöö leping	a contract for carrying out design and survey work(s)
договор на компенсационных условиях	kompensatsiooni-leping	a production sharing contract
договор на оказание технического содействия	tehnilise kaasabi osutamise leping	a contract for rendering technical assistance
договор на продажу лицензий "ноу-хау"	"know-how" ostu-müügi leping	a contract for the sale of know-how
договор перевозки	veoleping	a contract of carriage
договор подряда	tööettevõtuleping	contractor's agreement
договор поручения	käsundusleping	agency contract
договор поставки	hankleping	a contract for the supply

договор хранения	hoiuleping	a contract of safe-keeping
конвенция	konventsioon	convention
двусторонний договор	kahepoolne leping	a bilateral contract
действительный договор	kehtiv leping	a valid contract
недействительный договор	kehtetu leping	a void contract
договор с заранее установленной ценой	eelnevalt kindlaks-määratud hinnaga leping	a flat fee contract
долгосрочный договор	pikaajaline leping	a long-term contract; a period contract
настоящий договор	käesolev leping	(the) present contract
по настоящему договору	käesoleva lepingu alusel (kohaselt)	under the present contract
основной договор	põhileping	a prime contract
срочный договор	tähtajaline leping	a fixed-term contract

Заключение
договора

Lepingu
sõlmimine

Conclusion of
contract

закключать догово- вор	lepingut sõlmima	to make a contract; conclude a con- tract; enter into a contract
права и обязанности сторон по договору	lepingust tulenevad poolte õigused ja kohustused	rights and obliga- tions of the parties under contract
передавать права и обязанности третьей стороне	õigusi ja kohustusi üle andma kolmandale isikule	to transfer one's rights and obliga- tions to a third person
принимать на себя обязанности по договору	võtma endale lepin- gust tulenevad kohustused	to assume obliga- tions (responsibi- lities) under contract
переговоры по договору	lepinguga seotud läbirääkimised	negotiations un- der contract; talks under contract
подписание договора	lepingu alla- kirjutamine	signing a contract
получение договора	lepingu saamine	a receipt of a contract
проект договора	lepingu projekt	a draft contract
приложение (к договору)	(lepingu) lisa	appendix (to a contract)
срок действия договора	lepingu kehtivuse tähtaeg	a term of contract

статья договора	lepingu paragrahv	a contract clause; an article of a contract
сторона договора	lepingu pool	a contract party; a party of contract
условия договора	lepingu tingimused	conditions (provisions) of a contract
формулировка договора	lepingu redakt- sioon	a wording of a contract
цена договора	lepingu hind	price of contract
части договора	lepingu osad	contract parts, parts of contract
неотъемлимая часть договора	lepingu lahutamatu osa	an integral part of a contract
язык договора	lepingu keel	a contract language, a language of a contract
документ	dokument	a document
комплект документов	dokumentide komplekt	a set of documents
составлять документ	dokumenti koostama	to draw up a document
должник	võlgnik	a debtor
заемщик	laenaja	a borrower

заимодавец	laenuandja, laenutaja	a lender
кредитор	kreeditor	a creditor
предложение	ettepanek, ofert	an offer
принятие предло- жения	ettepaneku vastu- võtmine	acceptance of an offer, to accept an offer
покупатель	ostja	a buyer
продавец	müüja	a seller
лицо	isik	person
неустойка	leppetrahv	damages
выполнять договор	lepingut täitma	to execute a contract
обсуждать договор	lepingut arutama	to negotiate a contract
подписывать договор	lepingut alla kirjutama	to sign a contract

Выполнение
договора

Lepingu
täitmine

Fulfilment of
contract

надлежащее выпол- нение договора	lepingu nõuete- kohane täitmine	a proper perfor- mance of a con- tract
во время выполнения	lepingu täitmise	during the perfor-

договора	ajal	mance of a contract
время вступления договора в силу	lepingu jõustumise (tähtaeg)	effective date of a contract
точное и своевременное выполнение договора	lepingu täpne ja tähtaegne täitmine	faithful and due performance of a contract
условия и оговорки договора	lepingu tingimused ja klauslid	terms (provisions) and reservations of a contract
дополнение к договору	lepingu täiendus	supplement to a contract; addendum to a contract
изменения в договоре	lepingu muudatused	alterations to a contract
поправки к договору	lepingu parandused	amendments to a contract
нарушение договора	lepingu rikkumine	an infringement of contract; a breach of a contract
расторжение договора	lepingu lõpetamine	cancellation of a contract
аннулировать договор	lepingut tühistama	to cancel a contract
нарушать договор	lepingut rikkuma	to infringe a contract
расторгать договор	lepingut lõpetama	to terminate a contract

<u>Рыночная экономика</u>	<u>Turumajandus</u>	<u>Market economy</u>
рынок	turg	market
внешний рынок	välisturg	external market, foreign market
внутренний рынок	siseturg	domestic market; home market; internal market
конъюнктура рынка	turu konjunktuur	market condition
конкурент	konkurent	competitor
конкуренция	konkurents	competition
свободная конкуренция	vaba konkurents	free competition
конкурировать	konkureerima	compete
издержка	kulu	cost
налог(и)	maks(ud)	tax(es)
налоговый сбор	tulumaks	income-tax
прибыль	kasum	profit
расход	kulu, väljaminek	cost, expenses, expenditure
стоимость	maksumus, väärtus	cost, value

банк	pank	bank
вексель	veksel	a bill, bill of exchange, draft, promissory note
выплата по договорам	lepingujärgne väljamaks	a contract payment
извещение уведомление	teade, teatis, teatamine	an advice, notice, notification
платеж	makse, maksmine	payment
гарантия платежа	maksegarantii	security for payment
платеж по клирингу	maksmine kliiringu alusel	clearing payment
условия платежа	maksetingimused	terms of payment
платежное поручение	maksekorraldus	payment order
формы расчетов	arvelduste vormid	methods of payment
подпись	allkiri	signature
срок	tähtaeg	term, time
сумма	summa	amount(-s), sum
счет (фактура)	arve	invoice
чек	tšekk	cheque; bill
экземпляр, копия (оригинала)	eksemplar, koopia, ära kiri	a copy

<u>Валюта</u>	<u>Valuuta</u>	<u>Currency</u>
деньги	raha	money
евровалюта	eurovaluuta	Euro-currency(ECU)
валютный рынок	valuutaturg	currency market
валютные операции	valuutaoperatsioonid	exchange trans- actions, exchange business
курс валюты	valuuta kurss	an exchange rate
курс дня валюты	valuuta päevakurss	daily quotation, exchange of day, current rate
колебание курса валюты	valuuta kursi kõikumine	exchange rate fluctuation(s)
официальный курс	ametlik kurss	official quotation
обмен валюты	valuuta vahetus	exchange
цена валюты	valuuta hind	currency price
валютные условия договора	lepingu tingimused valuuta osas	currency condi- tions(provisions) of contract
валюта договора	lepingu valuuta	currency of cont- ract
валюта кредита	krediidi valuuta	currency of credit

валюта платежа	maksevaluuta	currency of payment
клиринговая валюта	kliiringu valuuta	agreement currency
единая валюта	ühtne valuuta	common currency
расчетная валюта	maksevaluuta	accounting currency
твердая валюта	konverteeritav valuuta	hard currency, sound currency
фонд	fond	a fund
переводить валюту	valuutat üle kandma	to convert currency

Страхование

Kindlustus

Insurance

авария, нечастный случай	avarii	accident
груз	veos, laadung, last	cargo
имущество	vara	property
компенсация	kompensatsioon	compensation
обязательство, обязанности	kohustus, kohustis	obligation, liability
пеня	viivis	fine

риск	risk	risk
страхователь	kindlustusevõtja, kindlustaja	insurant, the insured
страховщик	kindlustuseandja	insurer
договор страхования	kindlustusleping	insurance contract
свидетельство о страховании, страховой документ	kindlustustunnistus, kindlustusdokument	certificate of in- surance, insurance document, insurance policy
страховая гарантия	kindlustusgarantii	insurance guaran- tee
страховая сумма	kindlustussumma	insurance sum
страховое возмещение	kindlustushüvis	insurance compensa- tion, insurance indemnity
страховое обяза- тельство	kindlustuskohustus	insurance liabili- ty
условия страхования	kindlustamistingi- mused	terms of insurance
убыток, ущерб	kahju	damage, loss
страховать	kindlustama	to insure
форс-мажорные	vääramatu jõu	force-majeure

обстоятельства	asjaolud	circumstances
<u>Суд и арбитраж</u>	<u>Kohus ja arbitraaž</u>	<u>Court and arbitration</u>
арбитраж	arbitraaž	arbitration
заседание арбитража	arbitraažiistung	a sitting of arbitration
решение арбитража	arbitraažiloetus	decision of arbitration, arbitral award
передавать дело на рассмотрение в арбитраж	andma asja arbitraažile läbiyaatamiseks	refer the matter to arbitration
арбитражный орган	arbitraaži organ	arbitration body
закон	seadus	law
законность	seaduslikkus	legality, legitimacy, rule of law, lawfulness
законодательство	seadusandlus	legislation
валютное законодательство	valuutaseadusandlus	currency legislation
жалоба	kaebus	a complaint
заявление	avaldus	an application

иск	hagi(hagemine)	an action, claim, lawsuit
истец	hageja	a claimant, plain- tiff, demandant, complainant, libellant
ответчик	kostja	respondent, defen- dant
кассация	kassatsioon	cassation
обжалование	edasikaebamine	an appeal
претензия, рекламация	pretensioon, nõue, reklamatsioon	a claim
дело	asi, vaidlusasi	a case, action, matter, plea, pro- ceeding, clause
разбирательство	arutamine	proceeding at law, action at law; examination
решение	otsus	a decision, award, judgement
санкция	sanktsioon	a sanction
спор	vaidlus	a dispute, diffe- rence, contest
сторона	pool	a party
суд	kohus	court, court of justice
судопроизводство	kohtupidamine, kohtumenetlus	proceeding(s), procedure
производство (дел)	protsess	proceedings,

судья	kohtunik	procedure a judge
представительство	esindus	representation, mission
представитель	esindaja	a representative
представляемый	esindatav	a principal
доверенность	volikiri	power of attorney, warrant
полномочие	volitus	authority, power, proxy
доверитель	volitaja	a principal
поверенный	volinik	an agent; attorney; proxy
норма	norm	a rule, norm, law
обязательство	kohustis	an obligation
право	õigus	a law, right, remedy, equity
акт	akt	a report, certi- ficate
вина	süü	a fault
гарант	garant	a guarant
гарантия	garantii	a guarantee
условия	tingimus	a condition

устранение дефектов	defektide kõrvaldamine	elimination of defects
экспертиза	ekspertiis	examination
эксперт	ekspert	expert
экспертная комиссия	ekspertiisikomisjon	commission of experts
заключение экспер- тизы	ekspertiisi arvamus	opinion of a com- mission of experts, decision of a com- mission of experts
штраф	trahv	fine, penalty
сумма штрафа	trahvi summa	amount of penalty
штрафовать	trahvima	to fine

VENEKEELSETE VASTETE REGISTER

A

акция 1
 акционер 3
 акционерное общество 2
 арбитраж международный 85
 ассоциация 4
 аукцион 78

B

бартерная сделка 5
 биржа 6
 брокер 69

B

валюта 107
 валютная самоокупаемость 108
 валютные оговорки 109
 валютные ограничения 111
 валютный курс 110
 валютный счет предприятия 20
 валютный фонд предприятия 21
 Венская конвенция ООН о договорах международной
 купли-продажи товаров 87
 внешнеэкономическая деятельность предприятия 22

Г

гарантийный срок 31
 Генеральное соглашение по тарифам и торговле, ГАТТ 32

Д

девальвация 11
 декларирование товаров 41
 демпинг 14
 диверсификация 12
 дивиденд 13
 договор внешнеторговый 114

Е

Европейская валютная единица 26
 Европейская валютная система 25
 Европейский инвестиционный банк 23
 Европейское экономическое сообщество 24

З

заключение договора 62
зона совместного предпринимательства 118

И

импорт 35
импортер 36
инжиниринг 19
инкассо 33
Инкотермс 39
иностранные инвестиции 112
иностранный контрагент 115
инфляция 37

К

КАФ 7
квота 59
клиринг 48
коллизийная норма 50
компенсационные соглашения 51
конкуренция на мировом рынке 52
конкуренция недобросовестная 60
коносамент 55
консорциум 54
концепция маркетинга 74
концерн 57
котировка иностранной валюты 116

Л

лизинг 63
лицензиар 64
лицензиат 65
лицензионная торговля 68
лицензионное соглашение 67
лицензия 66
логистика маркетинга 75

М

маркетинг 71
маркетинг-директор 72
"marketing mix" 76
международная торговля 86
международная экономическая интеграция 88
международная ярмарка 89
международные экономические отношения 91
Международный валютный фонд, МВФ 90

Н

национальная валюта 84
номинальная стоимость 77
ноу-хау 49

П

посредник 46
"поставлено на судно" 9
поставщик 33
правила конкуренции 53
предприятия с иностранным капиталом 113
приграничная торговля 80
протекционизм 82
прямые инвестиции 79

Р

ревальвация 93
реклама 92

С

свободная экономическая зона 106
свободно конвертируемая валюта, СКВ 58
сделка 98
"с заводов, фабрик, плантаций, хранилищ" 10
синдикат 97
СИФ 8
смешанное общество 94
совместное предпринимательство 117
спот 95
ссудный капитал 61
стратегическая коммерческая единица 96

Т

таможенная декларация 100
таможенная пошлина 101
таможенный тариф 102
таможня 99
торгово-посреднические операции 47
торговые договоры и соглашения 45
торговый агент 44
торговый дом 42
торговый знак, марка 43
транзакция 104

У

условия контракта 56
устав 66
управление маркетингом 73

ФАС 27
фиктивный капитал 28
финансовый капитал 29
ФОВ 30
фрафт 81

Ц

цена 34

Ч

чартер 105

Ш

штраф 103

Э

экономическое сообщество 70
экспорт 15
экспортер 17
экспортно-импортные банки 16
эмбарго 18

Ю

юридическое лицо 40

KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU

1. Andresson, H. Majandusteaduse termineid : eesti, inglise, saksa ja vene keeles. - Tartu, 1980
2. Inglise - eesti majandusterminite sõnastik. / Koost. J. Mitt. - Tallinn, 1990
3. Ökonomisches Wörterbuch Außenwirtschaft: Deutsch, Russisch, Englisch, Französisch, Spanisch; 2, berichtigte Aufl. - Berlin, Die Wirtschaft, 1976
4. Воскресенская, И.В. Русско - английский внешнеторговый словарь. - М.: Русский язык, 1986
5. Израилевич, Е.Е. Англо - русский внешнеторговый словарь. - Изд. - 3-е. - М.: Советская энциклопедия, 1972
6. Краткий внешнеэкономический словарь - справочник. / Сост.: Ю.А. Бабичева и др. - М.: Международные отношения, 1988
7. Краткий внешнеэкономический словарь. / Ред. О.С. Богданова. - М.: Международные отношения, 1984
8. Маркетинг: Толковый терминологический словарь - справочник. - М.: СП "Инфоконт", 1991
9. Международные организации системы ООН: Справочник. - М.: Международные отношения, 1990
10. Международные экономические организации: Справочник. / Ред. И.О. Фаризова. - М., 1982
11. Меньшикова М.А. Английские экономические термины. - Новосибирск : Наука, 1983
12. Основы внешнеэкономических знаний: Словарь - справочник. - М.: Высшая школа, 1990
13. Русско - английский разговорник по внешнеэкономическим связям. / Ред. Л.Г. Памухина. - М., 1964

S I S U K O R D

E e s s õ n a	3
Eesti Vabariigi välisinvesteeringu- seadus. - Vastu võetud Eesti Vaba- riigi Ülemnõukogu poolt 11.septem- bril 1991.a.....	5
Eesti Vabariigi ettevõtte tulumaksu seadus. - Vastu võetud Eesti Vaba- riigi Ülemnõukogu poolt 15.oktoobril 1991.a.....	9
Kauba sisse- ja väljaveo reguleeri- mise kohta. - Eesti NSV 26.jaanuari 1990.a. seadus.....	13

Eesti Vabariigi majanduspiiri sea - dus. - Eesti Vabariigi 22.oktoobri 1990.a. seadus.....	14
Kauba sisse- ja väljaveo reguleeri- mise abinõude kohta. - Eesti NSV Va- litsuse 13.veebruari 1990.a. määrus nr.26.....	17
"Eesti Vabariigist kaupade väljaveo korraldamise ja kontrollimise juhendi" kinnitamise kohta. - Eesti Vaba- riigi Valitsuse 31.oktoobri 1990. a. määrus nr. 218.....	20
"Üle Eesti Vabariigi majanduspiiri veetavate kaupade ja vara deklaree- rimise ajutise juhendi" kinnitamise kohta. - Eesti Vabariigi Valitsuse 30.juuli 1991.a. määrus nr.148.....	22
Tollikorralduse kohta Eesti Vaba - riigis. - Eesti Vabariigi Valitsuse 12.septembri 1991.a. määrus nr. 180.....	25
Välisriikide firmade esinduste avamise kohta Eesti Vabariigis. - Eesti Vabariigi Valitsuse 14.sep- tembri 1990.a. määrus nr.188.....	27
Eesti Vabariigis alaliselt sisse- kirjutatud isikute välisriikide firmade esindustes töötamise korra kinnitamisest. - Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi 26.veebruari 1991.a. määrus nr.7.....	28
Ettevõtete tegevusalade litsentsi- mise kohta Eesti NSV-s. - Eesti NSV Valitsuse 8.mai 1990.a. määrus nr. 90.....	29
Barter- ja kompensatsioonitehingute sooritamise kohta. - Eesti Vabarii- gi Valitsuse 15.mai 1990.a. määrus nr.95.....	34
Välismajandustegevuse liberalisee - rimise kohta. - Eesti Vabariigi Va- litsuse 31.oktoobri 1991.a. määrus nr.221.....	34
Eesti Vabariigi Valitsuse mõnede otsuste osalise muutmise ja kehte - tuks tunnistamise kohta tulenevalt Eesti Vabariigi välisinvesteeringu- seadusest. - Eesti Vabariigi Valit- suse 26.novembri 1991.a. määrus nr. 240.....	36
Üksikisikute välisriikides õppimise ja töötamise ajutine juhend. -Kinni- tatud Eesti Vabariigi Valitsuse 24. mai 1990.a. määrusega nr.104.....	38

Üksikisikute välisriikidesse tööle- mineku registreerimise kord. -kinni- tatud Eesti Vabariigi Sotsiaalmini- steeriumi 26.veebruari 1991.a. mää- rusega nr.6.....	40
Eesti Vabariiki sissesõidu ja vaba- riigist väljasõidu ajutise korra kehtestamise ning piirikontrolli sisseseadmise kohta. - Eesti Vaba- riigi Ülemnõukogu 18.novembri 1991. a. otsus.....	43
Eesti Vabariigi sissesõiduviiisade vormistamise tasu määrade kohta. - Eesti Vabariigi Valitsuse 12.sep - tembri 1991.a. määrus nr.176.....	44
Eesti Vabariiki külastavatele vä - lisriikide kodanikele sissesõidu - viisade andmise korra kohta.-Eesti Vabariigi Valitsuse 6.septembri 1991.a. määrus nr.171.....	45
Eesti Vabariiki sissesõidu ja vaba- riigist väljasõidu ajutise korra kohta. - Eesti Vabariigi Valitsuse 31.oktoobri 1991.a. määrus nr.220.....	46
Üksikisikute tollieeskirjade kohta. - Eesti Vabariigi Valitsuse 5. detsembri 1991.a. määrus nr.257.....	50
Eesti NSV Kaubalitsentsiameti põhi - määrus. - Kinnitatud Eesti NSV Va - litsuse 30.märtsi 1990.a. määrusega nr.70.....	55
Eesti Vabariigi Riikliku Välis - majandusameti põhimäärus. - Kinnita- tud Eesti Vabariigi Valitsuse 18.mai 1990.a. määrusega nr.97.....	57
"Eesti Vabariigi Riikliku Tolliameti põhimääruse" kinnitamise kohta. - Eesti Vabariigi Valitsuse 6.detsembri 1991.a. määrus nr.259.....	60
Ajutiste valutareeglite kinnitamise kohta. - Eesti Vabariigi Rahareformi komitee 24. detsembri 1991.a. otsus nr.015.....	63
Välismaajandusterminoloogia sõnastik eesti-inglise-vene keeles.....	68
Asutatud kirjanduse loetelu.....	114